

Не давайце людзям пустых абяцанняў

У журналіста «выраслі» крылы

Замучыла пякотка? Да доктара

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 3-4

СТАР 8

ПРЫЗНАННЕ І ВЫСОКАЯ АДКАЗНАСЦЬ

Нацыянальная навука — у дапамогу нацыянальнай эканоміцы

Учора Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка ўручыў дыпламы доктара навук і атэстаты прафесара навуковым і навукова-педагагічным работнікам. Вышэйшая атэстацыйная камісія ў 2014 годзе прысудзіла вучоному ступень доктара навук 45 саіскальнікам. Вучонае званне прафесара прысвоена 36 саіскальнікам, паведамляе БЕЛТА.

Як адзначыў Аляксандр Лукашэнка, добрая традыцыя — ва ўрачыстай атмасферы ўручаць дыпламы доктара навук і атэстаты прафесара найлепшым вучоным краіны, гэта прызнанне важнай ролі навуцы ў жыцці грамадства і высокай адказнасці беларускай навуковай эліты.

«У Беларусі ступень доктара навук або званне прафесара атрымаць няпроста, — працягнуў кіраўнік дзяржавы. — Я пастаянна нацэляваю Вышэйшую атэстацыйную камісію на тое, каб быў надзейны бар'ер для слабых і неактуальных работ. Трэба падтрымліваць і даваць «зялёнае святло» толькі тым даследаванням, якія маюць вялікую навуковую каштоўнасць і рэальны эфект».

На думку Аляксандра Лукашэнкі, падрыхтоўка навуковых кадраў з'яўляецца адным з ключавых звянаў у павышэнні эфектыўнасці работ даследчых калектываў. Менавіта актыўная дзейнасць дактараў навук і прафесараў — найбольш важная характарыстыка творчага патэнцыялу навукова-даследчага інстытута або навуцальнай установы. У гэтым плане добры прыклад паказвае сфера аховы здароўя.

Прэзідэнт паставіў перад навукоўцамі задачу паскорыць інвацыійнае развіццё нацыянальнай эканомікі. «Для гэтага патрабуецца больш высокакласных спецыялістаў па шэрагу прырытэтных, запатрабаваных у рэальным сектары спецыяльнасцяў, — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. — Сярод іх біятэхналогія, мікрабіялогія, электроннае прыборабудаванне, энергетыка, хімія і тэхналогія атрымання мінеральных угнаенняў, распрацоўка і абагацэнне карысных выкапняў, вытворчасць і перапрацоўка сельгаспрадукцыі».

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што вучоным павінны дапамагаць маладым талентам, паказваць прыклад і перадаваць традыцыі найлепшых навуковых школ, якія ўжо заваявалі вядомасць. Ён акцэнтаваў увагу на тым, што 2015 год аб'яўлены Годам моладзі. «Дзяржаўная маладзёжная палітыка ўжо стануцця паўплывала на сітуацыю ў навуцы, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Ва ўзроставай структуры навуковых кадраў апошніх гадоў моладзь складае чвэрць. Ажыццяўляецца пастаянная падтрымка маладых талентаў тых вучоных — з 2010 па 2015 год стипендыю Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь атрымалі больш як паўтысячы чалавек».

Звяртаючыся да вучоных, кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што большасць з іх займаецца не толькі даследчай, але і выкладчыцкай дзейнасцю. «На вас ускладзена адказная задача вучыць і выхоўваць маладоў навуковую змену. Гэта наша будучыня, і вы проста абавязаны дапамагаць маладым талентам», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што яму прыемна бачыць у зале маладых дактараў навук. «Пагадзіцеся, унесці важкі ўклад у навуку ва ўзросце да 40 гадоў — гэта добры прыклад для падрастаючага пакалення, — лічыць Прэзідэнт. — Дзякуючы нястомнай працы вы наблізілі прызнанне і павагу не толькі ў сваіх калектывах, але і ў навуковай супольнасці ўвогуле».

ПАТЭНЦЫЯЛЬНАЯ ЛЁГКАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ

Прэм'ер-міністр Андрэй Кабякоў нацэлявае легтрам на дыверсіфікацыю супрацоўніцтва з гандлёвымі сеткамі Беларусі

Наспела неабходнасць карэктуючай каналаў збыту прадукцыі лёгкай прамысловасці, у першую чаргу за кошт развіцця ўласнай таварправаднай сеткі і дыверсіфікацыі супрацоўніцтва з гандлёвымі сеткамі краіны. Аб гэтым Андрэй Кабякоў заявіў на пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў, паведамляе карэспандэнт БЕЛТА.

Прэм'ер-міністр канстатаваў, што работа з гандлёвымі арганізацыямі і ІП па адкрыцці фірменных секцый праводзіцца марудна. Тое ж можна сказаць і аб рэалізацыі тавараў па зніжжаных цэнах, арганізацыі стовкавых продажаў, развіцці механізма франчайзінгавага партнёрства і інтэрнэт-гандлю, сказаў Андрэй Кабякоў.

«З боку спажыўца работа лёгкай прамысловасці сур'ёзна крытыкуецца ў сувязі з беднасцю асарціменту, сфарміраванага без уліку спажывецкага попыту, высокай цэнавай планкі, сувымернай з цэнамі ў найбуйнейшых айчынных універмагах», — падкрэсліў кіраўнік урада.

Мінулы год быў няпростым для ўсяго рэальнага сектара эканомікі і легтрама ў тым ліку. Паводле даных прэм'ер-міністра, на складах арганізацыяў скалаўся даволі высокі ўзровень запасаў гатовай прадукцыі. Разам з тым лёгкай прамысловасці мае пэўны патэнцыял, адзначыў прэм'ер. Прадаўжаецца тэхнічнае перааснашчэнне шэрагу прадпрыемстваў канцэрна. Аб'ём экспарту ў 2014 годзе ў параўнанні з 2010-м вырас на 8,4 працэнта. Больш як 50 працэнтаў вырабленай прадукцыі пастаўляецца ў 55 краін свету. «Гэта сведчыць аб наўняўнасці попыту на прадукцыю лёгкай прамысловасці айчынай вытворчасці і яе канкурэнтаздольнасці», — падкрэсліў Андрэй Кабякоў.

■ Традыцыі

КАБ ВЯСНА ПАЧУЛА

Фота: Аляксандр МЕШУРА.

Удзельніца свята вытворчасці Марына БЛАГОУСКАЯ.

Пад Мінскам зямлю абуджалі спевамі і карагодамі

Для таго, каб зразумець, па якіх законах жылі нашы продкі, трэба далучыцца да народнай традыцыі. Ужо не першы год урбанізаваным беларусам у гэтым дапамагаюць Студэнцкае этнаграфічнае таварыства і Дзяржаўны літаратурны музей Янкі Купалы ў Вязынцы, запрашаючы ўсіх ахвотных узяць удзел у свяце Гукання вясны. **СТАР 10**

ЦЫТАТА ДНЯ

Сяргей ДУДКІН, член Пастаяннай камііі Палаты прадстаўнікоў па прамысловасці, палітна-энергетычным комплексе, транспарце і сувязі Нацыянальнага сходу:
«Новая рэдакцыя Дзяржтэатру №2 аб мерах дэбюратывацыі дзяржспарту робіць чыноўніцкай блізкасцю да народа, але і той, у сваю чаргу, павінен звяртацца з праблемамі на сутнасці. Пашырэне практыкі правядзення прамых тэлефонных ліній, вязаных і асабістых прыёму зрамадзін будзе мець станоўчы эфект, і ў першую чаргу гэта звязана з тым, што пры неабходнасці чалавек зможа выбраць для сябе найбольш зручны фармат зносінаў з дзяржслужачым. Звароты па прамых тэлефонных лініях, якія праходзяць па суботах, адразу выклікаюць рэакцыю ў адказ з боку міністэрстваў і ведамстваў, наколькі можна вырашаць пытанні аперацыйна і неперсэрвон».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 25.03.2015 г.

Долар ЗША	14570,00 ▲
Еўра	15940,00 ▼
Рас. руб.	247,50 ▲
Укр. грыўня	630,74 ▼

ДЗЕЙНІЧАЦЬ АДЭКВАТНА ЧАСУ

Напярэдадні вясновай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі, якая адрынецца 2 красавіка, Старшыня Палаты прадстаўнікоў Уладзімір Андрэйчанка адказаў на пытанні «Звязды».

ПРА СЕСІЙНЫЯ ПРЫРЫТЭТЫ

Па словах Уладзіміра Андрэйчанкі, сесія будзе даволі насычанай і працавітай. У парламенцкі партфелі ўжо больш за 60 законапраектаў. Яны і складаюць аснову законатворчай праграмы.

— Дэпутатам трэба будзе прыняць заканадаўчыя рашэнні па шэрагу важных пытанняў, накіраваных найперш на мадэрнізацыю эканомікі і павышэнне ўзроўню жыцця ў краіне, — адзначыў Старшыня Палаты прадстаўнікоў.

У прыкладным парадку дня сесіі ён выдзеліў праект Ляснога кодэкса, законапраекты аб барацьбе з карупцыяй, аб прамысловай беспспецы, аб ідэнтыфікацыі і прасочванні сельгаспадар-

чых жывёл і прадуктаў жывёльнага паходжання, папраўкі ў заканадаўства па пытаннях абароны дзяцей ад шкоднай інфармацыі, аб якасці і беспспецы харчовай сыравіны і харчовых прадуктаў, ратыфікацыю пагаднення аб супрацоўніцтве краін СНД у міждзяржаўным абмене навукова-тэхнічнай інфармацыяй. Адметнасцю сесіі стане прыняцце блока новых заканадаўчых актаў або ў новай рэдакцыі, сярод якіх некаторыя названыя, а таксама некалькі законапраектаў аб судавытворчасці і аб альтэрнатыўнай службе.

ПРА ЭКАНАМІЧНЫ ВЕКТАР ЗАКАНАДАЎСТВА

— Калі нешта пераходзіць эканамічнаму развіццю, састарэла — трэба прававую базу мяняць, гэта адказнасць, — лічыць Старшыня Палаты прадстаўнікоў.

За апошнія гады, сказаў ён, многае зроблена па абнаўленні гаспадарчага, грамадзянскага, падатковага, банкаўскага, фінансавога і зямельнага заканадаўства ў напрамку аптымізацыі, пазбавлення ад залішніх бюракратычных працэдур. На вясновай сесіі будзе зроблены чарговыя крокі. Дэпутаты ўрэгулююць некаторыя пытанні гаспадарчых таварыстваў, архітэктурнай і будаўніцкай дзейнасці, племянной справы ў жывёлагадоўлі, біржавага гандлю і іншых. Прадоўжыцца ўдасканаленне законаў, звязаных з вырашэннем праблем прыродных рэсурсаў, экалогіі і прыродакарыстання. **СТАР 2**

■ Жыллё

Дарослыя гульні ў ЛЕГА

Створаны індывідуальны энергаэфектыўны дом у кампактным выкананні і... коштам 25 тысяч у. а.

Першую ў Беларусі вытворчасць модульных жылля дамоў запусцілі ў прыгарадзе Мінска. Пра гэта паведаміў дырэктар па развіцці бізнесу акцыянернага таварыства «ДубльДом» Вячаслаў БАБІЕНКА.

Вытворчая пляцоўка па стварэнні зборных блокаў падобнага жылля дзямі пачала функцыянаваць у прыгарадзе сталіцы — на тэрыторыі свабоднай эканамічнай зоны «Мінск». На стварэнне модульнага дома «пад ключ» неабходна каля двух тыдняў, яшчэ дзень-два займае яго устаноўка на зямельным участку. Плошча такога «дубльдома» складае ад 26 да 80 квадратных метраў, а сярэдні кошт — каля 375 млн рублёў. Спецыялісты таварыства ствараюць і дастаўляюць комплект модульнага жыллага дома ў любую кропку краіны.

Уласная хата стала праектам

Аўтар «дубльдома» — кіраўнік расійскага архітэктурнага бюро ВІО-architects Іван Ачуннікаў. У Беларусь яго ідэю аб даступным загарадным жыллі рэалізуюць прыватныя інвестары з ІТ-сферы. «У свой час Іван Ачуннікаў запрасіў нас да сябе ў гошці. А паколькі жыў ён у модульным доме, то адбылося знаёмства не толькі з чалавекам, але і з яго праектам. Ідэя падалася нам перспектыў-

най — асабліва для беларускага рынку, дзе кошт загарадных аб'ектаў часам непраўдана высокі», — растлумачыў узнікненне гэтай ідэі Вячаслаў Бабіенка.

Модульны дом уключае жылля памышканні і сумешчаны санвузел (душавая і прыборальня), а пры жадаці — і прасторную веранду. «ДубльДом» пастаўляецца кліентам з чыстым аздабленнем, сантэхнікай і электрыкай. Інтэр'ер выкананы ў скандынаўскім стылі. Па просьбе заказчыка ў комплект могуць уключыць дызайнерскую мэблю ручной работы. **СТАР 2**

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАЗДЗЕЙ

У авіякатастрофе ў Францыі ніхто не выжыў

Самалёт Airbus A-320, які вылецеў з Барселоны ў Дзюсельдорф, разбіўся ў Альпах. Абломкі паветранага судна былі знойдзены ў французскай акрузе Барселанет. На борце знаходзілася 142 пасажыры і шэсць членаў экіпажа. Прэзідэнт Францыі Франсуа Алянд заявіў, што тых, хто выжыў, на борце быць не можа. Большасць пасажыраў самалёта — 67 чалавек — былі грамадзянамі Германіі.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказаў спачуванні каралю Іспаніі Феліпе VI, Федэральнаму Прэзідэнту Федэратыўнай Рэспублікі Германія Іахіму Гауду, родным і бліжнім загінулым у выніку катастрофы пасажырскага самалёта авіякампаніі Germanwings на тэрыторыі Францыі, а таксама іспанскаму і германскаму народам, паведамліла прэс-служба кіраўніка беларускай дзяржавы.

Кангрэс заклікаў Абаму пачаць пастаўкі зброі Кіеву

Палата прадстаўнікоў Кангрэса ЗША прыняла рэзалюцыю, у якой гаворыцца аб неабходнасці пачаць пастаўкі баявой зброі ўкраінскім уладам. За дакумент прагаласавалі 348 заканадаўцаў, 48 уступілі супраці. Ініцыятыўу падтрымалі яе рэспубліканцы, так і дэмакраты. «Палата прадстаўнікоў настойліва заклікае прэзідэнта цалкам і неадкладна скарыстацца паўнамоцтвамі, наддзеленымі кангрэсам, і прадставіць Украіне сістэмы абарончага ўзбраення, каб узмацніць магчымасць народа Украіны абараніць сваю суверэнную тэрыторыю», — гаворыцца ў дакуменце. Дакумент носіць толькі рэкамэндацыйны характар. У Маскве магчыму адрпраўку амерыканскай зброі ва Украіну расцанілі як спробу сарваць выкананне мінскіх дамоўленасцяў і эскаляцыю канфлікту на паўднёвым усходзе краіны.

У Літве на пяць гадоў вярнулі прызыў у войска

Вільнюс услед за Кіевам аднаўляе вайсковы абавязак. Прэзідэнт Літвы Даля Грыбаўскайтэ падпісала папраўку да закона, якая часова вяртае службу па прызыве, заявіўшы, што забеспячэнне нацыянальнай беспспекі з'яўляецца найважнейшым прырытэтам у краіне. Гэты крок быў зроблены на фоне разгаз па небяспэку, якую ўяўляе з сябе Расія для краін Балтыі. Паводле тэксту падпісанай папраўкі, хоць Літва ў 2008 годзе адмовілася ад прызыву, у найбліжэйшыя пяць гадоў прызыўнікі ў краіне ўсё ж будуць. На абавязковую ваенную службу штогод будуць прызывацца ад трох да трох з паловай тысяч маладых людзей ва ўзросце ад 19 да 26 гадоў. Яна будзе працягвацца дзевяць месяцаў. Юнакі, якія пройдуць ваенную службу, атрымаюць дзяржаўныя гарантыі ў навучанні і працаўладкаванні. Першы прызыў адбудзецца гэтай восенню.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Каваманы могуць пахваліцца чыстымі артэрыямі

Выпіваючы некалькі кубкаў кавы ў дзень, вы, самі таго не ведаючы, ачышчаеце свае артэрыі, як высветлілі карэйскія навукоўцы. Спецыялісты даследавалі больш за 25 000 чалавек. Добраахвотнікі, якія выпівалі каву ва ўмераных колькасцях (3-5 кубкаў), радзей мелі прыкметы хваробы сэрца. Гэта даказвае стануочы эфект наопаю на сардэчна-сасудзістую сістэму (перадае ВВС). Аднак некаторыя навукоўцы звязвалі каву з павышаным халестэрынам і ціскам. Вядома, што карэйскія спецыялісты аналізавалі каранарныя артэрыі, якія забяваюцца адкладамі пры ішэмічнай хваробе сэрца. За кошт чаго менавіта кава дапамагала падтрымліваць артэрыі ў добрым стане, навукоўцы сказаць не могуць.

КОРАТКА

Намінальная налічаная сярэднямесячная заробатная плата работнікаў Беларусі ў студзені-лютым 2015 года склала Вр6 млн 69,8 тыс. Сярэдняя зарплата ў лютым дасягнула Вр6 млн 129,1 тыс., яна павялічылася ў параўнанні са студзенем гэтага года на 1,8%, або на Вр105,9 тыс.

Мабільны аўдыягід па прыродным комплексе «Блакітныя азёры» ў нацыянальным парку «Нарачанскі» стане даступны для турыстаў да лета 2015 года.

На адкрыцці рэспубліканскі конкурс кінапраектаў на вытворчасць фільмаў па сацыяльна-творчых заказах прадстаўлена 27 ігравых і 8 поўнаметражных дакументальных фільмаў.

Магілёўская пенсіянерка пасля куплі амаль 117 тысячы долараў выплала 91 млн рублёў паходнага падатку. Супрацоўнікі інспекцыі МПЗ па Ленінскім раёне г. Магілёва №2 пасля праверкі запатрабавалі ў жанчыны дэкларацыі аб даходах і маёмасці, устанавілі перавышэнне расходаў над даходамі на Вр979,1 млн. Назваць крыніцы даходаў пенсіянерка адмовілася, прад'яўлены да выплаты падатак яна выплала спаўна.

КАЛІ БУШУЮЦЬ НЕПТУН І ПЯРУН

Як трэба сябе паводзіць у час вялікай вады?

Хоць сёлета вясновай паводкі і не было, аднак наперадзе новы сезон, калі вялікая вада можа нарабіць бяды. У апошні час неад'емнай часткай беларускага клімату сталі ліўнёвыя дажджы. Працягваюцца яны, як правіла, нядоўга — максімум пару гадзін. Аднак страшныя яны сваёй інтэнсіўнасцю — вада льецца так хутка, што не паспявае ўсмактацца ў зямлю. Ліўнёвая каналізацыя ў некаторых месцах традыцыйна не спраўляецца, і вуліцы пачынаюць ператварацца ў веніцьянскія.

«Разынка» ліўнёвых дажджоў у іх ласканасці. Пакуць на некалькіх квадратных кіламетрах баль правіць Нептун, на іншай тэрыторыі і следу гэтага няма. Пераканана ў гэтым на асабістым вопыце шмат гадоў таму, калі стыхій прымусіла на паўдарозе да мэты паяздкі правесці гадзіну ў спыненым пасярод перагону аўтобуса. Пасля даведаўся, што ў тым раёне года, куды накіроўваўся, з неба ўпала торыда некалькі кропель. Хаця адлегласць не такая і вялікая — па прамой кіламетраў дзевяць. **СТАР 6**

ДЗЕЙНІЧАЦЬ АДЭКВАТНА ЧАСУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Сутнасцо прававых новаўвядзенняў з’яўляецца стымуляванне дзелавой актыўнасці, падтрымальніцтва ў яго шырокім сэнсе і канкрэтных сегментаў рэальнага сектара эканомікі, — падкрэсліў Уладзімір Андрэйчанка.

ПРА МАТЫВАЦЫЮ ЗМЯНЕННЯЎ

Заканадаўчая база ўдасканальваецца ў асноўным шляхам унясення ў яе змяненняў і дапаўненняў, але ў грамадскай думцы стаўленне да гэтага неадназначнае. Маўляў, пра якую стабільнасць рэгулятарнага поля весці гаворку, калі столькі змяненняў? Уладзімір Андрэйчанка мяркуе так:

— Я перасцярог бы ад занадта спрошчанага разумення стабільнасці прававой базы. Інтэнсіўнае развіццё краіны патрабуе аператыўнага заканадаўчага рэагавання на ўзнікаючыя праблемы дзеля іх вырашэння. Калі да гэтага аб’гурнтаваны, уважаны, абачлівы падыход, да чаго мы і імкнемся, то папраўкамі ў законы ствараюцца лепшыя ўмовы для развіцця эканомікі, сацыяльнай сферы, палітычнай абароннасці і якасці жыцця людзей.

Старшыня Палаты прадстаўнікоў паведаміў, што Саветам Міністраў зацверджаны план падрыхтоўкі законапраектаў рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання на 2015 год. Рэгламентуецца комплекс сур’ёзных пытанняў. «Новыя законапраекты пры іх наступленні ў парламент мы разгледзім без прамаруджання», — сказаў Уладзімір Андрэйчанка.

ПРА БЯСПЕКУ

На вясновай сесіі дэпутаты разгледзяць шэраг законапраектаў па пытаннях нацыянальнай бяспекі. Ключавая тэма — барацьба з карупцыяй. Адпаведны документ па ініцыятыве Прэзідэнта прайшоў грамадскую экспертызу, абмяркоўваўся і шырокім колам спецыялістаў. Уладзімір Андрэйчанка лічыць, што прыняцце Закона «Аб барацьбе з карупцыяй» павысіць адказнасць службовых асоб і створыць трывальны бар’ер супраць карупцыйных працэсаў. Умацаванне законнасці будзе садзейнічаць таксама ўдасканаленне прававога механізма аператыўна-пошукавай дзейнасці. Базавы законапраект на этапе падрыхтоўкі да другога чытання. Працягваецца рабочы працэс і па некаторых іншых законапраектах.

Адзначыўшы маючыю адбыцца ратыфікацыю Пагаднення Рэспублікі Беларусь з Расійскай Федэрацыяй аб павышэнні эфектыўнасці ўзаемадзеяння ў барацьбе са злочынацтвам, Старшыня Палаты прадстаўнікоў дадаў:

— Мы аказаліся перад сур’ёзнымі знешнімі пагрозамі бяспекі і павінны дзейнічаць адэкватна выклікам часу. Наша дзяржава будзе рабіць усё магчымае, у тым ліку на заканадаўчым узроўні, каб жыццё і бяспека грамадзян былі надзейна абаронены.

ПРА ЗНЕШНЯІ СУВЯЗІ

Па словах Уладзіміра Андрэйчанкі, у сесійны перыяд парламент прадоўжыць нарошчваць дагавор-

на-прававую базу міжнароднага супрацоўніцтва. Планаўца ратыфікацыя міжрадавых пагадненняў: з Аўстрыяй — аб супрацоўніцтве ў ўзаемнай дапамозе ў мытных справах, з Латвіяй — па пытаннях міжнародных аўтамабільных зносін, з Кубай — аб узаемных пастаўках, з Венгрыяй — аб супрацоўніцтве ў сферы адукацыі і іншых.

Дэпутатаў чакае разнастайная праца па развіцці міжнародных і міжпарламенцкіх сувязяў і кантактаў, геаграфія якіх за апошнія гады значна пашырылася. Як сказаў Старшыня Палаты прадстаўнікоў, галоўная мэта парламенцкай дыпламатыі — садзейнічаць стварэнню максімальна спрыяльных умоў для гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва нашай краіны.

— Прыярытэтным для нас будзе парламенцкае ўзаемадзеянне ў рамках Саюзнай дзяржавы, СНД, Еўразійскага эканамічнага саюза і Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы, — канстатаваў Уладзімір Андрэйчанка.

Гаворачы пра перспектывы беларуска-еўрапейскага міжпарламенцкага партнёрства, кіраўнік Палаты прадстаўнікоў падкрэсліў, што яно магчыма пры наўнясці ў еўрапейскіх парламенцкіх структурах добрай волі да раўнапраўных адносін.

ПРА САЮЗНУЮ ДЗЯРЖАВУ

— Інтэграцыйны праект Беларусі і Расіі рэалізуецца пры няўхільным захаванні дзяржаўнага суверэнітэту дзвюх краін не ў нейкіх кан’юнктурных мэтах, а на карысць нашых народаў, насперак усім цяж-

касам, праблемам і знешнім перашкодам, — сказаў Старшыня Палаты прадстаўнікоў.

З саюзнага бюджэту фінансуюцца і выконваюцца сумесныя праграмы і праекты вытворчай, інвацыійнай, абарончай, сацыяльнай, праваахоўнай, экалагічнай і іншай накіраванасці. У іх дасягненні, адзначаў Уладзімір Андрэйчанка, вялікая роля Парламенцкага Сходу Саюза Беларусі і Расіі, які з’яўляецца эфектыўнай дыялогавай пляцоўкай беларускіх і расійскіх парламентарыяў.

— Ва ўмовах жорсткай сусветнай канкурэнцыі і няпростай эканамічнай сітуацыі, якая склалася ў Расійскай Федэрацыі пад уздзеяннем знешніх фактараў, нам асабліва важна паглыбляць эканамічны складнік нашых адносін, — падкрэсліў Уладзімір Андрэйчанка. — Таму я лічу вельмі сучасным падпісанне міжрадавага плана мерапрыемстваў антыкрызіснай накіраванасці і вызначэнне Вышэйшым дзяржаўным саветам Саюзнай дзяржавы прыярытэты саюзнага будаўніцтва на сярэднятэрміновую перспектыву. Гэта створыць яшчэ большы запас трываласці для руху наперад.

Напрыканцы інтэр’ю Старшыня Палаты прадстаўнікоў звярнуўся да чытачоў «Звязды»:

2 красавіка дзяржаўнае свята — Дзень аднаўлення народаў Беларусі і Расіі. Шчыра віншую вас і ад сэрца жадаю ўсяго самага добрага. Няхай вам заўсёды шанцуе ў добрых справах!

Аляксандр ФІЛІМОНАЎ.

■ Блізкая ўлада

ШТО

«ПРАБУКСОЎВАЕ» НА МЕСЦАХ?

На 16 тэлефонных звонкоў пачалася «прамоўная» адказваў дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі, намеснік старшыні Гродзенскага аблвыканкама Віктар ЛІСКОВІЧ. Прычым, сярэд іх не было пытанняў, вырашэнне якіх знаходзіцца ў кампетэнцыі менавіта абласной ўлады.

— Усе пытанні носьця не глабальнага характару і павінны былі вырашыцца на месцах, без нашага ўмяшання, — значаў Віктар Лісковіч.

Вядома, гэта не значыць, што па любым звароце адрозжж прымаюцца адпаведныя меры. Рэаліі такія, розных «блячак» столькі, што аператыўна адразаваць канкрэтнымі дзеяннямі на ўсе патрабаванні проста немагчыма. Аднак людзі павінны ведаць, што усё робіцца згодна з афіцыйнай чарговавасцю, строга па законе, а не таму, што нехта аказваўся «бліжэй» да ўладных структур і бюджэтных сродкаў. Тады не будзе падстаў для скаргаў, што, маўляў, дамы значна пазнейшай пабудовы рамантуюцца, а да іх жыццёвая справа ніяк не даходзіць. Такія званкі наступілі на «прамую лінію» да Віктара Лісковіча з шэрагу раёнаў. Кожны з іх будзе правераны абласной камісіяй і, разам з тым, даручана размясціць у раённых газетах спісы чарговавасці на капітальны рамонт дамоў і добраўпарадкаванне дваровых тэрыторый.

Па некаторых зваротах на «прамую лінію» аблвыканкама раённыя ўлады пачалі прымаць меры ў той жа дзень. У прыватнасці, старшыня Ваўкавыскага райвыканкама Міхаіл Сіцко выехаў у пасёлак Краснасельскі, дзе за тры гады ніяк не наведзучь парадка на дваровы тэрыторыі пасля рамонтнай цеплатрасы. Жыхары адрасавалі розным інстанцыям 11 лістоў, атрымлівалі адказы, але толькі цяпер, поўна, праблема вырашыцца.

Як і ў пасёлку Радунь Воранаўскага раёна, адкуль на «прамую лінію» да Віктара Лісковіча патэлефанавалі наконц захламленасці тэрыторыі каля Дома быту. У той жа дзень смецце паабцялі прыбраць, а ў найбліжэйшы час наведзучь там поўны парадка. Праўда, ёсць пытанне і да тутэйшых жыхароў: а хто смеціць? Няўжо прыездзяць? Не, вядома ж, нехта са сваёй. Дык, можа, трэба не толькі скардзіцца ў аблвыканкам, але і самім нешта рабіць на ўзроўні мясцовага самакіравання? Напрыклад, элементарна зрабіць заўвагу чалавеку, які не адрознівае грамадскае месца ад смеццэвай звалкі. А ёсць жа і сельвяснянкі, і дэпутаты сельскага Савета, і ўчастковы інспектар міліцыі. Ёсць меры не толькі пераканання, але і пакарання штрафам. Усё гэта можна скарыстаць, калі смецце жаданне і не лічыць, што за праблему павінен узяцца нехта «зверху», а «мая хата з краю».

Хаця здароўца і такія сітуацыі, пра якія дзяржаўныя органы абавязаны ведаць без звонкаў на «прамую лінію», дапамагаючы грамадзянам у вырашэнні тых ці іншых праблем. Асабліва калі гэта састарылыя людзі. Такая сямейная пара (дзяціны няма, муж — інавалід) звярнулася да намесніка старшыні Гродзенскага аблвыканкама з просьбай дапамагчы ў ацяпленні, рамоне дома. Як высветлілася, яны не звярталіся ў сацыяльную службу. Але усё роўна там, на думку Віктара Лісковіча, павінны ведаць пра такіх людзей. Каб магчыма падтрымка аказвалася не пасля звароту да кіраўніча высокага рангу, а дзякуючы пастаянным кантактам сацыяльных работнікаў з гэтымі людзьмі.

Практычна ўсе праблемныя пытанні, што ўзнімаюцца падчас «прамой лініі», былі тут жа адрасаваны для разгляду ў адпаведныя структуры. Прычым абавязкова ўлічалася, каб яны зноў не трапілі туды, дзе іх ужо разглядалі, нешта людзям адказвалі.

— Мы вядзем аналіз усіх зваротаў, што паступаюць на «прамую лінію», і па тэрытарыяльным прынцыпе, і па ўзятых праблемах. Гэта для нас падстава задумвацца: у якіх рэгіёнах, арганізацыях і што «прабуксуе»? Да таго ж, многія пытанні адналіжныя, а значыць, разумны кіраўніч павінен не прыставаць да кожнага з іх, а прыняць такія меры, каб у далейшым зваротаў па гэтай тэме не было, — лічыць Віктар Лісковіч.

Барыс ПРАКОПЧЫК

Дарослыя гульні ў ЛЕГА

Экалогія і энергазберажэнне

Такія кампактныя дамы фірма вырабляе з экалагічна чыстых матэрыялаў — натуральнага дрэва, а ўцяпляюць каменнай ватай таўшчынёй 150 мм. Прапануемія хаткі з’яўляюцца ўсесезоннымі, бо прадугледжаны для пражывання зімой і летам. Іх адрознівае нізкае энергааспажыванне: згодна з выпрабаваннямі, у 20-градусны мароз ацяпленне памішканняў патрабуе толькі два канвертары сумарнай магутнасцю 2 кВт. Апроч іх, цяпло ў хаце можа падтрымліваць і кампактная печ-камін, якая працуе на дрэвах. Тэрмін службы дома перавышае 75 гадоў, а гарантыя на асобныя элементы складае 30 гадоў.

Каркас беларускай, а начыненне замежнае

Вытворчасць модульных дамоў валодае высокай ступенню лакалізацыі. Тут збіраюцца выкарыстоўваюцца беларускія матэрыялы там, дзе гэта магчыма без шкоды для якасці. «Напрыклад, над цапкам задавальняе якасць драўніны, якую фірма атрымлівае ад мясцовых прадпрыемстваў. Пры гэтым ужываюцца фінкія ўцяпляльнікі, нямецкія змяшалынікі і іспанская электрыка», — адзначаў дырэктар па развіцці бізнесу.

Свабода выбару

Праект «дубльдома» адкрывае ў Беларусі новы сегмент рынку заграднага жылля. Калі ў Расіі і Эстоніі падобнага кіталту распрацоўкі ўжо даўно прадстаўлены, то ў нашай краіне ніша зборнага міні-жылля доўгі час пуставала. «Аднак, як мы ўжо пераканаліся, цікаваць да яе вяліка. Модульныя дамы з іх нізкімі коштам і высокай хуткасцю зборкі закліканы пашырыць свабоду выбару для спажыўца і разнастайць існуючыя на рынку прапановы ў галіне заграднага домабудавання», — лічыць Вячаслаў Бабіенка.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) Сяргей КУРКАЧ.

■ Шукаем лепшых

Давер да айчынай прадукцыі

Аб’яўлены чарговы, сямнаццаты, конкурс на саісканне Прэміі ўрада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці ў 2015 годзе

Дасягненне значных вынікаў у галіне якасці і канкурэнтаздольнасці вырабленай прадукцыі, аказваемых паслуг або выкананых работ, укараненне інавацыйных тэхналогій і сучасных метадаў менеджменту, а таксама эфектыўнае і сацыяльна адказнае вядзенне бізнесу — асноўныя крытэры, якія ўплываюць на прысуджэнне гэтай высокай узнагароды.

У прас-службе Дзяржстандарта паведамлілі, што гэты конкурс праводзіцца па мадэлі, што адпавядае крытэрыям прэміі СНД за дасягненні ў галіне якасці прадукцыі і паслуг і мадэлі дзелавой дасканаласці Еўрапейскага фонду менеджменту якасці (EFQM). Гэта, несумнянна, даць магчымасць прадпрыемствам-удзельнікам будаваць свой падыход у галіне менеджменту якасці на прыныхах, якія скарыстоўваюць іх замежныя партнёры.

Пераможцу конкурсу вызначаюць у два этапы: па выніках праверкі прадстаўленых матэрыялаў і шляхам правядзення экспертнага на месцах з ацэнкай у балах. Дарчы, рашэнне пра вызначэнне лаўрэатаў і дыпламантаў прэміі, а таксама арганізацыі, удастоеных спецыяльных узнагарод конкурсу (у намінацыях «Лідарства», «Дас-

каналасць менеджменту», «Сацыяльна адказнасць»), прымаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Між іншым, для арганізацыі малага і сярэдняга бізнесу, якія на абралі найбольшую колькасць балаў срод арганізацыі са штатам да 250 чалавек, але не ўвайшлі ў лік лаўрэатаў і дыпламантаў, прадугледжана дадатковае ўзнагарода «Імкненне да дасканаласці».

Лаўрэатам уручаюцца дыплом і сімвал прэміі, а таксама даецца права выкарыстання на працягу трох гадоў выявы яе эмблемы ў маркіроўцы прадукцыі і на яе ўпакоўцы, з рэкламнымі мэтамі і ў дакументацыі.

Акрамя гэтага, звесткі аб пераможцах размяшчаюцца на сайце Дзяржстандарта, а таксама ўключаюцца ў штогадовы каталог, які рассылаецца ў прадстаўніцтвы нашай краіны за межой.

Дадаткова паведамляем: заўкі і матэрыялы для ўдзелу ў конкурсе на атрыманне прэміі прадастаўляюцца да 1 ліпеня 2015 года ў скартаваныя камісіі, сфарміраваны пры Дзяржаўным камітэце па стандартызацыі Рэспублікі Беларусь.

Дар’я ШОЦІК

■ Гарызонты

БУДУЧЫНЯ — ЗА АДУКАЦЫЙНЫМІ КЛАСТАРАМІ?

Стварэнне ў Беларусі адукацыйных кластараў абмяркоўвалася спецыялістамі ў Рэспубліканскім інстытуце вышэйшай школы. Мяркуюцца, што яны будуць ад’ядноўваць установы адукацыі розных узроўняў прафесійнай падрыхтоўкі: вышлішчы (ліцэі), сярэднія спецыяльныя навучныя установы і ВНУ.

— Гэта агульнасусветная тэндэнцыя — ствараць умовы для гнуткіх і неперарывных адукацыйных траекторый, — тлумачыць першы намеснік міністра адукацыі Вадым БОГУШ. — У нас усю ёсць воляць дзейнасці каледжаў у структуры ўніверсітэтаў, ёсць досвед, у тым ліку рэгіянальны, калі ўніверсітэты ўзаемадзеюць з каледжамі ў рамках інтэграваных адукацыйных праграм. Але трэба ісці далей. Да сярэдзіны мая мы павінны выйсці на канкрэтныя рашэнні па ацымізацыі сеткі прафесійна-тэхнічных і сярэдніх спецыяльных устаноў адукацыі.

Загадам міністра адукацыі ўжо сфарміравана рабочая група па распрацоўцы канцэпцыі Праграмы развіцця сістэмы адукацыі на наступныя пяцігадовы перыяд. І, безумоўна, самым важным у гэтай праграме ста-

не блок, звязаны з развіццём прафесійнай адукацыі. Сёння складана прадказаць, якія спецыяльнасці будуць запатрабаваны на рынку працы, скажам, праз 10 гадоў. Тым не менш вызначана задача — падрыхтаваць запатрабаванага, практыка-арыентаванага і здольнага да самастойнай творчай дзейнасці спецыяліста.

— Для нас вельмі важна падняць прэстыж рабочых прафесій, паколькі ў эканоміцы адбываецца вымыванне рабочых кадраў і спецыялістаў сярэдняга звяна, — падкрэслівае рэктар Рэспубліканскага інстытута прафесійнай адукацыі Аркадз ШКЛЯР. — Колькасць выпускнікоў 9-х і 11-х класаў скарацілася на 30%. І нават не самі дзеці, а, хутчэй, іх бацькі, нацэлены абавязкова на вышэйшую адукацыю. Пры гэтым уладальнікі дыпламаў ВНУ займаюць пасады спецыялістаў у сярэдняй спецыяльнай адукацыі або выконваюць функцыі рабочых. Таму мы павінны прапанаваць дакладна выбудаваную адукацыйную траекторыю: каб выпускнікі і іх бацькі ведалі, які можна рухацца ад адной прыступкі прафесійнай адукацыі да іншай. У апошнія гады з выпускнікоў ССНУ ў вышэйшых навучных устаноў паступаюць прыкладна 13-15 працэнтаў, але цалкам рэальна павялічыць гэты паказчык да 20—22 працэнтаў.

У аснову стварэння шматузроўневых кластараў (вучылішча (ліцэі)—ССНУ—ВНУ) пакладзена інтэграцыя рознаўзроўневых адукацыйных праграм. Улічаны магчымасці інтэграцыі ў рамках спецыяльнасцяў, па якіх магчыма падрыхтоўка ў скарачаныя тэрміны па адукацыйных праграмах сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі.

Дарчы, адукацыйныя праграмы сярэдняй спецыяльнай адукацыі, інтэграваныя з адукацыйнымі праграмамі прафесійна-тэхнічнай

адукацыі, рэалізуюцца ў Беларусі дастаткова шырока: падрыхтоўка на інтэграваных праграмах ажыццяўляецца па 66 спецыяльнасцях (напрамках спецыяльнасцяў). А тэрміны падрыхтоўкі спецыялістаў у сярэдняй спецыяльнай адукацыі, якія навуцаюцца па інтэграваных праграмах, скарачаны на 4 месяцы і больш (да года). Акрамя таго, пры рэалізацыі адукацыйных праграм сярэдняй спецыяльнай адукацыі на аснове прафесійна-тэхнічнай значна ўзрастае ступень практыкаарыентаванасці будучага спецыяліста.

У мультыкластар, створаны на аснове БДТУ, маглі б увайсці 9 прафесійна-тэхнічных каледжаў, 8 каледжаў, 18 прафесійных ліцэяў і 5 філіялаў каледжаў.

Па словах Аркадзя Шкляра, кластары могуць быць як рэгіянальнымі, так і галіновымі. Напрыклад, у цэнтры рэгіянальнага кластара можа аказацца Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт або Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт ім Янкі Купалы. У рэгіянальныя кластары будуць уваходзіць установы адукацыі, размешчаныя на пэўнай тэрыторыі — гэта забяспечыць магчымасць больш эфектыўнага ўзаемадзеяння ўнутры кластара і дазволіць забяспечыць дубліраванне спецыяльнасцяў. Рэгіянальны кластар будзе скіраваны на патрэбы канкрэтнага рэгіёна ў кадравых рэсурсах, таму структура падрыхтоўкі кадраў па масавых прафесіях будзе аб’яўлена на адначаснае і прапановы ў рэгіёне. Яшчэ адна перавага рэгіянальнага кластара — гэта магчымасць інтэграцыі па некалькіх профілях і групам спецыяльнасцяў.

А ў цэнтры галіновага кластара можа аказацца, напрыклад, Вышэйшы дзяржаўны каледж сувязі ці Беларусі дзяржаўны ўніверсітэт транспарту. Такія кластары маюць вузкаскіраваны інтэграцыйны траекторыі, разлічаныя для пэўнай групы спецыяльнасцяў. Разам з тым, у галіновыя кластары больш шанцаў прыцягнуць арганізацыі — заказчыкаў кадраў — да распрацоўкі навукова-метадычнага забеспячэння, развіцця матэрыяльна-тэхнічнай базы навучальных устаноў і прадастаўлення магчымасцяў для праходжання навукаўчання (студэнтамі) вытворчай практыкі.

Яшчэ адзін тып адукацыйнага кластара — мультыкластар. Ён можа быць створаны на базе БНТУ ці Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта. Мультыкластар азначае інтэграцыю па многіх профілях падрыхтоўкі. Скажам, у мультыкластар на базе БДТУ маглі б увайсці 9 прафесійна-тэхнічных каледжаў, 8 каледжаў, 18 прафесійных ліцэяў і 5 філіялаў каледжаў.

Галоўныя плосьы стварэння адукацыйных кластараў — гэта празрыстасць траекторыі атрымання прафесійнай адукацыі (па ўсіх узроўнях), прыягненне матываваных навукаўчанняў, сумеснае выкарыстанне устаноў адукацыі, што ўваходзіць у кластар, матэрыяльна-тэхнічнай базы і кадравага патэнцыялу і скарачэнне тэрмінаў атрымання адукацыі.

Надзея НІКАЛАЕВА

Фота: Машына БЕЛТА/С.ШКОЛЬНИК

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

«ТРАЙНОЕ» ШЧАСЦЕ

У Гродзенскім абласным перынатальным цэнтры штогод з’яўляюцца на свет адна-дзве траіны. Не парушана традыцыя і сёння.

Бацькамі першай у гэтым годзе гродзенскай траіны сталі Алена Лукуць (дарчы, урач-педыятр) і яе муж Павел (будаўнік). Спачатку нарадзілася дзючынка вагой 1470 грамаў, за ёй — хлопчык (1780 г) і яшчэ адна дзючынка (1760 г). Аперачыя кесарава сячэння правілі паспяхова. Дзетка перадалі ў аддзяленне Інтэнсіўнай тэрапіі і рэанімацыі нованароджаных. З дапамогай кювезаў маляў нябяручы атпымальную вагу.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

БЯСПЛАТНА ПРАКАНСУЛЬТАВАЦА З ЮРЫСТАМ

У чацвер пройдзе Адзіны дзень прававой дапамогі на сельніцтву.

26 сакавіка правая інспектары працы Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі правядуць прыём грамадзян. Жыхары буйных гарадоў і дзевяці раёнаў сталіцы, а таксама кожнага раённага цэнтры змогуць бясплатна атрымаць кансультацыю юрыста па працоўным заканадаўстве і іншую прававую дапамогу. Звяртацца па падтрымку трэба ў мясцовае аб’яднанні прафсаюзаў, дзе ў гэты дзень адказваць на праблемныя пытанні насельніцтва будуць 130 прававой інспектараў працы. Разам з імі на «прамой лініі» будуць дзяржаўны спецыялісты Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, якія дапамогуць разабрацца ў найбольш спрэчных момантах. Як паведамляе намеснік старшыні Федэрацыі прафсаюзаў Алена МАНКЕВІЧ, Адзіны дзень прававой дапамогі насельніцтву плануецца праводзіць на пастаяннай аснове — кожны апошні чацвер месяца.

Наталія ЛУБНЕУСКАЯ.

ДА ЮНЫХ ЧЫТАЧОЎ ПРЫЙДУЦЬ ДЫПЛАМАТЫ

Некалькі гадоў таму ў Брэсцкую абласную бібліятэку прыходзілі кіраўнікі вобласці, вядомыя ў Брэсце людзі і чыталі разам са школьнікамі свае любімыя радкі. Цяпер тыдзень дзіцячай і юнацкай кнігі пройдзе пад знакам сваёй і суседніх краін.

Госці мерапрыемстваў, запланаваных з 23 па 31 сакавіка, змогуць пазнаёміцца з пісьменнікамі, а таксама навінкамі дзіцячай літаратуры Беларусі, Украіны, Расіі, Польшчы.

Як расказава намеснік дырэктара Брэсцкай абласной бібліятэкі імя М. Горкага Галіна БУРЫНА, сваю згоду на творчыя сустрэчы ў чытальнай зале ўжо пацвердзілі беларускі пісьменнік Анатоль Бутэвіч, польскія аўтары кніг для дзяцей Лукаш Дэмбскі і Ганна Кашуб-Дэмбска. Яшчэ ў праграме — шэраг медыярэпрэзентацый, майстар-класаў, выстаў ды іншых цікавінак.

Да юных чытачоў Брэста збіраюцца прыйсці на тыдні Генеральны консул Польшчы ў Брэсце Ганна Навакоўска, Генеральны консул Расійскай Федэрацыі Мікіта Маткоўскі і абаронны консул Украіны Алег Мысык.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

З

ПАШЛАРМ

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 3 (43)

■ Справы вайсковыя

ПАВЕТРАНАЯ ВАРТА

Ваенна-транспартны самалёт «Ан-26». Мы ляцім у Баранавічы. Хуткасьце — 400 кіламетраў у гадзіну, вышыня — 2400 метраў. Любоўчыся прыгажосцю роднай Беларусі, яе палеткамі, заўважаю ў ілюмінатары знішчальнік. Ён быў зусім побач. Стала не па сабе...

▲ Выгляд з ілюмінатара: «Су-27» суправаджае нас да аэрадрома.
◀ У кабіне самалёта «Ан-26».

Мы збіліся з маршруту, паведаміў камандзір карабля. «Су-27» атрымаў сігнал і вылецеў нам на дапамогу. Прыгожа маневруючы, ён правёў нас да аэрадрома. Мы — на месцы! У 61-й знішчальнай авіяцыйнай базе. Праўда, з маршруту мы ніколі не збіліся. Усе было толькі легендай, акрамя таго, што знішчальнік насустрач нам усё ж такі вылятаў. Але не для таго, каб паказаць маршрут, а прадэманстраваць, што ў любой сітуацыі — няхай гэта будзе збой з курсу або парушэнне паветранай прасторы краіны — наша авіяцыя заўсёды напалатовае.

Іднём, і ноччу, без выхадных і свят Ваенна-паветраныя сілы і войскі супрацьпаветранай абароны Беларусі нясуць баявое дзяжурства. У тым, што робяць яны гэта прафесійна, пераканаліся і мы, прадстаўнікі айчынных СМІ, для якіх да 20-годдзя Аб'яднанай сістэмы супрацьпаветранай абароны дзяржаў — удзельнік СНД камандаванне ВПС і СПА арганізавала «паветраны» прэс-тур. І пералёт з аэрадрома Мачулішчы на баранавіцкую зямлю быў толькі яго пачаткам.

ВОЧЫ І ВУШЫ СУПРАЦЬПАВЕТРАНАЙ АБОРОНЫ

Перад тым, як мы ўзняліся ў неба, начальнік радыётэхнічных войскаў — начальнік упраўлення камандавання Ваенна-паветраныя сілы і войскаў супрацьпаветранай абароны палкоўнік Ігар НАСІБЯНЦ расказаў, што ў мірны час радыётэхнічныя войскі вырашаюць дзве асноўныя задачы: ахоўваюць дзяржаўную мяжу Беларусі і кантралююць выкарыстанне яе паветранай прасторы. Дзеля гэтага на баявое дзяжурства штодзень заступае каля 300 вайскоўцаў падраздзяленняў, працуюць больш за сотню радыёлакацыйных станцый і перасоўных радыёвысатамераў, функцыянуе два дзясяткі камандных пунктаў з аўтаматызаванымі комплексамі.

Адзіная аўтаматызаваная электронная сістэма прызначана для таго, каб свечасова выявіць паветраны аб'ект, апазнаць, ідэнтыфікаваць яго і дазволіць каманднаму складу прыняць рашэнне аб далейшым прымяненні сістэмы супрацьпаветранай абароны, — паведаміў начальнік радыётэхнічных войскаў. — Калі гэта самалёт або верталёт, які законна выкарыстоўвае паветраную прастору

Беларусі, то ён праляціць па прызначаным маршруце і нікому яму перашкаджаць не будзе. Калі ж гэта парушальнік выкарыстання паветранай прасторы, у справу актыўна ўступаюць сродкі супрацьпаветранай абароны.

На ўзбраенні радыётэхнічных войскаў стаяць радыёлакацыйныя станцыі айчынных вытворчасці «Раса» і «Усход», якія з гэтага года серыйна пастаўляюцца ў войскі. «Што тычыцца комплексу сродкаў аўтаматызацыі, то мы пераўзброіліся практычна на 90%, — удакладніў Ігар Насібянц. — Гэтым пакуль не могуць пахваліцца ні ва Украіне, ні ў Расійскай Федэрацыі».

Летась радыётэхнічныя войскі не зафіксавалі ніводнага парушэння дзяржаўнай мяжы Беларусі. А што тычыцца парушэнняў выкарыстання парадку паветранай прасторы, было зарэгістравана 18 выпадкаў. Як правіла, гэта палёты мотадылапаў, дальталеаў, параланаў.

СУМЕСНА БЯВОЕ ДЗЯЖУРСТВА

Пасля таго, як мы прыляліся на аэрадроме Баранавічы, насустрач нам вышаў пілот «Су-27». Наш суправаджаючы, штурман эскадрылі 159-га гвардзейскага знішчальнага авіяцыйнага палка Ваенна-паветраныя сілы Расійскай Федэрацыі гвардыі маёр Дзяніс Жарабцоў, адразу адзначыў, што беларускае неба нічым не адрозніваецца ад іншага.

— Яно усюды аднолькавае! — удакладніў лётчык. — Тут такія ж аб'екты, як у Расіі. Адрозненню пры нясэнні баявога дзяжурства паміж нашымі краінамі няма. У нас адзіная сістэма супрацьпаветранай абароны. Таму ўсе дзеянні, якія мы выконваем з мэтай аховы паветраных рубяжоў, абсалютна ідэнтычныя. Адзіны нюанс — метэаралагічныя асаблівасці. У нас на поўначы надвор'е можа памяншацца тры разы за адну гадзіну. У Беларусі ў такога не заўважаю.

Нагадаем, на аэрадроме Баранавічы сумесна з нашымі авіятарамі нясуць баявое дзяжурства расійскія экіпажы самалётаў «Су-27». Дзяніс Жарабцоў, напрыклад, у нашай краіне ўжо тры разы. За гэты час здзейсніў больш за дзесяць палётаў над нашай тэрыторыяй. Увогуле за ўсю службу налятаў больш за 930 гадзін, 50 з якіх правёў у небе над Беларуссю.

— У эпоху высокіх хуткасцяў, калі на прыняцце рашэнняў неабходны не гадзіны, а хвіліны і секунды, вельмі важна свечасова атрымаць інфармацыю аб паветраным становішчы, — падкрэсліў камандуючы Ваенна-паветранымі сіламі і войскамі супрацьпаветранай абароны генерал-маёр Алег ДВАІГАЛЕЎ. (Заканчэнне на 4-й стар.)

СПЛАЎ ФАНТАЗІІ І МУДРАСЦІ

Нягледзячы на сотні кіламетраў, ветэраны з Беларусі і Расіі змаглі пагутарыць адзін з адным у рэжыме рэальнага часу. Скары-мост паміж Мінскам і Масквой арганізавалі актывісты Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі і Расійскага саюза моладзі.

Ідэю такога нестандартнага падыходу запазычылі ў аўтара праекта «У страі анлайн» Ганны Мядзельц, удзельніцы рэспубліканскага маладзёжнага конкурсу «100 ідэй для Беларусі». Разам са сваімі аднакурснікамі-валанцёрамі руху БРСМ «Добрае сэрца» дзяўчына дапамагае ветэранам звязцца са сваімі аднапалчанами праз сучасныя сродкі сувязі.

— Цяперашні год — асаблівы: па рашэнні кіраўнікоў дзяржаў ён аб'яўлены Годам ветэрану Вялікай Айчыннай вайны (у Расіі) і Годам моладзі (у нашай рэспубліцы), — значыць старшыня рэспубліканскага савета Беларускага грамадскага аб'яднання ветэрану Анатоля НО-ВІКАЎ. — Мы лічым, што гэта вельмі мудрае рашэнне, паколькі сплаў юнацкага запалу, фантазіі, жадання зрабіць як мага больш і таксама жыццёвага вопыту, мудрасці ветэрану — гэта тое, што патрэбна для паспяховага прасоўвання нашай рэспублікі наперад па ўсіх кірунках.

У фармаце анлайн-канферэнцыі адбыўся і адкрыты дыялог «Моладзь Беларусі і Расіі: традыцыі і будучыня». Лідары пярвочных арганізацый БРСМ і актывісты РСМ разам з ветэра-

ладзі плануе ажыццявіць шэраг новых патрыятычных праектаў. Сярод іх — усебеларускі праект «Дзякуй за Перамогу!», агульнарэспубліканскі патрыятычны праект «Вясна 45-га года», патрыятычная акцыя «Кветкі Вялікай Перамогі», агітпоезд канцэртных брыгад «Салют Перамогі».

— Для нас вельмі важна такія праекты падтрымаць нашых ветэрану, — лічыць першы сакратар Цэнтральнага камітэта БРСМ Андрэй БЕЛЯКОЎ. — Важна, каб не толькі ў год юбілею Вялікай Перамогі, а і пастаянна моладзь аддавала даніну повагі гэтым людзям. Асабліва сёння, калі яшчэ жывыя сведкі тых падзей. Мы, моладзь, гаворым аб тым, што мы памятаем і ганарымся. І дзякуючы сённяшнім мерапрыемствам мы яшчэ раз кажам пра тое, што Беларусь — краіна, дзе дамаўляюцца аб міры, пляцоўка для ўрэгулявання любых ваенных

ладзі плануе ажыццявіць шэраг новых патрыятычных праектаў. Сярод іх — усебеларускі праект «Дзякуй за Перамогу!», агульнарэспубліканскі патрыятычны праект «Вясна 45-га года», патрыятычная акцыя «Кветкі Вялікай Перамогі», агітпоезд канцэртных брыгад «Салют Перамогі».

Пра Беларускае наступальнае аперацыю Алег Міхайлавіч памятае і сёння. «У складзе конна-механізаванай групы мы ішлі па лясіста-балотнай мясцовасці — партызанам і ўдзельнікам аперацыі «Баграціён» у складзе 3-га Беларускага фронту Алег Кубецкі.

— Нас вельмі партызанамі. Вельмі шмат уражанняў у мяне засталася ад юных партызану — камсамольскага ўросту, зусім хлпачку. Увогуле Беларусь пакінута на мяне такое глыбокае ўражанне, што я нават не ведаю, кім сабе лічыць: ці то рускім, ці то беларусам».

Таксама ўдзельнік аперацыі «Баграціён» дадаў, што маладзёжныя арганізацыі адгрывалі ў гады вайны вельмі вялікую ролю. «Вельмі хочацца, каб так было і сёння, — выказаў надзею ветэран. — Таму нам трэба часцей узаемадзейнічаць, каб моладзь адчувала тую вялікую адказнасць, якая ляжыць на нашых дзвюх краінах».

Падчас адкрытага дыялогу абмяркоўвалі і стварэнне ваенна-патрыятычнага цэнтра ў Брэсцкай крэпасці. Дарэчы, будоўля там ужо пачалася. Адкрыццё запланавана ў Дзень Перамогі. Завяршылася сустрэча пакаленняў патрыятычнай акцыяй «Голуб міру». Моладзь і ветэраны вайны выпусцілі ў неба беласнежных птушак, якія сімвалізуюць міралюбнасць.

Вераніка КАНЮТА

Зброя за сямю замкамі

Цэх па рамонтце і зона захоўвання лёгкай і стралковай зброі ўрачыста адкрыты ў Гомелі. Праведзеныя на тэрыторыі 1868-й артылерыйскай базы ўзбраення работы — вынік сумеснай дзейнасці Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь з АБСЕ, ЕС і ПРААН.

Саме важнае — абмен ведамі, сучаснымі тэхналогіямі, магчымасці навучнага для персаналу. Гэтае пазыўнае супрацоўніцтва трэба працягваць».

У вайсковай часці, што знаходзіцца непасрэдна ў шматнаселеным раёне Гомеля, зрабілі ўсё, каб зброя захоўвалася максімальна бяспечна. Дарэчы, што і з'яўляецца галоўнай мэтай праекта, які мае назву «Нарошчванне патэнцыялу ў вобласці кіравання запасамі лёгкай і стралковай зброі і забеспячэнні іх бяспечнага захоўвання». Тут была заменена сістэма электразабеспячэння, зрэблены капітальны рамонт сховішчаў стралковай зброі, усталяваны новыя сістэмы агародж і асвятлення, абстаўка ахоўная і пажарная сігналізацыя.

Тут рамонтуюць штык-нажы.

калі зброя можа трапіць у рукі не тых людзей, для якіх яна прызначана. Гэта і тэрарысты, гэта і прадстаўнікі крмінальнага свету. Як сцвярджаюць вайскоўцы, у Беларусі не было зафіксавана выпадкаў зніжэння стралковай зброі, аднак на падтрыманне сістэмы яе захаванасці ішло значна больш сродкаў, чым цяпер, пасля мадэрнізацыі».

Выканаўца абавязкаў намесніка міністра абароны Беларусі па ўзбраенні генерал-маёр Сяргей СІМАНЕНКА заўважыў, што цяпер Міністэрства мае дакладныя звесткі не толькі пра наяўнасць і тэхнічны стан зброі ў кожнай з вайсковых часцей, але і ўсю інфармацыю пра яе перасоўванне: «Канструктарскім бюро Гомеля праведзена работа па распрацоўцы і ўкараненні праграмага забеспячэння ў інтарэсах уліку ўсіх адзінак стралковай зброі. Мы гатовы падзяліцца ім з іншымі краінамі. Нашымі распрацоўкамі ўжо зацікавіліся калегі з Міністэрства абароны Кіргізіі».

Дарэчы, мадэрнізацыя праходзіць у 13 вайсковых часцях рэспублікі. Сёння на фінансаванне праекта дзяржавай-ўдзельніцамі АБСЕ, Еўрапейскім саюзам і ўрадам Беларусі выдаткавана больш за \$3,2 млн. Для завяршэння патрэбна яшчэ каля \$4,6 млн.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота ўаўтара.

■ На палігоне

ТРАПІЦЬ У ЦЭЛЬ!

На днях на палігоне «Асіповіцкі» было па-сапраўднаму гарача. Выпускі ракет змяняліся агнявымі залпамі, а мясцовыя жыхары час ад часу ўдзрыгвалі ад грукату разарваных боепрыпасаў. Праводзіліся кантрольныя заняткі па кіраванні ракетнымі ўрамамі і агнём артылерыі з Паўночна-заходнім аперацыйным камандаваннем.

Каб паўдзельнічаць у мерапрыемстве, у сталіцу артылерыі, як у народзе называюць Асіповічы, з'ехалася звыш 500 вайскоўцаў і каля 150 адзінак баявой і спецыяльнай тэхнікі. У баявых стрэльбах былі задзейнічаны рэактыўныя сістэмы залпавага агню «Смерч» і «Ураган», самаходныя гаубіцы «Акацыя», «Гваздзік» і «Мста-Б».

Сіл палкоўнік Міхаіл ЧЫГЛЕЙ-ЧЫК. — Асаблівасць гэтага палігона выхад у наступным: паколькі ўсе артылерыйскія брыгады з наўдзяня часу ўзброены аднолькава, многім вайсковым падраздзяленням давялося працаваць на новым для сябе відзе тэхнікі.

адначасова, быццам сапраўдны ўраган пранёсся над палігонам. Проста аглушылі наступныя злыта: адстраляліся магучыя «Смерчы», якія знаходзіцца на ўзбраенні 336-й рэактыўнай артылерыйскай брыгады. Як раскавалі ў брыгадзе, гэта яшчэ не ўсе магчымасці тэхнікі. Справа ў тым, што пускі адбыліся не са штатных снарадаў, а вучэбна-трэніровачным комплектам. А ўсё таму, што далёкасць палігону не дазваляе, што называецца, разгукіцца: звычайная ракета, выпушчаная са «Смерча», можа трапіць у цэль на адлегласці да 70 кіламетраў.

— На працягу месяца ваеннаслужачыя выконвалі баявыя задачы па паражэнні плавачых і пазалпавых умоўных цэляў і па правядзенні контрдураў войскамі аперацыйнага камандавання, — гаворыць начальнік ракетных войскаў і артылерыі Паўночна-заходняга аперацыйнага камандавання Узброеных

У ходзе кантрольных заняткаў ваеннаслужачыя адпрацоўвалі пытанні планавання агнявога паражэння і кіравання дзеяннямі вайсковых часцей і злучэнняў ракетных войскаў і артылерыі, выдзлення імі высокаманеўравальных дзеянняў. На практыцы асвоілі прымяненне беспілотных авіяцыйных комплексаў у разведвальна-агнявой сістэме.

Рэактыўныя сістэмы залпавага агню «Ураган» выпусцілі ракеты

на палігоне каля вёскі Пратасевічы выстраіў дывізіён з 18 гаубіц «Мста-Б». У арудзійных разліках — рэзервысты з 231-й артылерыйскай брыгады. Тэхніка страляе на адлегласці да 27 кіламетраў. Як адначасова камандзір 11-й батарэі 4-га цяжкага гаубічнага артылерыйскага дывізіёна 231-й артылерыйскай брыгады Віктар ЦІМАШЭНКА, падчас кантрольнага занятку па кіраванні агнём артылерыі вайскоўцы, якія праходзяць службу ў рэзерве, справіліся з пастаўленай задачай на адзнакі «добра» і «выдатна». «Я атрымаў вялікае задавальненне ад зладж-

насці працы разлікаў, якія трапілі ў цэль адначасова з залпам», — падкрэсліў старшы лейтнант. Падчас баявых стрэльбаў на палігоне бяспека знаходзілася на самым высокім узроўні. Нягледзячы на тое, што гэты перыяд года лічыцца найбольш бяспечным, бо грыбоў і ягад, якія так прывабляюць мясцовых жыхароў, пакуль няма, на ўсіх бліжэйшых дарогах і нават сцяжынках кругласутачна дзяжурыва ачапленне. Усё прайшло без інцыдэнтаў.

Вераніка КАНЮТА, Магілёўская вобласць

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА

Адкрыццё цэха па рамонтце і зоны захоўвання лёгкай і стралковай зброі.

ПАВЕТРАНАЯ ВАРТА

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

— І тыя крокі, якія мы робім, дазваляюць нам ажыццяўляць узаема-нае інфармаванне аб паветраным становішчы як на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі, так і на тэрыторыі Беларусі: усё, што мы бачым на тэрыторыі сумежных дзяржаў, мы перадаём на камандныя пункты Расіі. Гэты абмен дазваляе нам свечасова прымаць рашэнні па супрацьпаветранай абароне.

ларусі штодзень знаходзілася каля 500 паветраных судоў, то цяпер іх больш як дзве тысячы амаль кожны дзень. Інтэнсіўнасць палётаў павялічылася ў пяць разоў. У выхадныя дні колькасць палётаў праз паветраную прастору нашай краіны становіцца большай ад 400—500 паветраных судоў.

СЛУЖБА Ў АРМІІ — СПРАВА НЕ ЖАНОЧАЯ

Мы зноў на аэрадроме. Нас аглушыла: жалезныя пушкі пранесліся побач і разам падняліся ў паветра, дэманструючы нам

Нас аглушыла: жалезныя пушкі пранесліся побач і разам падняліся ў паветра, дэманструючы нам парны палёт. Затым знішчальнікі «Су-25» атакавалі зенітныя ракетныя комплексы «Тор-М2». Вядома, умоўна.

парны палёт. Затым знішчальнікі «Су-25» атакавалі зенітныя ракетныя комплексы «Тор-М2». Вядома, умоўна. Апошняя, у сваю чаргу, «захоплівалі» і «знішчалі» паветраныя цэлі. «Не дай Бог тут акажацца падчас спраўданага

АД КАМАНДЫ ДА ЎЗЛЁТУ — 15 ХВІЛІН

Сталі мы сведкамі і іншага эксперымента. Узніка ўмоўная пагроза. Пасля аб'яўлення трывогі да двух знішчальнікаў «МіГ-29», якія чакалі свайго часу на ўзлётнай паласе, падбеглі лётчыкі і тэхнічны склад. Неўзабаве самалёты былі прывезены ў гаюнасцы і накіраваліся на ўзлётна-пасаданую паласу. Ад каманды да ўзлёту прайшло ўсяго 15 хвілін!

— Пры абстрактнай становішча або пры выяўленні парашальніка паветранай прасторы краіны дзяржаўныя сілы пераводзяцца ў больш высокія ступені баявой гаюнасці. — патлумачыў камандуючы ВПС і СПА. — Поўны баявы разлік прыбывае на камандны пункт, куды з цэнтральнага каманднага пункта паступаюць каманды па прымяненні зброі. Пасля пастаноўкі задач разлік знішчальнай авіяцыйнай базы арганізуе перавод дзяржаўных самалётаў у гаюнасць №1 і вывад іх у раён магчымага парушэння дзяржаўнай мяжы або ў раён знаходжання парашальніка ў паветранай прасторы Рэспублікі Беларусь.

Адным словам, праца не з лёгкіх. Прычым калі пяць гадоў таму ў паветранай прасторы Бе-

Дуэльная сітуацыя: «Су-25» супраць «Тор-М2».

бую! — быццам прачытаў мае думкі **намеснік камандуючага ВПС і СПА — начальнік авіяцыйна-палкоўнік Аляксандр КАРАЎ.** — Гэта дуэльная сітуацыя, так званы супрацьпаветраны бой».

— Баявая машына «Тор-М2» з'яўляецца сумесным праектам Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь, — удакладніў Алег Дзвігалей. — Мы працягваем закупку батарэй «Тор-М2» для зенітных ракетных войскаў. Акрамя таго, завяршаем практычную рэалізацыю закупкі першага звяна вучэбна-баявых самалётаў «Як-130», якія ў будучыні павінны замяніць самалёты «Л-39», што стаць у нас на ўзбраенні. Літаральна нядаўна нашы лётчыкі і тэхнікі выехалі ў Расійскую Федэрацыю, дзе ўжо праходзяць навучанне і раз-

...Мы з захопленнем назіралі за крылатымі машынамі, якія імгненна праносіліся літаральна над нашымі галоўкамі. Бясспечны, праўда, за ўсім гэтым было назіраць з экрану баявых машын «Тор-М2». Разам з вайскоўцамі мы паспелі ацаніць становішча, прасачылі за працай баявых разлікаў. А дзельчаты, у тым ліку я, нават змаглі пракаваць баявой машынай.

Дарэчы, нічога складанага: газ і тормаз, аўтаматычная каробка перадач. Вось і верцяпер, што служба ў арміі — справа не жаночая. Праўда, педаль былі «цвердаватымі»: не для дзявочых ног дакладна. Ды і не трэба: ваеннай тэхніцы павінны кіраваць мужчыны, а яны якраз з гэтым спраўляюцца годна, як і ўвогуле з пастаўленымі задачамі.

Вераніка КАНОТА, Мінск — Баранавічы — Мінск.

Вераніка КАНОТА, Мінск — Баранавічы — Мінск.

Творчыя матывы

У афішы **Драматычнага тэатра беларускай арміі — новы спектакль. «Я — твой афіцэр...» — пастаноўка пра сучасную армію, сённяшніх маладых афіцэраў, патрыятызм, цяжкія будні вайскоўцаў, сяброўства, каханне... Пра асабісты выбар, які часам тычыцца жыцця і смерці.**

Перад такім выбарам стаць тры маладыя сапёры. Косця Сакалоў, Саша Іванюк і Цімур Зямны служыць у адной часці. Яны па-рознаму праводзяць вольны час, сустракаюцца з дзясцімаці і ўвесь час захоплваюцца сваім сябрам Антонам. Яго смерць становіцца асабістым болем кожнага з лейтэнантаў. Адзін з іх павінен выправіць памылку саслужыўца...

Хто гэта будзе? Яны вырашаць самі. Адзін скажа, што ён, бо, маўляў, сірата, і аб ім не будзе каму гараваць. Другою, расчараванаму ў каханні, таксама няма чаго губляць. А трэці на паўшляку ў бальніцу да хворай маці вяртаецца назад. Такі выбар кожнага з іх. Выбар патрыёта, адважнага афіцэра сваёй краіны.

Па словах **мастака кіраўніка тэатра Марыны Дударавай**, асноўная задума пастаноўкі пераклікаецца з галоўнай ідэяй ўсяго чалавецтва — здольнасцю да самаахвяравання.

— Гэты спектакль не толькі пра сучасную армію, — лічыць мастацкі кіраўнік тэатра. — Гэты спектакль пра сяброўства, каханне, разуменне таго, што ў жыцці ёсць каштоўнасці, а зямля ўсе часы ляжаць на паверхні.

Ваенная медыцына

Двойчы на працягу некалькіх тыдняў давалася мне лячэння ў **Гомельскім абласным клінічным шпіталі інвалідаў Вайскай Айчынай вайны. І мне здалася, што тут і дагэтуль жыве... вайна.**

Не толькі таму, што яе суровым напамінам з'яўляецца баявая (не маючы) гармата і ваяваць часам, якая, маючы, дайшла да Варшавы ці Прагі, а цяпер нібыта прыглыталася ў масіве стромкіх межнастоўных соснаў, што падступнопа да самых карпусоў (на тэрыторыі шпітальна яна ўстаноўлена з дазволу міністра абароны як сімвал баявой славы, адвагі, майстэрства медыкаў і воінаў). Яшчэ і таму, што вайна — у смяленні цялесных і душэўных ран, што нават праз многа гадоў не даюць спакою ветэранам у іх трывожных паўснах, у якіх пад смяротным агнём яны ідуць у атаку, выбіваюць ворага з занятай вышыні, змахваюць слёзы над цэламі палеглых сяброў-аднапалчак. Тая ўспаміны, прапываючы адзін за адным, глухім болам аддаюцца ў сэрцах гэтых, безумоўна, мужных, асаблівага складу людзей, і таму яны ў тых паўснах не-не бы ўздрыгнуць, прастогнуць і прагнуцца, каб ужо да раны не заплюшчыць вачэй. А потым, можа, падыдуць да той гарматы і моўчкі пастаяць каля яе...

НІХТО НЕ ЗАБЫТЫ, НІШТО НЕ ЗАБЫТА

Ніяк не сціраецца з памяці Уладзіміра Пузанова, які ў 20 гадоў камандаваў танкавым узводам, выпадка, які на Днепрапятроўшчыне вораг вывеў яго баявую машыну са строю, а сам ён атрымаў кулявое раненне. Танк загарэўся ад прамога пападання снарада нямецкай самаходкі. Радость экіпажа загінуў, механіку адарвала нагу, наводчык быў паранены ў плячо, а камандзір — у руку і нагу. Дарэчы, у яго пад каленкамі і дагэтуль сядзіць асколак, які чапаць нельга.

З такім жа асколкам, таксама ў назе, жыве і 91-гадовы заслужаны лесавод Бе-

Подзвіг на сцэне

Пра тое, што і ў наш час ёсць людзі, здольныя на подзвіг. І ён павінен быць на сцэне. Подзвіг менавіта ў сённяшні час.

Дарэчы, вельмі даўно ў рэпертуары тэатра не было пастаноўкі аб сучаснай арміі. Які прызналіся арганізатары, вельмі складана было знайсці матэрыял. Але усё ж такі ён знайшоўся: спектакль пастаўлены па матывах п'есы Аркадыя Пінчука «Лейтэнант». У пастаноўцы выкарыстаны ўсе тэхнічныя магчымасці тэатра, у тым ліку відэа. А па-іншаму паказаць працу сапёраў у тэатры складана.

— Паставіць спектакль аб сучаснай арміі — задача не з лёгкіх, — перакананы **галоўны рэжысёр Драматычнага тэатра беларускай арміі, рэжысёр-пастаноўчык спектакля «Я — твой афіцэр...» Ігар ФІЛЬЧАНКОЎ.** — Я служыў 30 гадоў таму, а цяпер іншая армія і юнакі іншыя. Аднак акцёры з задачай справіліся. Калі мы пачалі рэжысёрства п'есу, я хацеў на тры месяцы аддаць хлопцаў у вайсковую часць, каб яны там прайшлі курс маладога байца. Праўда, стравай падрыхтоўкай мы займаліся тут. Выпрацоўвалі камандны голас, вучыліся, як правільна аддаваць рапарт. А чаму спектакль менавіта пра сапёраў? Проста гэта людзі, якія ў мірны час атрымліваюць баявыя ўзнагароды. Яны ўвесь час ходзяць па вастрыні нажа, паміж жыццём і смерцю.

Пастаноўка «Я — твой афіцэр...» у першую чаргу арыентавана на маладзёжную аўдыторыю. «Каб маладыя юнакі, якія заканчваюць шко-

ТУТ І ДАГЭТУЛЬ ЖЫВЕ ВАЙНА...

лабусі, доктар сельскагаспадарчых навук прафесар Аляксандр Кажэўніку, які дабравольцам уступіў у рады Чырвонай Арміі і ваяваў спачатку стралком і наводчыкам 82-міліметравага мінамётнага пад Сталінград, а затым — пад Ленінградом. Самая высокая яго саўдацкая ўзнагарода — медаль «За адвагу».

— Смерць заўсёды хадзіла побач з намі, — расказвае Іван Дзямехін, які ваяваў у складзе Бранскага, 1-га, 2-га, 3-га Беларускаў франтоў, у Усходняй Прусіі, быў паранены ды зноў уступіў у строй, партызан-разведчык Міхаіл Нікіценка, які быў кантужамі, атрымаў раненне ў прамоўную частку з фашысцкімі разведчыкамі і прайшоў усю вайну, вярнуўшыся дадому толькі ў 1947 годзе, і былі стралок асобнай парашутна-дэсантнай роты, а затым карэкціроўшчык артылерыйскага агню Аляксандр Прыходзькаў.

Галоўны ўрач Алег ІВАНЦОЎ і загадчык другога тэрапеўтычнага аддзялення Фелікс КАЛІНОЎСКІ гутараць з ветэранамі Вялікай Айчынай вайны і вязнем фашыскага канцлагера.

які ваяваў ва Украіне, пад Сталінградом, у Малдавіі, Венгрыі, Аўстрыі, Чэхаславакіі і Германіі. У яго таксама — і раненні, і кантузіі, і баявыя ўзнагароды.

Не пагадзіўшыся лёсу Зінаіды Каўбінай з Дубровенскага і Марыі Карыка з Хойніцкага раёнаў, якія ва ўзросце пяці і дванаццаці гадоў разам з маці, малымі брацкамі і сястрычкамі апынуліся ў Германіі спачатку ў канцлагерах, а затым — у мянцка-каўбярэўскім лагэры, дзе напойніцу зведвалі як голад і холад, так і хваробы, цяжкую працу.

А вось інвалід Аляксей Абібак з Петрыкаўскага раёна дапамагаў фронту снарадамі, працуючы падлеткам па 12 гадзін у суткі то днём, то ноччу на ваенным заводзе ў Чарлянскай вобласці. Малады арганізм пасля такой работы патрабаваў аднаўлення сіл. Толькі выдадзенага пайка не хапала: даводзілася сярпець. І толькі калі немцы

разграмілі пад Сталінградом, той паёк стаў больш каларымным.

АД СЭРЦА — ДА СЭРЦА

Што і кажаць, вялікі сёння ўзрост у французскай Вялікай Айчынай вайны, былых вязняў фашысцкіх лагераў, працягнуўшы тылу. Ад хвароб нікуды не падаецца. Добра, што ёсць такі шпіталь, дзе і падляччыцца можна, і пабыць у атмасферы асаблівай цёплын і сардэчнасці, якая пануе тут.

Дарэчы, шпіталь быў створаны ў жніўні 1941 года ў горадзе Біскы Алтайскага краю. Як эвакуацыйная медыцынская ўстанова ён змяшчаўся ў прыстасаваных будынках інтэрнатаў, гасцініц, школ, і ўжо ў першыя месяцы вайны былі перапоўнены байцамі, якіх дастаўлялі сюды з палёў бітваў.

Калі ж вораг пакаціўся на Запад, на парадак дня паўстала пытанне аб перадвылацкіх шпіталі бліжэй да фронту, у Гомель. Паколькі горад над Сожам быў ушчэнт разбураны, лячэбная ўстанова размясцілася ў некалькіх памышаных (навабыт нямецкай стайні), у якіх не было ні вокнаў, ні дзвярэй. Калектыў медыкаў на некалькіх месяцаў ператварыўся ў тынкоўшчыкаў, цесляроў, муляроў і іншых рабочых. Які сёння вядома, медыкі адпрацавалі на аднаўленні горада 2500 чалавекаў і здалі ў фонд абароны краіны 74 тысячы рублёў. У студзені 1945 года шпіталь пачаў ужо прымаць параненых.

І толькі ў 2006 годзе на новым месцы, сярэд садовага бору, з'явіўся сучасны шпіталь. Ён неаднаразова мяняў свой профіль, удакладнялася сістэма медыцынскай дапамогі і рэабілітацыйна-лікарскай Вялікай Айчынай вайны. За час існавання стацыянарна тут пралячылася звыш 400 тысяч чалавек.

— **Ціперашнія пацыенты — не толькі ветэраны вайны?** — пытаюцца ў галоўнага ўрача шпітальна Алега Іванцова.

— Сёння мы аказваем медыцынскую дапамогу інвалідам, удзельнікам Вялікай Айчынай вайны, блакаднікам Ленінграда, былым вязням фашысцкіх канцлагераў,

Захаваць для нашчадкаў

У папулярным у савецкі час штотыднёвіку «Неделя» пранікнёнымі радкамі маскоўскага паэта Марка Максімава суправаджаўся фотарэпартаж В.Ахломава, надрукаваны ў маі 1966 года і прысвечаны адкрыццю ў Оршы Кургана Бессмяротнасці. Тады пра гэта значную падзею пісалі амаль усе газеты: ад мясцовага «Ленінскага прызыву» (цяпер «Аршанская газета») да галоўнай партыйнай газеты краіны «Правды». Так, у Дзень Перамогі, у паўночнай частцы Оршы, у толькі што закладзеным Мемарыяльным парку Герояў быў урачыста адкрыты Курган Бессмяротнасці — адзін з першых у Беларусі.

Ідэя ўзвядзення рукатворнага манумента народнай памяці і славы належыць камсамолу Беларусі. Яе горада падтрымала партыйная арганізацыя горада, працоўныя Оршы. У гонар закладкі кургана 16 красавіка адбыўся 10-тысячны мітынг. На ім быў зачытаны тэкст пісьма нашчадкам, якое заклалі ў герметычную шкатулку і змясцілі ў падножжы кургана.

У сцяпын тэрымі трэба было ўзвесці велічны курган. Вялікім быў працоўны энтузіязм аршанцаў. Да стварэння кургана далучыліся літаральна ўсе гараджане: аўтаматбіцкі і чыгуначнікі, працаўнікі заводаў і фабрык, школьнікі і навушчы. У вёдрах, кошыках, спецыяльных каробках, дастаўленых з льнокамбіната, неслі сюды зямлю ветэраны і моладзь, рабочыя і настаўнікі, жыхары навакольных вёсак. Менш чым за тры тыдні Курган Бессмяротнасці быў насыпаны. У шасці напрамках ад яго былі пракладзеныя алеі: цэнтральная — Невядомага салдата, астатнія — імя Герояў Савецкага Саюза, якія вызначылі пры вызваленні Аршаншчыны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў: Канстанціна Заслонова, Юрыя Смірнова, Ганны Нікандрвай, Сяргея Міта, Марселя Лефёрава.

Урачыста адкрыццё Кургана Бессмяротнасці адбылося 9 Мая. На мітынг прыйшлі тысячы і тысячы людзей. Не толькі гараджане і жыхары Аршанскага раёна, а і госці з Віцебска, Мінска, Масквы... Ураджэнкай Аршаншчыны, абаронцай Брэсцкай крэпасці Н.Кантроўскай была прывезена капсула з зямлёй легендарнай цытадэлі над Бугам. Была дастаўлена сюды і зямля з магіл слаўтых партызанскіх камандзіраў Канстанціна Заслонова і бацькі Міная (Шмырова).

Свяшчэнным стаў для аршанцаў Курган Бессмяротнасці. Доўга гады Мемарыяльны парк Герояў быў месцам сустрэч ветэранаў вайны з моладдзю. Да пачатку ў 1978 годзе ў цэнтры Оршы памятнага знака ў гонар вызваліцеляў тут адбыліся галоўныя гарадскія ўрачыстасці з нагоды святкавання Дня Перамогі і Дня вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

22 жніўня 2000 года падчас нябачанага раней урагану амаль 80% дрэў у парку былі павалены. Сіламі моладзі горада былі пасаджаны маладыя дрэвы, добраўпарадкаваны алеі, устаноўлены новыя ліхтары, асфальтавае пакрыццё заменена на больш прыгожую плітку. У 2013 годзе побач з курганам была ўсталявана дзвіжэйная гармата Д-44 (85мм) у гонар палеглых воінаў, якія вызвалілі Оршу ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у складзе 83-га гаубічнага артылерыйскага палка. У 2014 годзе да яго дабавіліся яшчэ тры адзінкі бронетэхнікі 1940—1960-х гадоў.

Хочацца спадзявацца, што напярэдадні 70-годдзя Вялікай Перамогі яшчэ прыгажэй і ўтульнай стане ў Мемарыяльным парку Герояў. Падтрыманне яго ў належным і годным стане — наша сціплая даніна памяці загінулым абаронцам Айчыны, пачэсная справа ўсіх прадпрыемстваў і жыхароў ордэнаснай Оршы.

Вераніка КАНОТА, Мінск — Баранавічы — Мінск.

г.Орша.

Вераніка КАНОТА, Мінск — Баранавічы — Мінск.

г.Орша.

Вераніка КАНОТА.

г.Орша.

ОАО «Завод «Легмаш»
Учетный номер плательщика: 300228934
Вид экономической деятельности:
производство машин и оборудования для металлургии
Организационно-правовая форма: ОАО
Орган управления: ОАО «БМЗ-управляющая компания»
Единица измерения: млн. руб.
Адрес: Восточный переулок, 17, г. Орша, 211390

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2014 г.

АКТИВЫ	Код стр.	На 31 декабря	На 31 декабря
		2014 г.	2013 г.
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	102 546	103 448
Нематериальные активы	120	268	2
Доходные вложения в материальные активы	130	2 110	2 143
В том числе:			
инвестиционные недвижимость	131	1 481	1 501
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	-	-
прочие доходные вложения в материальные активы	133	629	642
Вложения в долгосрочные активы	140	7 537	10 214
Отложенные налоговые вложения	150	8 732	8 732
Отложенные налоговые активы	160	274	295
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	705	846
в том числе аккредитивы	171	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	14	116
ИТОГО по разделу I	190	122 186	125 796
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	42 006	33 800
В том числе:			
материалы	211	29 066	23 368
животные на выращивании и откорме	212	-	-
незавершенное производство	213	2 839	3 363
готовая продукция и товары	214	10 101	7 069
финансовые активы	215	-	-
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	5 495
Расходы будущих периодов	230	2 374	475
Налог на добавленную стоимость по долгосрочным товарам, работам, услугам	240	-	-
Краткосрочная дебиторская задолженность в том числе аккредитивы	250	26 691	19 919
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	939	1 644
Прочие краткосрочные активы	280	803	803
ИТОГО по разделу II	300	194 999	187 932
БАЛАНС (190+300)	490	317 185	313 728
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Код стр.	На 31 декабря 2014 г.	На 31 декабря 2013 г.	
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	47 556	47 556
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	6 106	4 101
Добавочный капитал	450	68 074	71 625
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	24 198	15 181
Чистая прибыль (убыток) отчетного года	470	-	-

ФОРМА І ЗМЕСТ

ДЭПУТАТЫ ЎСІХ САВЕТАЎ, ЯДНАЙЦЕСЯ!

У Магілёве збіраюцца стварыць асацыяцыю, якая дапаможа народным абраннікам разам вырашаць надзённыя праблемы

Праект гэтага рашэння быў аднагалосна падтрыманы на нядаўняй сесіі абласнога Савета дэпутатаў. Размовы пра такое аб'яднанне вядуцца ў краіне не першы год, але рэалізаваць задумку на справе дазволіла толькі больш дасканалая рэдакцыя Закона «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні». Магілёў стане другім горадам пасля Гродна, які скарыстаецца такой магчымасцю.

— Такія асацыяцыі паспяхова існуюць у краінах блізкага замежжа — Расіі, Украіне, Кыргызстане і іншых, — адзначыла намеснік старшыні абласнога Савета дэпутатаў Ірына РАІНЧЫК. — Праз мясцовых дэпутатаў, найбольш набліжаных да насельніцтва, можна будзе эфектыўна вырашаць агульныя праблемы, звязаныя з жыццядзейнасцю людзей, і больш дасканала працаваць са зваротамі грамадзян.

Плануецца, што асацыяцыя аб'яднае ў адзіную арганізацыю народных абраннікаў усіх узроўняў Магілёўскай вобласці, пачынаючы ад сельскага і заканчваючы абласным Саветам дэпутатаў. Яна будзе каардынаваць працу мясцовых Саветаў дэпутатаў па ўсіх напрамках, ажыццяўляць іх правую абарону і прадстаўляць інтарэсы ў дзяржаўных органах краіны і на розных форумах і канферэнцыях.

— Асацыяцыя неабходна, — цвёрда перакананы старшыня абласнога Савета дэпутатаў Анатоль ІСАЧАНКА. — Перад тым, як вынесці гэта пытанне на абмеркаванне, мы стварылі працоўную групу і разглядалі праект з усіх бакоў. І магу ўпэўнена заявіць: справа добрая. Такім чынам мы зможам пазбавіцца ад нейкіх меркантильных пытанняў, якія існуюць у кожным асобным раёне, атрымаем магчымасць акумуляваць на спецыяльным разліковым рахунку сродкі для рашэння актуальных для ўсёй вобласці задач, а таксама прадстаўляць інтарэсы ўсяго дэпоўна Магілёўшчыны ў краіне і за яе межамі.

У хуткім часе створыць праўленне асацыяцыі і аб'яднаць яе старшыню. Плануецца, што новае ўтварэнне будзе існаваць за кошт узносаў і іншых мэтавых збораў, не забароненых заканадаўчымі актамі.

Дарэчы, старшыня Магілёўскага аблвыканкама Уладзімір Даманеўскі ў якасці першага пытання прапанаваў будучай асацыяцыі разгледзець магчымасць узвядзення помніка Аляксандру Дэмбавецкаму, губернатара Магілёва канца XIX стагоддзя. Падчас яго праўлення вобласць дасягнула высокага ўзроўню свайго развіцця па ўсіх накірунках. Гэты чалавек пакінуў нашчадкаў неацэнны вопыт, апісаны ў трох тамах. Нават сёння гэта выданне мае не толькі гістарычную каштоўнасць, але і з'яўляецца яшчэ і карысным для сучаснікаў.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

ПАД АДНЫМ ДАХАМ

ХТО ТУТ СТАРШЫ ПА ПАД'ЕЗДЗЕ?

Ірына Дзенісенка з Чавус апякуе хворых дзяцей і сочыць за парадкам у доме

Нэллі ЗІГУЛЯ

Калі ёй прапанавалі стаць галоўнай па доме яна ўжо некалькі гадоў займалася дапамогай сем'ям дзяцей-інвалідаў. Адказнасці і без таго хапала, але адмовіць суседзям, кожнага з якіх пайменна ведала, не дазволіла сумленне. Да таго ж, яна не магла запярэчыць на іх довад: «Ты ж у нас прабіўная!»

Пра сэрца, якое баліць і любіць

Прабіўной, дарэчы, яе зрабіла жыццё. Калі ў сям'і хвореа дзіця, міжволі такой станеш. Пятнаццаці гадоў таму яна яшчэ з адной такой жа аптымістай стварылі ў раёне «пяrvічку» Беларускай асацыяцыі дапамогі дзецям-інвалідам і маладым інвалідам. Спецыяльна ездзілі ў Мінск, каб вырашыць усе арганізацыйныя пытанні, збіралі неабходныя дакументы. На той момант у Чавусах яшчэ не было Цэнтра карэкцыйнай адукацыі, і каля 10 сем'яў, дзе выхоўваліся інваліды, проста згрупаваліся між сабой і дапамагалі адна адной, чым маглі. Калі з'явілася магчымасць зарэгістраваць сваю сполку, стала намнога лягчэй — нават тую ж гуманітарку атрымаць. А некалькі гадоў таму Ірына Дзенісенка са сваімі аднадумцамі прыняла ўдзел у праекце «Талас сэрца», і іх арганізацыя атрымала грашовую дапамогу.

Гэта дало магчымасць стварыць сваю майстэрню, дзе дзеці могуць развівацца. Ірына паказала мне, колькі прыгожых рэчаў яны робяць сваімі рукамі. У пакоі Дома дзіцяці творчасці, дзе арандуюцца памішанне, вырабаў столькі, што няма волінага месца. На сценах у самаробных рамачках — фота саміх майстроў. «Гэта Улад Рэпетыеў, — завоўча «знаёмцамі» яна мяне са сваімі выхаванцамі. — Вось Алёша Дзмітрыеў, у яго добра атрымліваюцца рэчы з бісеру.

А Мілана і Ангеліна Грыбанавы чудаўна спяваюць. У нас, дарэчы, тэатральны гурток таксама ёсць... Вядома, нічога такога звышнатуральнага мы не робім, але гэта дзеці і моладзь з вельмі цяжкімі захворваннямі, ад эпілепсіі і ДЦП да алігафрэнні і хваробы Даўна. Тое, што для здаровага чалавека проста хобі ці занятка для адпачынку, для іх сур'ёзная і цяжкая праца. Іх работы разыходзяцца вельмі хутка, а сродкі, якія мы атрымліваем, даюць магчымасць дапамагчы гэтым сем'ям».

Майстэрню наведвае 14 чалавек. Усе яны называюць сваю апякунку «мама Іра». Для яе яны і спраўды родныя. За той час, што яна працуе, 9 выхаванцаў пайшлі з жыцця. У некаторых хваробы такія, што чалавек згареа на вачах. І яна стараецца паспець сабраць кожнага, збірае грошы на прадукты, развіваючы гульні, лекі.

Тут чапляюцца за любоў магчымасць падзарабкі, удзельнічаюць ва ўсялякіх праграмах. У рамках праекта «Для талента няма абмежаванняў» спрабавалі нават кубкі распісаць. Шмат чым дапамагаюць спонсары і замежныя дабрачынныя арганізацыі. Ніжкіх лішкаў, усё толькі неабходнае. Нават старэнкі камп'ютар, які стаіць на стала ў майстэрні, зусім не для гульні прызначаны, што яма волінага месца. Цяпер такога няма, — прызнаецца Ірына. — Цесна супрацоўнічаем і з мясцовымі ўладамі, і з упраўленнем па працы і сацыяльнай абароне. І дзякуй ім за дапамогу.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

Бывае, што тэлефон, які пакінулі для кантакту, маўчыць, тады яна знаходзіць сям'ю па адрасе. «Нядаўна вось пазнаёмілася яшчэ з адным хлопчыкам, у якога праблемы з псіхічным развіццём, — кажа Ірына. — Пакуль ён ходзіць у садок, але трэба ўжо думаць пра будучыню. У яго сям'і вельмі складаная сітуацыя, і трэба дапамагчы, каб разам пераадолець цяжкасці».

— Радуе тое, што людзі сталі больш дружалюбнымі: раней вяла дзіця ў сад, усё абарочваліся, шантажліся. Цяпер такога няма, — прызнаецца Ірына. — Цесна супрацоўнічаем і з мясцовымі ўладамі, і з упраўленнем па працы і сацыяльнай абароне. І дзякуй ім за дапамогу.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ

ЗАКАПАЦЬ НЕЛЬГА ВЫКАРЫСТАЦЬ

Барыс ПРАКОПЧЫК

Да канца года на Гродзеншчыне не застаецца раёнаў, дзе камунальныя адходы накіроўваюцца проста на палігоны, без папярэдняга сартавання з атрыманнем другасных рэсурсаў.

Два ў адным

Асабіста я ўжо прывыкаўся: з тым ці іншым смеццем накіроўваюся да кантэйнернай пляцоўкі каля нашай гродзенскай шматпавярхоўкі. Нічога складанага — было б жаданне. Але, на жаль, разам з важнасцю раздзялення збору адходаў ёсць далёка не ва ўсіх. Аб гэтым можна меркаваць па змесціве кантэйнера, дзе хапае і тых жа ПЭТ-бутэлек, і поліэтылену, і шкла, і розных упакоўачных матэрыялаў — ім ужо не стаць макулатурай і іншымі другаснымі рэсурсамі...

Станоўчыя зрукі ў фарміраванні сучасных падыходаў да смецця ў сьведомасці людзей, безумоўна, адбываюцца. Прычым пачынаць такую выхавальную работу трэба, відавочна, з самага маленькага — са школы ці, паўна, яшчэ з дзіцячага сада. Як гэта зрабілі на Магюшчыне ў рамках праекта ЕС/ПРААН па асобным зборы адходаў. Тут і відэарыны, і конкурсы на адпаведную тэматыку, і экалагічныя акцыі, скіраваныя не проста на прыборку паркавай тэрыторыі, а на збор смецця менавіта па катэгорыях. Каб яго потым маглі прыняць на мясцовай станцыі сартавання адходаў, якую ў рамках гэтага праекта аснасілі ўсім неабходным абсталяваннем.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

УСЁ Ў ПАРАДКУ

ДЗЕ ДОМ СТАЯЎ, ТАМ РАПС РАСЦЕ...

Знос нічыйных будынкаў у сельсаветах называюць самай вялікай праблемай апошніх гадоў

Святлана ЯСКЕВІЧ

Нішто не можа служыць такой пераконаўчай ілюстрацыяй вымірання вёсак, як пакінутыя, забытыя, нікому не патрэбныя хаты. Некалі іх будавалі, радаваліся, калі спраўлялі навааселле, гадавалі дзяцей, спадзяваліся, што пасля гаспадароў будзе жыццё ў доме нехта з нашчадкаў... І вось настае час, калі вясковыя хаты трэба зносіць дзясяткамі, бо яны разбураюцца, зарастаюць хмызняком і бур'яном, псуецца знешні выгляд населенага пункта. Гэтая работа вядзецца органамі мясцовай улады, як вядома, з 2006 года, калі быў прыняты Указ №70. Потым выйшаў Указ № 100, дакумент, які ўдакладніў многія пазіцыі. Галоўнай праблемай на шляху выканання ўказа на месцах называюць недахоп сродкаў.

Дамой-сірот становіцца больш

Марыя СЦЕПАНЮК, старшыня Пружанскага раённага Савета дэпутатаў, расказвае, што ў раёне значацца пустуючымі 1784 дамы. Пружанскі раён даволі вялікі, у ім 243 сельскія населеныя пункты. Ад 10 фактычна засталіся толькі назвы, у 53 прахывае менш за дзясятка чалавек, гэта значыць, што вёскі — кандыдаты ў разрад перспектыўных.

— Летась, — расказвае Марыя Васільеўна, — расшэраным судова было перададзена сельсаветам 68 дамоў, знесена 64 з іх. Цяпер у органах мясцовай улады рытухотца альбо падрыхтаваны дакументы на 706 дамоў. Дарэчы, у вашым дадатку «Мясцовае самакіраванне» не прапусцоў нічога з матэрыялу на гэту тэму. З газеты ведаю, што ў некаторых абласцях на знос дамоў закладваюць у свае бюджэты больш сродкаў. У сельсаветах шэрагу раёнаў ёсць невялікія брыгады рабочых, якія займаюцца разборкай пабудовы. У нас жа работа па зносе ў асноўным трымаецца на ініцыятыве, падпрямальнасці, разваротлівасці старшын сельскіх Саветаў і разуменні кіраўніцтва сельгаспрадпрыемстваў, бо абсалютная большасць зямляў, якія вызваляюцца, папаўняюцца пасяўнамі плошчы гаспадарак.

Зямля — у севазарот. І кропка

Старшыня сельскага Савета Антаніна ЛАГАЧ запрасіла працэса па вёсках. Ярашэвічы, Шэйлічы, Зэльзін, Лыскава, Магілёўцы — у кожнай мы сустрэлі пляцоўкі, дзе нядаўна былі знесены пабудовы альбо дзе работы яшчэ працягваюцца.

Ярашэвічы, дарэчы, выбраны базавай вёскай, у якой хутка будзе наведзены поўны парадок. Адразу ва ўсіх населеных пунктах гэту работу зрабіць немагчыма, таму райвыканкам прыняў рашэнне у кожным з сельсаветаў выбіраць адну вёску, дзе цалкам вырашыць пытанне з пустуючымі дамамі.

На здымку Антаніна ЛАГАЧ ля пляцоўкі, дзе разбіраецца дом.

Дык вось у Ярашэвічах на месцы двух домаўладанняў (іх разабралі летась) пасяны азімы рапс. Акуратнае роўнае поле з дружнымі ўсоходамі радуе вока.

У нас работа па зносе ў асноўным трымаецца на ініцыятыве, падпрямальнасці, разваротлівасці старшын сельскіх Саветаў і разуменні кіраўніцтва сельгаспрадпрыемстваў,

— І гэта ідэальны варыянт вырашэння праблемы, — гаворыць Антаніна Васільеўна, — калі пляцоўка расчышчаецца і зямля адводзіцца пад нейкую сельгаскультуру. Бо мы маем і іншыя сумныя — вопыт, калі ў папярэднія гады недзе пасярэдзіне вёскі дамы разабралі, усё ачышчалі, а праз год-два там была такая расліннасць, якой нельга было рады даць. Цяпер спачатку з кіраўніцтвам сельгаспрадпрыемства вызначаем перспектыву гэтага зямельнага ўчастка, потым яны бяруцца за працу.

Вельмі ўдзячная кіраўніцтва мясцовай улады філіялу РУП «Брэстэнерга» — «Агразнерга «Зеленевічы». Кіраўніцтва названай гаспадаркі ставіцца да праблем добраўпарадкавання з разуменнем. Без сельгаспрадпрыемстваў было б проста немагчыма справіцца з работай: у іх сродкі, тэхніка, людзі. Яны разбіраюць пабудовы, драўніну выкарыстоўваюць для сваіх кацельняў. А сельвыканкам арганізоўвае перакопку ўчастка тэхнік. Апошняя трэба рабіць, каб пахаваць каронне і папярэдзіць разрастанне расліннасці. Летась за ўказаную работу Зеленеўскай сельвыканкам заплаціў 25 мільянаў рублёў Вукаўскай ПМС, яшчэ тры мільёны доўгу засталася на гэты год. На аплату паслуг меліратараў фактычна пайшлі ўсе грошы, выдзеленыя для добраўпарадкавання тэрыторыі сельсавета на год.

Антаніна Лагач стараецца прыцягнуць любоў арганізацыі альбо прыватных асоб да гэтай важнай і нялёгкай задачы. Не так даўно разабраць дом у Магілёўцах дапамагла мясцовая ўстанова аховы здароўя: сусед, што жыве насупраць, згадзіўся забраць бярвенні сабе на дрывы, папярэдне разабраўшы дом. Калі ж наймаць для разборкі будынкаў старонія арганізацыі, то выдаткі на адзін дом складаюць ад 10 да 15 мільянаў рублёў.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ТЭМА ДНЯ

НЕ ЎПЭЎНЕННЫ — НЕ АБЯЦАЙ

Да людзей трэба ставіцца так, як хочаш, каб ставіліся да цябе

Татцяна ЛАЗОУСКАЯ

Старшыня сельскага Савета дэпутатаў — прызначанне ці прафесія? Як бы ні было, ён у вёсцы — незамэнны чалавек, спецыяліст шырокага профілю. І арганізатар, і дарадчык, і гаспадарнік... Пытанні, якія асабліва хваляюць прадстаўнікоў улады на месцах, абмеркавалі старшыні сельскіх Саветаў разам са спецыялістамі падчас «круглага стала» ў Інстытуце дзяржаўнай службы Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

Па інстанцыях, як па лесвіцы

— У краіне створана маіторынгавая група на чале са Старшынёй Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Міхаілам Мясніковічам, якая вывучае сітуацыю на прамысловых прадпрыемствах, — наведвала прысутным старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Святлана ГЕРАСІМОВІЧ. — На падначаленым вам тэрыторыях таксама ёсць суб'екты гаспадарання. Назіраць збоку за тым, як у іх ідуць справы, нельга.

Разам з тым Святлана Герасімовіч папярэдзіла, што кіраўнікі ні ў якой разе нельга камандаваць, даваць нейкія ўказанні. «Вы ў першую чаргу іх памочнікі, і павінны аказаваць ім садыянічнае, уплываць на сітуацыю ў калектыве, рэагаваць на пытанні, якія ўнікаюць. Неабходна даваць людзям інфармацыю, тлумачыць, якімі клопатамі жывуць гаспадарка, раён, вобласць, краіна. Пагадзіцеся, не толькі расійскай рублём уплывае на работу прадпрыемстваў і арганізацый, але і дысцыпліна, парадок, стаўленне работнікаў да сваіх непасрэдных абавязкаў».

Асабліваю ўвагу варта звярнуць на недастатковую работу са зваротамі і скаргаў грамадзян. У Саветаў розных узроўняў наладжана сістэма ў гэтым кірунку, але яна патрабуе карэктывы, новых падыходаў у адпаведнасці з часам. Здавалася б, рэгулярна праводзяцца прыёмы грамадзян, арганізуюцца прамыя тэлефонныя лініі ў аблвыканкамах, райвыканкамах, абласных і раённых Саветах дэпутатаў, ды і старшыні сельскіх Саветаў штодня сустракаюцца з людзьмі, а не толькі ў пэўны час. Але часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

чанымі, атрымліваюць адпаведную сацыяльную дапамогу, карыстаюцца льготамі. А на самой справе муж, бацька працуе за мяжой, забяспечвае матэрыяльна сваіх дзяцей і жонку. «Такія сем'і трэба выяўляць, — сказала Святлана Герасімовіч. — Сельскі Савет мае законнае права стварыць дэпутацкую групу, камісію, наведваць сям'ю, прааналізаваць яе матэрыяльнае становішча і ўнесці свае прапановы ў органы сацыяльнай абароны. І ваша меркаванне будзе ўлічана, калі сям'я атрымлівае сацыяльную дапамогу незаконна. Трэба ведаць не толькі тыя людзей, што жывуць за кошт сумленных падаткапалачельшчыкаў, але і тых, хто злоўжывае спіртным, вядзе асацыяльны лад жыцця, не займаецца выхаваннем дзяцей. І прымаць дзейсныя захады разам з мільяніцямі, органамі сацыяльнай абароны».

П'янства — каталізатар злачынстваў

— Мы з вамі вырашваем адну і тую ж задачу па змяншэнні колькасці правапарушэнняў і злачыннасці, — звярнуўся да старшын сельскіх Саветаў дэпутатаў намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі міліцыі грамадскай бяспекі Міністэрства ўнутраных спраў Алег КАРАЗЕЙ. — У сельскай мясцовасці ў параўнанні з горадам узровень злачыннасці меншы. Але ў разліку на 100 тыс. насельніцтва злачынстваў тут дзейнасцяца больш. Кожнае трэцяе — у невярозным стане. А п'янства — каталізатар злачыннасці. Таму наша агульная задача ў барацьбе з алкагалізацыяй сельскай мясцовасці — абмежаванне даступнасці спіртных напояў.

Сельскі Савет мае законнае права стварыць дэпутацкую групу, камісію, наведваць сям'ю, прааналізаваць яе матэрыяльнае становішча і ўнесці свае прапановы ў органы сацыяльнай абароны.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

«Існуюць і такія праблемы, які пераадолець цяжкасці», — гаворыць старшыня сельскага Савета дэпутатаў Ірына Дзенісенка. — Гэта часта заяўнікі імкнучы выйсці з пытаннем на ўзровень вобласці, берагуць асобныя пытанні «да суботы», каб задаць іх губернатарам.

ЗАКАПАЦЬ НЕЛЬГА ВЫКАРЫСТАЦЬ

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Такім чынам, сучасная матэрыяльная база для асобнага збору адходаў спалучаецца з выхаваннем у людзей стаўлення да такой сістэмы як да нормы. Кожны з гэтых фактараў паасобку плёну не дасць — толькі разам. У чым і пераконвае вопыт Мастоўшчыны. **Дырэктар раённага прадпрыемства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Сяргей ФРАЛОУ** называе красамоўныя лічбы па павелічэнні збору другасных матэрыяльных рэсурсаў. Напрыклад, макулатуры сёлета за два месяцы сабралі амаль удвая больш, чым за той жа перыяд мінулага года. Шклабою і пластыку — адпаведна на 28 і 17 %.

Павялічваюцца аб'ёмы асобна сабраных адходаў і на Лідчыне, дзе мінулай восенню запущылі ў работу лінію па дасартаванні шкла, пластыку і паперы. **Дырэктар Лідскай ЖКГ Сяргей САУКО** кажа, што цяпер яна працуе ў двух-зменным рэжыме. Акрамя таго, тут набылі трактар з прычэпам, пагрузчык, 563 пластыкавыя кантэйнеры для асобнага збору адходаў. Наперадзе — пашырэнне колькасці кантэйнерных пляцовак, каб практычна ўсюды былі створаны належныя ўмовы.

Каму каністру ад шклоачышчальніка?

Зразумела, што наперадзе ў нас доўгі шлях (ужо пройдзены многімі еўрапейскімі краінамі) па стварэнні сістэмы збору адходаў і іх паўторнага выкарыстання.

Скажам, мае намаганні зберагчы ад закіравання на палігоне пластыкавыя бутэлькі з-пад шампуню ці ўпакоўку з-пад смятаны, альбо каністру ад аўтамабільнага шклоачышчальніка будуць дарэмнымі. Бо, аказваецца, гэтую тару ніхто з аічных перапрацоўшчыкаў не бярэ. І не толькі вышэйназваная. Незапрацаваныя застаецца і мноства іншых вырабаў з пластыку — тая ж каністру з-пад розных агрэсіўных матэрыялаў, аўтамабільныя бамперы. ...Але наўдана інтарэс да гэтых адходаў з'явіўся ў прыватні-

каў, якія забіраюць іх на перапрацоўку ў Расію — там ёсць прадпрыемства, дзе з такіх матэрыялаў вырабляюць спецыяльныя трубы. Пляцаць за такія другасныя рэсурсы няшмат, але усё ж лепш, чым нічога.

А вось перспектывы перапрацоўкі шэрагу іншых адходаў пакуль невядомыя. У прыватнасці, і жыллёва-камунальную гаспадарку, і гандаль абавязалі наладзіць збор адпрацаваных батарэек — небяспечных для навакольнага асяроддзя, калі іх не ўтылізаваць. Арганізавалі збор даволі някраска. Але што далей? Толькі на Гродзеншчыне батарэек назбіралі ўжо каля 3 тон — ляжаць мёртвым грузам. Спецыяльна пад гэтыя мэты будаваць у краіне завод нявыгадна. Але пакуль не атрымліваецца і з перапрацоўкай батарэек за мяжой.

— Аічыннай прамысловасцю не запатрабавана і акнонае шкло. Даводзіцца план па зборы адходаў тэкстылю, але які ў гэтым сэнс, калі яны практычна не запатрабаваны для перапрацоўкі і іх няма куды падзець? А тэкстылю сабрана ўжо 430 тон, — па ведамі **начальнік аддзела ўпраўлення ЖКГ Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір ЛЯВОНЕНКА**.

Дзяржзаказ — любой цаной?

Што да цэнавай палітыкі, то нават для аднаго з лідараў па асобным зборы і сартаванні адходаў, Мастоўскага прадпрыемства ЖКГ, невялікі прыбытак дае толькі пастаўка прыватнаму прадпрыемству ПЭТ-бутэлек. А ад шклабою і макулатуры — ніякай рэнтабельнасці, толькі страты. Напрыклад, заключылі дагавор з мясцовым прадпрыемствам гандлёвай сеткі на куплю ў яго адходаў упакоўкі. Гадавы аб'ём нарыхтовак макулатуры складае прыкладна 33,5 тоны. Па сённяшніх цэнах і затратах гэта прынясе мастоўскім камунальнікам... страты ў памеры каля 130 мільёнаў рублёў.

Нягледзячы на стратныя ўмовы, пастаўка другасных матэрыяльных рэсурсаў перапрацоўчым прадпрыемствам уключаецца ў дзяржзаказ, за невыкананне якога можна папаліцца вялікім штрафным санкцыямі. І пры гэтым яшчэ — праблема з разлікамі. Добротская запазычанасць прадпрыемстваў-перапрацоўшчыкаў па пастаўленых адходаў паперы і картону на 1 студзеня гэтага года складала 5003 млн руб., у тым ліку пратэрмінаваная — 962 млн руб.

Эканоміка ў гэтай сферы пагаршаецца і тым, што Гродзенская вобласць — адзіная, дзе да наўданага часу не было пляцоўкі для назапашвання другасных рэсурсаў ад розных нарыхтоўшчыкаў — для далейшага транспартавання на перапрацоўку.

— Таму кожны возіць паасобку, павялічваючы свае страты. Хоць дзяржаўнае аб'яднанне «Белрэсурс-сы», чые прадпрыемствы па дзяржзаказе забяспечваюцца сыравінай, мае ў вобласці 2 буйныя пляцоўкі, абсталяваныя ўсім неабходным. Але яны, каб не вазіць на перапрацоўку малыя партыі, не выкарыстоўваюцца: адна зараз прадаецца, а тэрыторыя другой здаюцца ў арэнду пад іншыя мэты. З сябе адказнасць знялі, а нам ставяць у віну, што не арганізавалі накупільныя пляцоўкі, — кажа Уладзімір Лявоненка.

Дарчы, сістэма фінансавых кампенсаций нарыхтоўшчыкам ад дзяржаўнай установы «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў» (на яго рахунак акумуляюцца сродкі на арганізацыю збору, аб'ясходжвання, выкарыстання адходаў тавараў і упакоўкі) тычыцца толькі сыравіны, што набылі ў населенніце. А калі купляюць у юрыдычнай асобы ці індыўідуальнага прадпрымальніка, як мастоўскае жыллёва-камунальшчыкі паперу ў гандлёвага прадпрыемства, то кампенсация не прадугледжана.

Зразумела, што задача асобнага збору і паўторнага выкарыстання адходаў — перш за ўсё ў скарачэнні іх уплыву на забруджванне навакольнага асяроддзя (глебы, грунтаў, вады) і, адпаведна, на здароўе людзей. Разам з тым нельга, каб дзяржзаказ для задавальнення патрэб перапрацоўчых прадпрыемстваў выконваўся любой цаной, са стратамі для нарыхтоўшчыкаў.

З пункту гледжання эканамічнай эфектыўнасці трэба, безумоўна, пад'высоціць і да ліній па дасартаванні асобна сабраных камунальных адходаў, якія ўводзяцца на Гродзеншчыне. Трэба прыкласці ўсе намаганні, каб у невялікіх раёнах загрузіць іх на поўную магутнасць.

Пра жыльцоў і драпіны на сценах

Калі чавускі жылкамгас падвёў вынікі працы за мінулы год, прадстаўнікам тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання паказалі фільм. Каб яны убачылі свае дамы і пад'езды і змаглі даць парадак там не называліся, але кожны і сам гэта ведаў. І рына адзначыла для сябе, што іх дом, якому ўжо 19 гадоў, выглядае лепей, чым некаторыя з тых, якім усяго па 2-3 гады.

— Усё залежыць ад таго, які людзі ставяцца да месца, дзе жыўць, — кажа яна. — У нас таксама бываюць спрэчкі, але ў выніку знаходзім агульную мову з людзьмі.

Барыца за чысціню ў пад'ездах валася і раней, але больш мэтакарынаватым гэтым у Чавусках пачалі займацца гадоў 10 таму. Жылкамгас, дэпутаты і дамавыя камітэты аб'ядналіся ў сваіх намаганнях. Апошнія некалькі гадоў камунальнікі нават спецыяльныя ролкі пачалі здымаць, каб усе бацьчы, які дом рэальна можа прэзентаваць на перамогу. Апошні раз грашовую прэмію атрымала Ірына Дзенісенка. Па дамоўленасці з жылкарамі дома купілі спецыяльныя чысцільнікі на сваёй тэрыторыі.

Сёлета жылцы яе дома па вуліцы Ленінскай, 26-6 адным з першых выйшлі наводзіць парадак, ці, як жартуе Ірына, «збіраць пралескі» (Гэта яна пра недакуркі, якіх сярод смецця больш за ўсё). Жылчары таксама не заўсёды бываюць дысцыплінаванымі, але ў пад'ездах ужо не кураць.

Падтрымалі суботнік нават дзеці, а жылчары з суседняга дома дапамагалі абрэзаць дрэвы. Пасля

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

ХТО ТУТ СТАРШЫ...

таго, як камунальнікі смецце вывезлі, у двор можна экскурсіі вады насенне кветкаў. Як толькі стане цёпла, размесціць на дзвярах аб'явы, каб ахвотныя дапамаглі кветнікі разбіць. Жылкамгас паабяцаў забяспечыць грымтам.

Ну а ў пад'ездах кветкі наогул круглы год вока радуць. Жывыя і штучныя, на падаконніках і сценах — жылчары фарміруюць інтэр'ер кожнага паверхна на свой густ. Некаторыя нават фіранкі на вокны павесілі, каб было больш утульна.

— Няўжо на сценах ніхто не піша? — шукаю, да чаго прычпіцца. — Пісалі спачатку, але я з бацькамі гэтых пісакаў паразмаўляла, яны і перасталі, — усміхаецца Ірына. — Пасля таго, як мы з жылкагасам падпісалі дагавор аб тым, што рамонт у пад'езде, калі нешта разбіта, падрапака ці зламана, за кошт жылчароў робіцца, парадку стала відавочна больш. Аднойчы

звярнула ўвагу на тое, што нехта акуртатна замалываў надпіс на сцяне маркерам. Так што дамоўленасць працуе.

— За тым ж недакуркі моладзь неаднойчы даводзілася ўшчуваць, нават прымушаць падмятаць. Спачатку абураліся, а потым самі адзінаму сталі заўвага рабіць.

— А з якімі праблемамі людзі да вас часцей за ўсё звяртаюцца? Народу ж заўсёды ёсць на што паскардзіцца.

— Асаблівых праблем няма, — пацскае яна плячымі. — Хаця... Амаль год галубы нас «атакуюць». Звярталіся да камунальнікаў, каб яны на гарышчы вокны зашклілі і памят дапамаглі прыбраць. Дык толькі папаву справу зрабілі. Мы б дапамаглі, але на гарышчы ўсюкія камунікацыі праходзяць, рагтам зачэпілі? Калі нешта не так зробім, прыйдзеца кампенсавать за свой кошт. А мы ўжо навучыліся грошы лічыць.

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Организация	ОАО «Дрожжевой комбинат» комбинат			
Учетный номер предприятия	100104781			
Вид экономической деятельности	Производство дрожжей			
Организационно-правовая форма	Открытое акционерное общество			
Орган управления	Концерн «Белгоспищепром»			
Единица измерения	Млн. руб.			
Адрес	220030, г. Минск, ул. Октябрьская, 14			

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2015 года

Активы	Код строки	На 31.12.2014 года		На 31.12.2013 года	
		1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Основные средства (01 минус 02)	110	63703	60204		
Нематериальные активы (04 минус 05)	120	32	9		
Долговые вложения в материальные активы (03 минус 02)	130				
В том числе:					
инвестиционная недвижимость	131				
предметы финансовой аренды (лизинга)	132				
прочие долговые вложения в материальные активы	133				
Вложения в долгосрочные активы (08, 07)	140	5729	2887		
Долговые финансовые вложения (06)	150	9	35		
Отложенные налоговые активы (09)	160	16			
Долгосрочная дебиторская задолженность (60, 62, 76 минус 63)	170		389		
Прочие долгосрочные активы (97)	180				
ИТОГО по разделу I	190	69489	63524		
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ					
Запасы	210	21263	21519		
В том числе:					
Материалы (10, 15, 16, 14)	211	18862	18187		
животные на выращивании и откорме	212				
незавершенное производство (20, 21, 23, 29)	213				
готовая продукция и товары (43, 44, 41 минус 42)	214	2401	3331		
товары отгруженные (45)	215		1		
прочие запасы	216				
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации (47)	220				
Расходы будущих периодов (97)	230	46	83		
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам (18)	240	1398	1893		
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	31212	25128		
Краткосрочные финансовые вложения (58)	260				
Денежные средства и их эквиваленты (50, 51, 52, 55, 57, 59)	270	1700	1627		
Прочие краткосрочные активы (94)	280	935	945		
ИТОГО по разделу II	290	56554	51195		
БАЛАНС	300	126043	114719		
СОВЕСТНЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
1	2	3	4		
III. СОВЕСТНЫЙ КАПИТАЛ					
Уставный капитал (80)	410	5162	5162		
Неоплаченная часть уставного капитала (75 (75-1) показатель вычитается)	420				
Собственные акции (доли в уставном капитале) (81 показатель вычитается)	430				
Резервный капитал (82)	440	37	37		
Добавочный капитал (83)	450	51597	49359		
Нераспределенная прибыль (неотрицательный убыток) (84)	460	18831	9710		
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода (89)	470				
Целевое финансирование (86)	480				
ИТОГО по разделу III	490	75627	64268		
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
Долгосрочные кредиты и займы (67)	510	8821	12335		
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам (76)	520	34	61		
Отложенные налоговые обязательства (65)	530				
Доходы будущих периодов (98)	540	89			
Резервы предстоящих платежей (96)	550				
Прочие долгосрочные обязательства	560	5625	9469		
ИТОГО по разделу IV	590	14569	21865		
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
Краткосрочные кредиты и займы (66)	610	600	589		
Долгосрочные обязательства	620	5825	3559		
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	29396	24409		
В том числе:					
поставщикам, подрядчикам, исполнителям (60)	631	14881	10449		
по авансам полученным (62)	632	688	296		
по налогам и сборам (68)	633	318	499		
по социальному страхованию и обеспечению (69)	634	354	2667		
по оплате труда (70)	635	1758	2090		
по лизинговым платежам (76)	636	27	27		

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
1	2	На 31.12.2014 года		На 31.12.2013 года
		3	4	5
собственнику имущество (учредителям, участникам) (75, 70)	637	2174	657	
прочим кредиторам (71, 73, 66, 67)	638	9196	7724	
Обязательства, предназначенные для реализации (76/7)	640			
Доходы будущих периодов (98)	650	25	29	
Резервы предстоящих платежей (96)	660	1		
Прочие краткосрочные обязательства	670			
ИТОГО по разделу V	690	35847	28586	
БАЛАНС	700	126043	114719	

ОТЧЕТ О ПРИВЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 января 2015 года

Наименование показателей	Код строки	За январь-декабрь 2014 года		За январь-декабрь 2013 года	
		1	2	3	4
1					
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	140049	131499		
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	83432	73614		
Валовая прибыль (010 - 020)	030	56617	57885		
Управленческие расходы	040	15509	12319		
Расходы на реализацию	050	5887	4860		
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 - 040 - 050)	060	35221	40706		
Прочие доходы по текущей деятельности	070	10866	9497		
Прочие расходы по текущей деятельности	080	23703	19234		
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 - 080)	090	22384	30969		
Доходы по инвестиционной деятельности	100	664	577		
В том числе:					
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	1	6		
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102				
проценты к получению	103	662	542		
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	1	29		
Расходы по инвестиционной деятельности	110	7	43		
В том числе:					
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	3	16		
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	4	27		
Доходы по финансовой деятельности	120	508	630		
В том числе:					
проценты по кредитам и займам	121	420	594		
прочие доходы по финансовой деятельности	122	88	36		
Расходы по финансовой деятельности	130	7009	5624		
В том числе:					
проценты к уплате	131	2750	2750		
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	4428	2874		
прочие расходы по финансовой деятельности	133	2581			
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100 - 110 + 120 - 130)	140	-5844	-4460		
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 140)	150	16540	26509		
Налог на прибыль (Д99К66)	160	4496	5966		
Изменение отложенных налоговых активов (09)	170	16			
Изменение отложенных налоговых обязательств (65)	180				
Прочие налоги и сборы, исключенные из прибыли (дохода) (Д99К68)	190		10		
Прочие платежи, исключенные из прибыли (дохода)	200	673	2		

Напярэдадні

Валерыя Лабаноўскага. Што з гэтага вопыту возьмеце ў зборную?

— Калі гуляў пры Лабаноўскім, быў зусім іншы футбол, былі іншыя выканаўцы. Ды і ўсё ж такі «Дынама» — гэта каманда, а не зборная. Буду выхоўваць у футболістаў павагу да сваёй краіны і да бальшшчыкаў. Рэч у тым, што кантакт паміж футболістамі і заўзятарамі стратаны. Што тычыцца футбола, я пакуль не буду казаць, як будзем строіць гульні. Але ў любым выпадку кірунак выданы на атакуючы футбол. Безумоўна, канчатковы вынік ніхто не здымае, аднак мы сёння можам сабе дазволіць гуляць для гледачоў. Каб бальшшчыкі прыходзілі і глядзелі на футбол, а не на тое, як каманда пакутуе.

Вы наведвалі нашы клубы на зборках у Турцыі. Ці адкрылі для сябе новых футболістаў?

— Мы былі не толькі ў Турцыі, але і на Кубку Садружнасці. Сярод футболістаў маладзёжнай зборнай ёсць цікавыя хлопцы, аднак яны павінны яшчэ правесці цыкл за сваю каманду. У складзе зборнай з'явіліся Андрэй Гарбуноў і Іван Маеўскі (першы выступае за грэчаскі «Атрамітас», а другі — за польскі клуб «Завіша». — Аўт.). Ужывоў іх не бачылі, а ведаем пра іх выступленні дзякуючы інтэрнэту.

У АТАКУ!

КАБ ПЕРАМАГАЦЬ У КОЖНЫМ МАТЧЫ

Сёння яны маюць пастаянную гульніваю практыку і з'яўляюцца аднымі з лідараў сваіх камандаў. Усіх астатніх футболістаў вы ведаеце.

Чым ваша зборная будзе адрознівацца ад каманды Георгія Кандрацэва? — спытаў у трэнера падлетак, самы малады ўдзельнік сустрэчы.

— Я ўжо казаў, што будзе больш атакуючага футбола. Ад абароны таксама будзем дзейнічаць, але ўсё ж такі больш будзем гуляць у атаку.

Ці будзеце падчас адборачнага турніру запрашаць у зборную маладых футболістаў? Напрыклад, Мікалая Сігневіча, Яўгена Яблоўскага, Мікіту Корзуна, — не сунімаўся хлопцы.

— У Яўгена зараз траўма. Калі б не яна, ён быў ужо атрымаў выклік у зборную. Яблоўскага мы бачылі на Кубку Садружнасці. Гулец перспектывы, аднак у яго яшчэ дастаткова часу на тое, каб прадэманстраваць якасці, якія будучы адпавядаць выступленню за нацыянальную зборную. У Корзуна, на жаль, таксама траўма. Ён цікавы футболіст. За ім сочылі. Галоўнае, каб ён хутчэй выйшаў за стану траўмаў.

Калі пагадзіліся ўзначаліць зборную, падпісалі кантракт, якія задачы паставілі перад сабой?

— Перамога ў кожным матчы. Каманда павінна дабівацца вынікаў. Не такія ў нас дэразныя футболісты. Трэба толькі іх абдымаць, прывесці да адзінай мэты. Так, шанцы выйсці з групы ў нас мінімальныя, але засталася прывесці шмат матчу, каб вярнуць упэўненасць, якая была на пэўным этапе. Калі набярэм 12-13 балаў, буду здавальнены.

Якія тэрапеўтычныя будзеце праводзіць, каб зблізіць бальшшчыкаў і зборную?

— Першая трэніроўка заўжды будзе адкрытай. Прыходзьце, глядзіце, фатаграфуйцеся і кантактуіце з футболістамі.

Як падзелены абавязкі паміж вашымі памочнікамі?

— Перад матчы я аддаю ўвагу нашай камандзе, а Эдуард збірае інфармацыю аб саперніку. У трэніроўчачнай працы мы ўсе разам, але нехта працуе з абаронай, нехта з атакай. Мяркую, я буду адказваць за абарону, а Аляксандр Кульчыч будзе адказваць за атаку. Ён быў крэатыўным футболістам. Фінтоў у яго галаве дастаткова.

Каму прысвяціце свае поспехі?

— Сваім сябрам, які, на жаль, ужо не убачыць ні перамож, ні паражэнняў. Любая перамога ў маім сэрцы будзе

Каб перамагчы ў кожным матчы

прывесчана Валянціну Мікалаевічу Бялькевічу. — Ці будзе зборная праводзіць матчы ў абласных цэнтрах? Напрыклад, у Магілёве. — Стадыён у Магілёве здаецца ўтульным, аднак там не прадумалі падтрыбунныя памяшканні, — уключыўся ў размову Ігар Бяльковіч, спецыяліст па працы з бальшшчыкамі Беларускай федэрацыі футбола. — Раздзівальні размешчаны на першым паверсе, пакой для допінг-проб — на другім ці на трэцім. УЕФА гэта не падабаецца. І з-за гэтага нават жаночую зборную вывезці ў Магілёў часам складана. У Гомелі, Брэсце і Гомелі з гэтым лепш, але адлегласці...

— Так, калі мы праводзім спарынгі, прапаную розныя варыянты, многія сапернікі не гатовы з аэрапорта ехаць да месца правядзення гульні 250-300 кіламетраў, — заўважыў Хацкевіч.

Пасля завяршэння сустрэчы Аляксандр Хацкевіч прызнаўся, што чакана на ёй больш заўзятараў, але ў выніку атрымаўся добрая размова.

Будзем спадзявацца, што кантакт з зборнай з бальшшчыкамі наладжваецца. Першы крок насустрач ужо зроблены.

Тарас ШЧЫРЫ

Здарэнне ГАРАЖ З АТРУТАЙ

29-гадовага гамлячана з трыма дзецьмі, а яго інтэрнат-краму па продажы спайсу ліквідавана.

Як расказаў начальнік упраўлення па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі УУС Гомельскага аблвыканкама Юрый МАРКЕВІЧ, у поле зору аператыўнікаў малады чалавек трапіў некалькі месяцаў таму. У выніку было высветлена, што ён мае дачыненне да незаконнага абарачэння наркатыкаў на тэрыторыі Гомеля. Арганізатар інтэрнат-крамы рэалізоўваў наркатыкі праз «закладкі». Аператыўнікі ўстанавілі месцазнаходжанне асноўных запасаў наркатычных сродкаў. У гаражы было схавана каля 800 грамаў псіхатропнага рэчыва, больш за 600 марак і 8 кг асновы для вырабу курільных сумесяў. Тут знаходзілася і машынка для аплатавання пакецікаў. З канфіскаванага псіхатропнага рэчыва можна было б зрабіць да 30 кг курільных сумесяў. Іх кошт склаў бы каля Вр5 мільярд. Акрамя таго, у гаражы захоўваліся і Вр358 млн, атрыманых за рэалізацыю наркатыкаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

Каму прысвяціце свае футбольныя поспехі? Ці будзе зборная гуляць у абласных цэнтрах? Як падзелены абавязкі паміж спецыялістамі ў вашым трэнэрскім штабе? Аляксандр ХАЦКЕВІЧ, галоўны трэнэр зборнай Беларусі па футболе, сустрэўся з бальшшчыкамі і амаль 40 хвілін адказваў на іх пытанні.

Сустрэча ў Доме футбола галоўнага трэнера зборнай і яго іспанскага памочніка Эдуарда Алдама Дакама і заўзятарамі стала прыемнай нечаканасцю. Усё ж такі даўно падобных сустрэч не было. А калі быць даклад-

ным, з часоў немца Бернда Штанге, які завяршыў працу з нашай нацыянальнай камандай у 2011 годзе. Кантактаваць з бальшшчыкамі ён ніколі не цураўся. А таму вельмі прыемна, што Хацкевіч, які змяніў у зборнай Георгія Кандрацэва, пачынае сваю працу ў зборнай з размовы з тымі, дзеля каго ў тым ліку гуляе галоўная каманда краіны. Праўда, паслухаць галоўнага трэнера прыйшло ншмат аматараў футбола, але і тых, хто быў, актыўна задавалі пытанні. Прапануем адказаў на некаторыя з іх.

Аляксандр Мікалаевіч, вы шмат гадоў правалі ў кіеўскім «Дынама». За вашымі плячыма добрая школа

ДЭБЮТ ХАЦКЕВІЧА

Зборная Беларусі распачала падрыхтоўку да адборачнага матча чэмпіянату Еўропы з Македоніяй і таварыскай сустрэчы з Габонам.

Беларусы правалі толькі 4 з 10 падрыхтоўчых матчаў турніру на Еўра-2016, аднак шанцы ў нашай каманды на праходжанне далей мінімальныя. На ўсё так негатыўна паўплывалі няўдалыя вынікі асенніх матчаў: нічыя з Люксембургам і паражэнні ад лідараў — Іспаніі, Украіны і Славакіі. Цяпер каманда знаходзіцца на 5-й прыступцы групы «С» і мае пароўну балаў з «люксамі». У македонцаў, з якімі нам гуляць у Скоп'е ў бліжэйшую пятніцу, на два балы больш. Пры добрым выніку абодва балканцаў цалкам верагодна, але не будзем казаць гоп... Дарэчы, пасля Македоніі беларусы будзе чакаць яшчэ адна сустрэча. 30 сакавіка ў турэцкім Белеку беларусы правядуць спарынг са зборнай Габона, якую на родным кантыненте прызвалі «пантэры».

Па традыцы перад матчы зборная засядае ў добра вядомы атэль «Робінсан клуб» і ўжо правяла некалькі трэніроўкаў на комплексе футбольных паляў у Вясянцы. На першую з іх завіталі не толькі журналісты, бальшшчыкі, але і юныя футболісты салгорскага «Шахцэра». Як аказалася, хлопцы перамаглі ў турніры «Кубак Соса Сола. Уступай у гульні» і ў выглядзе падарунка атрымалі майстар-клас ад футболістаў нашай зборнай.

У 2014 годзе наша федэрацыя сумесна з Соса Сола, Мінадукацыі і

Рэспубліканскім цэнтрам фізічнага выхавання навучанцаў і студэнтаў зладзіла футбольны турнір сярод хлопчыкаў 13-14 гадоў, — кажа Віталь КРУПІЦА, менаджар па масавым футболе Беларускай федэрацыі футбола. — Турнір атрымаўся даволі масавым. Удзельнічалі больш за 16 тысяч дзяцей. Усё распачалося з раўных спаборніцтваў, працягнулася рэгіянальнымі паўфіналамі і фіналамі. А завяршылася рэспубліканскімі фіналамі, якія прайшлі ў мінскім футбольным манежы з удзелам 6 камандаў з абласцей і 2 мінскіх калектываў. Адным з прызоў стала наведванне таварыскай гульні Беларусі — Мексіка, экскурсія па «Барысаў-Арэне», а яшчэ адным — вось гэты майстар-клас. Па тэхнічных прычынах давялося перанесці яго на гэты збор нацыянальнай каманды. І дзякуючы трэнэрскаму штабу, які пайшоў насустрач. Дзеці наведлі «Робінсан клуб», паабедалі з футболістамі, узялі аўтаграфі, сфатаграфаліся, а цяпер правалі невялікі таварыскі матч з імі. Завяршылі яго баявой нічыёй 3:3. Я спачатку гуляў за хлопчыкаў, а пасля ўбачыў, што зборнікам цяжкавата. Прышлося ўзмацніць іх каманду.

— А што ў вашых планах? — Ужо распачаўся новы турнір, які завершыцца 1 чэрвеня воем на гэтых палях, каля Дома футбола. У бягучых спаборніцтвах задзейнічаны не толькі хлопчыкі, але і дзятчкі. Прызам (акрамя футбольных мячоў і спартыўнай формы) стане наведванне матча Беларусі — Іспанія і такі ж майстар-клас для хлопчыкаў і дзятчат.

Разам з чатырма іншымі футболістамі (Мікалай Януш, Станіслаў Драгун, Павел Няхайчык, Сяргей Паліцэвіч) супраць салгорскіх хлопцаў згуляў у тым ліку Аляксандр Глеб, паўабаронца турэцкага «Генчербірлігі», якому пасля трэніроўкі атрымаўся задаць некалькі пытанняў.

Настрой баевы, — прызнаўся Аляксандр. — Хоцачца выйграць першы матч у адборачным цыкле. Пастараемся дзеля гэтага зрабіць усё магчымае. Адчуваю сябе добра. Гатовы аддаць усе сілы зборнай.

— Македонія — тыповая балканская зборная? — Мяркую, што так. Албанцы, славенцы, македонцы — падобныя каманды.

А што ведаеце пра македонскі футбол? — Шчыра кажучы, нічога.

«Пантэры» з Габона — таксама загадка?

— Думаю, у любым выпадку гэта моцная каманда. У афрыканскіх краінах цудоўна гуляюць у футбол. Але наш галоўны матч — паўднёвы з Македоніяй, а ў таварыскай сустрэчы можна будзе правесці тых хлопцаў, якія не будучы задзейнічаны ў сустрэчы супраць македонцаў. Усё ж такі для Аляксандра Мікалаевіча Хацкевіча гэта першыя матчы зборнай, і яму трэба правесці ў дзейні футбалістаў, на якіх ён зможа разлічваць у будучыні.

Стаць свідкомі трэнэрскага дэбюту ў зборнай Аляксандра Хацкевіча ў пятніцу зможа кожны ахвотны. І неабавязкова для гэтага прысутнічаць на Нацыянальнай арэне Філіпа І Македонскага. Жывую трансляцыю арганізуе тэлеканал «Беларусь 5». Пачатак у 22:45.

Тарас ШЧЫРЫ.

«Рыбалка» за... 300 млн

Да двух гадоў пазбаўлення волі ўмоўна прыгавораны рыбакі-нелегалы, затрыманыя раней на разлівае ракі Шчара ў Ляхавіцкім раёне.

Пры дапамозе забароненага да выкарыстання сеткавага падхвату два парушальнікі здолелі здабыць больш за тысячу асобін плоткі, акуня, шчупака і ін-

шых відаў рыб — агулам 133 кілаграмы. Браньмеры ўпакавалі незаконны ўлоў у чатыры мяхі і збіраліся перавезці яго на матацыкле, але іх спынілі супрацоўнікі ўпраўлення аператыўнага рэагавання Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнай і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. Суд абавязваў інаваўных пакрыць 297 мільёнаў рублёў нанесенай прыродзе шкоды і выплціць штраф — амаль па 10 мільёнаў рублёў з кожнага.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СОВМЕСТНОЕ ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «МИНСК-ЛАДА»

220024, г. Минск, ул. Серова, д. 1, к. 302, УНП 100003417

ГОДОВОЙ ОТЧЕТ ЗА 2014 ГОД

Table with 2 columns: Вид экономической деятельности, Организация-правовая форма, Орган управления, Единица измерения

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 01 января 2015

Table with 4 columns: Активы, Код строки, На 31 декабря 2014 года, На 31 декабря 2013 года

III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ

Table with 4 columns: Собственный капитал и обязательства, Код строки, На 31 декабря 2014 года, На 31 декабря 2013 года

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2014 года

Table with 4 columns: Наименование показателей, Код строки, За январь-декабрь 2014 года, За январь-декабрь 2013 года

Table with 5 columns: Наименование показателей, Код строки, За январь-декабрь 2014 года, За январь-декабрь 2013 года

ИНФОРМАЦИЯ О ДИВИДЕНДАХ И АКЦИЯХ:

Table with 4 columns: Наименование показателей, Единица измерения, За отчетный период, За аналогичный период прошлого года

Отдельные финансовые результаты деятельности:

Table with 4 columns: Показатель, Единица измерения, С начала года, За аналогичный период прошлого года

Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, работ, услуг; реализация автомобилей — 85%, или 300662 млн. руб., в т.ч. НДС — 20%.

Руководитель: Г.А. Стельмах, Главный бухгалтер: А.И. Альтунина

КАЛІ БУШУЮЦЕ НЕШТУН І ПЯРУН

ВЕНЕЦЫЯ НА БЕЛАРУСКІ ЛАД

— Блакіраванне людзей у грамадскім транспарце — гэта адзін з фактараў небяспекі і бядой што, адзін з параўнальна бяскрыўдныя, — гаворыць прэс-сакратар Мінскага гарадскога ўпраўлення Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Віталь ДЗЕМБОВСкі. — Аднак перакрыць шлях адступлення вада можа і ў памяшканнях, якія знаходзяцца ніжэй за ўзровень зямлі.

Таксама пры ліўнях назіраюцца істотныя перабоі энергазабеспячэння ці яно ўвогуле знікае з-за пашкоджанняў ліній электраперадач. Моцная вада можа выклікаць апоўзні ці істотна пашкодзіць аўтамабільную дарогу. Жыхарам дамоў, якія знаходзяцца ў нізкіх месцах, трэба быць гатовымі да таго, што стыхія рызыкае затапіць іх гаспадарчыя пабудовы, агароды ці нават дамы.

Таму, калі ліўень заснеў ва на вуліцы, не бяжыце ў падземныя пераходы ці іншыя заглябленыя месцы. Падчас чарговага патупу ў сталіцы ў 2004 годзе ў падвале жыллага дома па вуліцы Кірава загінуў бізнесмен. Ён намагаўся ўратаваць дакументы з крамы па продажы веласіпэдаў, якія знаходзіліся ў падвале, але на шляху назад не здолеў адчыніць дзверы. Узровень вады падняўся настолькі, што іх заклініла. Памятная дэталіт трагедыя на станцыі метро «Няміга» (якая, дарэчы, знаходзіцца ў месцы, якое залівае падчас кожнага моцнага дажджу), калі ў цісканне на мокрых прыступках загінуў 53 чалавек. А ў ліпені 2013 года аўтар гэтых рэдакцый стаў відэаочам таго, як вялікая вада хлынула наўпрост на перон станцыі метро «Парк Чапюшкінскай» — не справіўся стары ліўневы калектар, пабудаваны шмат дзесяцігоддзямі таму.

Леташ за ўсё проста не выходзіць па магчымасці з кватэры або з працы і перакачыць непагадзь там. Калі ж будынак, у якім вы знаходзіцеся, пачынае відэаочна падтопляцца, выключыце электрычнасць і газ, шчыльна зачыніце вокны і дзверы і тэлефонуіце ў службу 101.

ЯК ПАЗБЕГНУЦЬ ГІДРАЎДАРУ

Глыбокія лужны на дарогах, якія ўтвараюцца падчас моцных ліўняў, могуць стаць прычынай сур'ёзнай аўтамабільнай непагоды, імя якой — гідраўлічны удар. Механізм яго ўтварэння і дзеяння вельмі просты. Праз паветраны фільтр у камеру спальвання рухавіка трапляе вада, якая, як вядома са школьнага курса фізікі, не сціскаецца. Як толькі кроплі вады праніклі ў цыліндры, то на тачце сціскання поршань пры руху ўгору ўпрыцца ў водны «корак». З хуткасцю лавыны пачынае расці ціск унутры цыліндра. Рухавік жа працягвае цыкл і намагачца дзвесці поршань да верхняга становішча. Ён імгненна спыняецца, а каленчаты вал працягвае круціцца, прымае на сябе велізарную нагрукі і часта па-

маецца сам. Дарога аўтамабілю ў такім выпадку толькі адна — на станцыю тэхнічнага абслугоўвання. І на сам рамонт дзвядзецца выдаткаваць кругленькую суму. Гідраўдар проста атрымаць, але яшчэ прасцей палярдзіць магчымасць яго ўзнікнення і зберачы грошы. Сачыце за зводкамі надвор'я, і калі сіноптыкі папярэджаюць аб ліўнях, проста ўстрымаецеся ад паездкі. Калі аўтамабіль стаіць у нізіне, перапаркуйце яго на больш высокім месцы. А калі небяспечнае надвор'е заспяла ў дарозе, трэба павольна перастроіцца ў краіні правы рад, заглушыць рухавік і чакаць, пакуль пройдзе дождж. Аўто для паездкаў па вялікай вадзе не прызначана, тым больш што церпіць ад яе не толькі рухавік, але і электраправодка.

НЕ ЭКАНОМЦЕ НА БЯСПЕЧІ

Ліўневыя дажджы ў цёплым перыяд года часта суправаджаюцца навальніцай. Джганне маланак уаўляе сабой прыгожае відэа, але разам з тым і смертарна небяспечнае. Самае бяскрыўднае наступства непагоды, якое бачыць кожны чалавек, — гэта расколаны ствол дрэва.

Звычайна паветра ток не праводзіць, — тлумачыць Віталь Дзёмбовскі. — Аднак пры навальніцы яно атрымае гэтую ўласцівасць, бо рознасць патэнцыялаў паміж аб'ектамі і зямлёй яго іанізуе. Па гэтым канале і праходзіць маланка, бо прырода імкнецца зрабіць гэты патэнцыял аднолькавым. Разрад можа ісці або з воблака на зямлю, або з зямлі на воблака. «Радзіма» маланкі — гэта так званы лідар. Ім можа быць самы высокі пункт на паверхні. Калі ад яго ёсць зязямленне, ён будзе прыцягваць да сябе электрычны разрад зверху. Як мы ведаем са школы, электрычны ток заўжды ідзе па шляху найменшага супраціўлення. І ў той момант, калі рознасць патэнцыялаў становіцца найбольшай і падлетра іанізавана максімальна, адбываецца прабоі. Аднак разрад працей ісці ў зямлю праз нейкі аб'ект, які мае лепшую за іанізаванае паветра электрычную праводнасць. Менавіта там ахвараюць маланкі становяцца людзі, якія хаваюцца пад адзінакімі дрэвамі ці якіх навальніца заспявае, напрыклад, у полі.

Летась напярканні мая ў Столінскім раёне маланка забрала жыццё пастуха. Работнік мясцовага СВК пасвіў кароў блізу вёскі. Калі пачалася непагада, мужчына вырашыў перакачы навалніцу ў вагончыку побач. Аднак разрад маланкі пацэліў якраз у яго. Бацька дзвюх дачок загінуў на месцы...

— На любым аб'екце павінна быць маланкабарона, — тлумачыць Віталь Дзёмбовскі. — Гэтая няхітрая прылада складаецца з трох частак. Па-першае, гэта прыёмнік, які і будзе прымаць на сябе разрад. Ён павінен быць вышэйшым за аб'ект, які абараняе. Па-другое, гэта сам маланкавод, які і будзе накіроўваць разрад у зямлю. І, нарэшце, зязямленне. Калі яго зрабіць абы-як, то энергія разраду не будзе рассяівацца ў зямлі бяспечна і можа палсаваць аб'екты, якія там знаходзяцца. Гэта моцны быць разнастайныя падземныя кабелі, трубаправоды. Таму зязямленне трэба рабіць, дакладна ведаючы, што ж знаходзіцца на некалькі метраў ніжэй. А лепш даверце гэтую працу спецыялістам.

Мы сутыкаліся з тым, што людзі вырашалі эканамічна на маланкабароне і лічылі, што ад навальніцы дом абароніць... куюс дроту, які выступае над дахам. Аднак гэты дрот згарыць ад першага ж прылітання тага разраду і, больш за тое, рызыкае падпаціць саху тагу. Калі ж небяспечнае надвор'е заспяла вяс там, то значыне ісць вокны і дымаходы. Трымаецца далей ад праводкі і антэн. І ўвогуле выключыце ўсе электрапрыборы.

А вое на адкрытай мясцовасці ўсё куды складаней. Дзейнічаць трэба ў залежнасці ад таго, дзе менавіта знаходзіцеся. Калі навальніца застала вас на вадзеіме, то хутка пывіце да берага. Не стойце блізка каля ліній электраперадач. У лепш шхавачца пасярод кустарнікаў ці высокай травы. На адкрытай мясцовасці першае, што прыходзіць у галаву з-за страху, — гэта жаданне ўлічыць. Аднак яно ж вельмі рызыкаўнае. Куды бяспечней легчы на зямлю ці прысеці, прыгнуўшы галаву. Не спрабуіце ўлічыць ад навальніцы на веласіпедзе ці матацыкле. Збегчы ад хмары вам наўрад ці ўдасца, а вое аб'ект, які хутка перасоўваецца, яшчэ лепш прыцягвае да сябе электрычны разрад. Былі выпадкі, калі маланка забівала веласіпедстаў. Таму лепш пакінуць двухколавы транспартны сродак і перакачы дождж не бліжэй за 30 метраў ад яго. І ў любым чалавек, які сядзіць у аўтамабілі з зачыненымі вокнамі, ад маланкі застрахаваны.

А РАПТАМ МАЛАНКА?

Па розных звестках, за год у свеце навальніца забірае жыццё ад трох да дзясці тысяч чалавек. Выбар сродку самастойнай дапамогі для чалавека, у якога трапіла маланка, зусім невялікі. Ён абмяжоўваецца штучным дыханнем «рот у рот», непрымальным масажам сэрца ды абліваннем галавы халоднай вадоў. І ў любым выпадку трэба як мага хутчэй набраць нумар «103»...

Валер'ян ШКЛЕННІК.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

КІСЛА, ГОРКА, І «ПРЫЛЯКАЕ»

АЛМАГЕЛЬ — ТОЛЬКІ ТРЫ ДНІ

— **Вольга, Мінск. Непакоці цяжар у страўніку, млюсьце, адрыжка, метзарызм... Дыягназ — хранічны гастрыт цела страўніка з атрафіяй выяўленай ступені актыўнасці. Пад пытаннем — 2-міліметровы паліп жоўцевага пузыра. Пасля прызначанага лячэння, а таксама пры вытрымліванні строгай дыеты адчуваю сябе лепш, але часам з'яўляецца дыскамфорт у левым і правым падрабінні, кіслы прысмак у роце. Што вы можаце мне параіць? Як часта рабіць фібрагастрадуаднааскапію? Пры якім памеры паліпа рэкамендуецца выдаляць жоўцы пузыр?**

— Кіслы прысмак і адрыжка могуць быць звязаны з гастрозафагеяльнай рэфлюкснай хваробай, якая можа спалучацца з гастрытам. Трэба працягнуць лячэнне прызначанымі антысакраторнымі прэпаратамі. Кантрольныя даследаванні неабходна паўтараць толькі пры наяўнасці непрыемных хваравітых сімптомаў. Рэгулярна даследаванні больш важныя, калі ёсць марфалагічныя змены — эрозіі і язвы. Працягвайце тэрапію, тым больш эфект ёсць. Лячэнне рэфлюксу наогул можа працягвацца тры-чатыры і больш месяцаў. Паліпы жоўцевага пузыра звыш 7 мм неабходна выдаляць.

— **Вера, Мінск. Што азначае высокі білірубін? У якіх выпадках можна прымаць прэпараты кішталту эсэнцыяле, карсіл?**

— Само па сабе словазлучэнне «павышаны білірубін» ні аб чым не гаворыць. Агульны білірубін крыві складаецца з дзвюх фракцый — прамой і непрамой. Трэба ведаць, якая фракцыя павышана, таму што, калі пераважае непраяма, то размова ідзе пра добрааказанае павышэнне, якое не патрабуе ніякага ўмяшання ў лячэння. Вам неабходна высветліць спектр іншых печаночных ферментаў — АСТ, АЛТ, гамаГТП, шочлачнай фасфатазы, і толькі пасля гэтага комплекснага біяхімічнага аналізу крыві можна зрабіць заключэнне аб білірубінеміі, якая можа быць добрааказанай, асабліва ў жанчын маладога ўзросту, або можа быць прыкметай печаночнай клетачнай недастатковасці, пры якой печаночная клетка не спраўляецца з функцыяй адпудлівання білірубіну, не звязанага з гілуронавай кіслотай, у крыві і яго выяўленнем праз страўнікава-кішачны тракт. Вынікі аналізу пакажуць, ці няма ў печані запаленага працэсу.

Што да эсэнцыяле і карсілу, то гэта не прэпараты для жывання білірубіну. Калі ж вы пыталіся пра гэтыя прэпараты ў іншым кантэксце, то трэба мець на ўвазе, што іх трэба прымаць строга па паказанні.

— **Таццяна Іванаўна, Мар'іна Горка. Маёй маці 70 гадоў. У яе цукровы дыябет 2 тыпу, неінсуліназалежны. Ёсць камені у жоўцевым пузыры. На УГД урач сказаў, што падстраўнікавая «вельмі слабая». Маці вытрымлівае вельмі строгу дыету. Тэрапейт нават кажа, што гэта ўжо лішне, маўляў, трэба есці ўсё пакрысе, а інакш з'явіцца іншыя праблемы — нізкі гемаглібін і г.д. Як усё ж трэба харчавацца?**

— Рацыён павінен быць як мага больш разнастайным. Пажадана не захоплываць аднымі і тымі ж пладамі або гароднінай, а трывацца прыняццю рознакаляровасці — класіс на талерку з'яўляе, жоўтае, чырвонае... У якасці гарніру можна выкарыстоўваць гародніну без крухмалу — шпінат, моркву, брокелі, зялёную фасолу і гарох. Пры выбары вугляводаў, якіх засвойваецца павольна, перавагу трэба аддаваць цэльназерным прадуктам. Калі рыс, то буры, калі макарона, то з цвёрдых гатункаў пшаніцы. Можна дабавіць усё бабовыя, абавязкова — яшчэ тлуствае мяса, курыцы (без скуры). Раніцай вельмі карысна ўжываць што-небудзь з нізкатлушчавых малочных прадуктаў — малака, ёгурт, сыр. Піць трэба не менш за 2 л у суткі — ваду, неслодкі чай. Мінімум масла і солі. Памер порцыі павінен быць невялікім, а частата — 4-6 разоў у суткі.

— **Мікалай Мікалаевіч, Карэліці раён. 64 гады. Пакутуе ад пякюткі. Ёсць гастрыт, халестыт, і жоўца даючы. Прымаю амегапразол, энзім і алахол. Дыеты не трымаюся, ем абсалютна ўсё, бо як на вёсцы, дзе столькі цяжкай фізічнай працы, не есці мяса-сала? Можа быць, у мям выпадку трэба піць нейкія іншыя лекі? Як знімаць сімптомы пякюткі?**

— У вас класічны сімптом гастрозафагеяльнай рэфлюкснай хваробы — пякютка. Хвароба вельмі

Самай распаўсюджанай тэмай пытанніў на гэту «прамую лінію» стала пякютка. Пякютка, горчы у роце, боль у языку — асноўныя сімптомы гастрозафагеяльнай рэфлюкснай хваробы. А яна ў апошнія гады становіцца ўсё больш распаўсюджанай — ад паталогіі і яе наступстваў пакутуюць да 20 працэнтаў жыхароў нашай краіны. Амерыканская гастрэнтэралагічная асацыяцыя адзначае, што колькасць хворых з гастрозафагеяльнай рэфлюкснай хваробай павялічваецца ў свеце на 2 працэнты за год. Асноўнае, што спрыяе развіццю гэтай паталогіі — лішняя вага, атлусценне (гэта павялічвае ціск у страўніку), злёўжыванне газіраванымі напіямі (нават газіраванай мінеральнай вадой), кавай. Вялікую ролю іграе спадчыны фактар, а таксама жалезадафіцытная анемія, частае ўжыванне прэпаратаў спазмалітычнага дзеяння (но-шпа, дэзопаталін і іншыя).

Рэфлюкс — гэта закіданне ў стрававод таго, што ўжо трапіла ў страўнік. Яшчэ бывае рэфлюкс дуадэнагастральны, калі ў страўнік вяртаецца тое, што ўжо пабыла ў дванаццаціперснай кішцы. Так атрымліваецца таму, што паміж страваводам і страўнікам, страўнікам і дванаццаціперснай кішчай ёсць сфінктары, якія ў норме знаходзяцца ў ступенным стане і адкрываюцца толькі падчас прасоўвання ежы ў ніжнія аддзелы страўнікава-кішачнага тракта. А пры захворванні сфінктар не здольны змыкацца, як належыць, таму змесціва страўніка і вяртаецца «назад», дакладней, угору. Гэта не праходзіць незаўважна для хворага. Бо змесціва страўніка кіслае (што неабходна для нармальнага стрававання), аднак гэта не тое, што патрэбна страваводу, эпітэліі якога пакутуе ад кіслаты. У выпадку з дванаццаціперснай кішчай змесціва шчолачнае, і такім яго робіць жоўць, якая трапляе ў кішку з жоўцевага пузыра. Але такая «хімія» не патрэбна ўжо страўніку. Бывае, што назіраецца недастатковасць адразу двух сфінктараў — гастрозафагеяльнага і дуадэнагастральнага. Аднак першы варыянт найбольш распаўсюджаны. Вядома, што паступовае разбурэнне слізвістай страваводу фарміруе эрозіі, язвы, а пазней і перадажвы стан — захворванне Барэта.

А падрабязней пра рэфлюкс і іншыя захворванні страўнікава-кішачнага тракта расказалі дацэнты 2-й кафедры ўнутраных хвароб Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, кандыдаты медыцынскіх навук, урачы-гастрэнтэралагі вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі Мікалай КАПРАЛАЎ і Ірына ШАЛАМІЦКАЯ.

распаўсюджаная сярод дарослага насельніцтва. Для лячэння неабходна прымяняць спецыяльныя прэпараты — інгібітары пратоннай помпы. Да іх адносяцца і той прэпарат, што вы прымаеце, — амегапразол. Яго сярэднядзённая доза — 20 мг 2 разы на суткі, раніцай і ўвечары, за 30-40 хвілін да яды. Але я парэкамендаваў вам актыўна заняцца немедыкаментознымі метадамі лячэння захворвання — прымаць ежу толькі невялікімі порцыямі, не перадаць. Пасля яды трэба рухацца, гуляць 30-40 хвілін, пакуль ежа не апусціцца ніжэй за страўнік. Спаць вам трэба з прыўзнятай галавой, што таксама спрыяе таму, каб кіслае змесціва страўніка не закідалася ў стрававод. Не рэкамендуецца прымаць спазмалітыкі кішталту но-шпы, папаверыну, дэзопаталін, якія яшчэ больш паніжаюць тону нязначнага страваводнага сфінктара. Усё гэта павінна даць палёгка. Вам неабходна ўлічваць і тое, што цяжкая фізічная праца таксама спрыяе непрыемным сімптомам — за кошт павелічэння ўнутрывантробнага ціску.

Трэба рабіць усё пералічанае для таго, каб пякютка не ўзнікала. Калі ж яна ўзнікла, то для купіравання сімптому можна прымяняць антацыдныя прэпараты, які адносяцца да групы прэпаратаў хуткага дзеяння: гел-фаў, алмагель, фосфалюгель. Ні ў якім разе нельга злёўжываць імі. У іх саставе — солі цяжкіх металаў, а яны таксічныя для ўнутраных органаў. Таму курс прыёму такіх лекаў — 3-5 дзён. Замежныя спецыялісты ўказваюць на тое, што іх нельга прымаць звыш 2 тыдняў за год! Інакш могуць развіцца іншыя цяжкія станы, у тым ліку астэапароз.

— **Васіль Васільевіч, Бабруйск. 74 гады. Пасля лячэння раку прастаты з дапамогай прамянёвай тэрапіі з'явіўся проктасігмайдэрт. У 2013-м з'явіўся кішачны кровацкі. Лячыўся ўльтратрапектам, рэлафам, пастэрызінам, яшчэ свечкамі абліпцілі, метылурацілам, мікраклізмамі. Абследаванне кішачніка пасля гэтага паказала, што нічога не змянілася. Ёсць невялікі паліп. Ці можна рабіць мікраклізмы з гарбузовым алеем?**

— Поспех у лячэнні вашага захворвання дасягнуты, крывацёку няма. Вы павіны атрымліваць лячэнне ва ўрача-практолага. Пашкоджанне канцавой часткі тоўстага кішачніка (прамой, сігмавіднай кішкі) павінен лячыць гэты спецыяліст. Тое, што вам прызначалі, сапраўды, прыносяць свой эфект у некаторых пацыентаў. Я рэкамендаваў вам выкарыстоўваць раслінную сыравіну з абваляючым дзеяннем на слізвістую. Такім дзеяннем валодаюць адвар насення льну, які таксама прымаць працягла і без пабочных эфектаў. Адвар знімае запаленне, не дазваляе калавым масам траўмаваць кішку. Не забараняецца выкарыстоўваць мікраклізмы з супрацьзапаленчым эфектам — з рамонам, шалфейем, крываўнікам. Ёсць вялікі выбар практалагічных свечак і іншых лекавых сродкаў, неабходных для падтрымання нармальнага самаадчування, але іх павінен прапісаць менавіта ўрач-проктолаг пасля правядзення рэктасігмааскапіі — эндаскапічнага даследавання, падчас якога неабходна выдаляць і ўсе паліпы з тоўстага кішачніка. Бо паліп можа і добрааказанае ўтварэнне, але ў нейкі момант можа ператварыцца ў злаякаснае. Працэдура выдалення паліпаў са страўнікава-кішачнага тракту ажыццяўляецца толькі ў стацыянары, пры кароткачасовай шпіталізацыі. Участковы ўрач павінен накіраваць вас у хірургічнае або гастрэнтэралагічнае аддзяленне.

— **Галіна Феліксаўна, Мінск. 76 гадоў. Амаль усё жыццё — эразійны гастрыт, нізкая кіслотнасць. Вось ужо год пакутуе ад пякюткі і — надта пячы падпабелле, язык... Урач накіроўваў і да стамотолага. Прымаю сухацет, крыху нібы дапамагае, аднак пастаянна ж яго піць нельга. Як пазбавіцца горычы?**

— Мяркуючы па ўсім, у вас ёсць гастрозафагеяльная рэфлюксная хвароба, якая суправаджаецца падобнымі сімптомамі. Гастрыт з эрозіямі патрабуе свайго лячэння — медыкаментознага і досыць працяглага. Лячэнне зёлкамі не дае эфекту. Існуе некалькі груп гастрычных прэпаратаў, адна з іх — інгібітары пратоннай помпы (амегапразол, лансапразол, рабепразол, эзамапразол), і яны павіны быць базавымі ў лячэнні. Працягласць курсу вызначаць урач пасля зафагагастрэадуаднааскапіі. Тэрапія павінна быць індывідуальнай і шматмесячнай.

— **Уладзімір Андрэевіч, Мінская вобласць. Наколікі адправаў на метадыка абследавання страваводу, у цэлым страўнікава-кішачнага тракта з дапамогай праглынутай капсулы, якая ўсё «бачыць»? Газета «Аргументы і факты» нядаўна агульва кошт такога абследавання — 8 млн рублёў. Што тут можа змяніцца ў лепшы для пацыента бок — усё ж такі не ўсе жадаюць рабіць каланаскапію...**

— Методы абследавання з дапамогай страўнікава-кішачнай капсулы прымяняюць у многіх стацыянарах таго ж Мінска. Гэта не прыносіць нейкага дыскамфорта пацыенту, аднак калі пры гэтым будуць выяўлены паліпы, новаўтварэнні, то гэта не дазволіць выканаць біяпсію слізвістай і пацвердзіць дыягназ. Капсульная эндаскапія, такім чынам, мае свае абмежаванні — немагчымасць атрымаць біяпты і разгадка сутнасць захворвання. Таму абследаванне цалкам даступнае і магчымае, але практычна каштоўнасць эндаскапіі, каланаскапіі ўсяго страўнікава-кішачнага тракта нашмат вышэйшая. Гэтыя даследаванні больш дакладныя, а таму і больш значныя для пацыента. Што да кошту, то пытанне не ў нашай кампетэнцыі.

— **Віктар Яфімавіч, Ваўкавыск. Ці могуць прэпараты для лячэння грыбковай інфекцыі (калі іх прызначалі на вельмі працяглы тэрмін) адбіцца на печані? Якія лекі наогул найбольш небяспечныя для гэтага органа? Ці можа тут дапамагчы карсіл?**

— Неабходна здаць біяхімічны аналіз крыві з вызначэннем узроўню такіх параметраў крыві, як АСТ, АЛТ, білірубін і яго фракцыі, гамаглутамінтранспептыдазы

БУРАКІ СУПРАЦЬ КАМЯНЁЎ

— **Марыя Сцяпаняўна, Лагойск. Сыну 52 гады. Часта ў яго бывае пякютка. Летас на абследаванні сказалі, што ў яго надта малы страўнік, але ніякай паталогіі не выявілі. Ён дрэнна есць. Ад пякюткі прымае пітную соду. І яшчэ: як трэба абследавацца, калі дрэнна працуе кішачнік, бываюць запоры...**

— Хутчэй за ўсё, у вашага сына гастрозафагеяльная рэфлюксная хвароба. Адна з яе клінічных праў — менавіта пякютка. Лячэнне содай непажаданае, таму што яе аднаразовае ўжыванне яшчэ можа аказаць нейкі эфект, аднак паўторны прыём шчолачы яшчэ больш умацняе кіслотнасць страўнікавага соку. Сад папнікае кіслотнасць, аднак у нашым страўніку кіслае асяроддзе, і яго залозы зноў пачынаюць выпрацоўваць кіслату. Урэшце кіслотнасць паступова стане яшчэ больш высокай. Акрамя таго, пры растварэнні ў страўніку соды ўтвараецца вялікая колькасць вуглякіслай кіслаты, якая ўзмацняе распаўненне страўніка і ўзмацняе рэфлюкс. Патрабуецца працяглае лячэнне спецыяльнымі прэпаратамі — інгібітарамі пратоннай помпы. Цягам месяцаў гэтыя лекі будуць ствараць фізіялагічную атрафію залоз, якія прадуюць кіслату. Пякютка, дарчы, часцей за ўсё бывае пры высокай кіслотнасці страўнікавага соку, а высокая кіслотнасць нярэдка правакуе запоры.

— **Галіна Паўлаўна, Глыбокае. 65 гадоў. Хранічны павярхоўны атрафічны гастрэадэніт, ускосныя прыкметы пашкоджання падстраўнікавай залозы, хранічны калькулезны халестыт, жоўцакаменная хвароба, хранічны ўнутраны гемарой, хранічны ачаговы сігмайдэрт. Часта ўспушчае жывот, боль у кішачніку, абстраваецца сігмайдэрт. Якім павінна быць лячэнне?**

— Азіны навукова і метадычна абгрунтаваны метады лячэння жоўцакаменнай хваробы заключаюцца ў правядзенні ўжо на самым раннім этапе халестытэк-тамі, або выдалення жоўцевага пузыра з камянямі. Магчыма, гэтая аперацыя прывядзе і да змяшэння іншай пералічанага вагі сімптоматыкі. Парушэнне стрававання ў кішачніку, газутварэнне, змены ў падстраўнікавай залозе — усё гэта можа быць ускосна звязана з жоўцакаменнай хваробай. Для лячэння сігмайдэрта неабходна спачатку абследавацца ва ўрача-практолага.

— **Ірына Іванаўна, Баранавічы. 54 гады. Непакояць сістэматычныя болі (колікі) злева ад пупка. Дзе можна зрабіць аналізы на якія лістэй? Ці можна з мэтай прафілактыкі і лячэння раз у год прымаць тры дні па 2 таблеткі вермоксу, а праз два тыдні гэты курс яшчэ раз паўтараць? У мяне атрымалася, што я прапіла толькі адзін курс. Ці можна гэта лічыць паўнаватарасным лячэннем?**

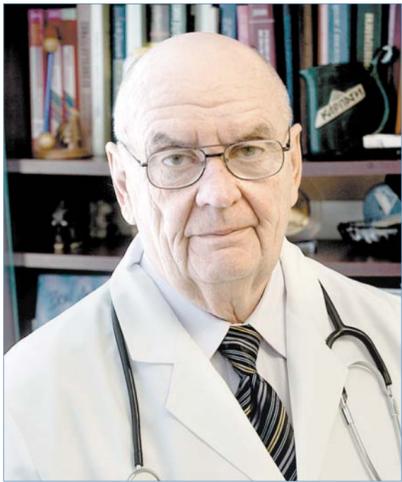
— Неабходна правесці абследаванне на наяўнасць кішачнай інфекцыі. Гэта капралагічнае даследаванне дазваляе выявіць якія гелмінты, прасціежы. Магчыма, будзе прызначана і каланаскапічнае даследаванне тоўстага кішачніка як найбольш інфарматыўны метад, які дазваляе належным чынам абследаваць слізвістую. Такія абследаванні можна праісці ў любой раённай паліклініцы. Дастаткова звярнуцца да ўрача-тэрапеўта або гастрэнтэралага. Прыём вермоксу без даследавання кала на лістэйну, паразітарную флору магчымы, аднак калі курс праведзены, а выніку няма, трэба абследавацца. Можа быць, размова ідзе аб іншай паталогіі.

— **Святлана Мікалаўна, Гродзенская вобласць. 52 гады. У жоўцевым пузыры летас выявілі камені 16 мм. Ці можна растварыць такі камень, калі ўжываць сок буракоў? І яшчэ: ёсць прыкметы гастрыту, пакутуе ад пякюткі і таму прымаю амегапразол. Як доўга яго можна прымаць? З чым можа быць звязана пякютка?**

— У вас гастрозафагеяльная рэфлюксная хвароба — вельмі распаўсюджаная цяпер, як мы бачым нават па пытаннях нашай «прамой лініі». Гэты стан звязаны з закідам страўнікавага змесціва ў стрававод. Жоўцакаменная хвароба таксама можа правакуваць развіццё і падтрыманне рэфлюкснай хваробы. Неабходна лячыць жоўцакаменную хваробу, і лячэнне тут толькі хірургічнае.

— **Уладзімір Андрэевіч, Мінская вобласць. Наколікі адправаў на метадыка абследавання страваводу, у цэлым страўнікава-кішачнага тракта з дапамогай праглынутай капсулы, якая ўсё «бачыць»? Газета «Аргументы і факты» нядаўна агульва кошт такога абследавання — 8 млн рублёў. Што тут можа змяніцца ў лепшы для пацыента бок — усё ж такі не ўсе жадаюць рабіць каланаскапію...**

— Методы абследавання з дапамогай страўнікава-кішачнай капсулы прымяняюць у многіх стацыянарах таго ж Мінска. Гэта не прыносіць нейкага дыскамфорта пацыенту, аднак калі пры гэтым будуць выяўлены паліпы, новаўтварэнні, то гэта не дазволіць выканаць біяпсію слізвістай і пацвердзіць дыягназ. Капсульная эндаскапія, такім чынам, мае свае абмежаванні — немагчымасць атрымаць біяпты і разгадка сутнасць захворвання. Таму абследаванне цалкам даступнае і магчымае, але практычна каштоўнасць эндаскапіі, каланаскапіі ўсяго страўнікава-кішачнага тракта нашмат вышэйшая. Гэтыя даследаванні больш дакладныя, а таму і больш значныя для пацыента. Што да кошту, то пытанне не ў нашай кампетэнцыі.

(гамаГТП), шчолачнай фасфатазы, пасля чаго высветліць, ці ёсць запаленне ў самім органе. Ультрагуквое даследаванне гэтага не пакажа (там можна ўбачыць камяні, пухліны і інш.). Калі адбылося пашкоджанне супрацьгрыбковымі прэпаратамі, то гэтыя лекі неабходна адмяніць. Далей можна вырашыць пытанне аб прызначэнні такога прэпарата, які карсіл. Нягледзячы на расліннае паходжанне, прымаць яго можна толькі пры наяўнасці паказанняў.

— **Святлана, Мінск. У чым заключаецца праблема, калі размова ідзе пра недапушчальнасць вялікіх пералічанаў паміж прыёмам ежы? Чаму трэба вытрымліваць рэжым харчавання?**

— Страўнікавая залоза, якія прадуюць сальную кіслату, выпрацоўваюць яе, нават калі мы не ядым. А ежа пры паступленні ў страўнік нейтралізуе яе. Без кіслаты немагчымае ператраўліванне. Калі страўнік працягла час пакаіцца без ежы, можна пашкодзіць слізвістую абалонку, што ў выніку сфарміруе эразійны працэс. Сутнасць той жа язвы звязана з празмернай прадукцыяй кіслаты ў страўніку. І калі там яшчэ рэгулярна няма ежы, то мы спрыяем пашкоджанню слізвістай і развіццю язвы. Разам з тым нерацыянальнае харчаванне спрыяе ўтварэнню камянцоў у жоўцевым пузыры. Працэс утварэння жоўці ў нас адбываецца няспынна, жоўць назапашваецца і адцякае толькі пры паступленні ежы. Інакш жоўць будзе асядаць у выглядзе камянцоў. Падстраўнікавая залоза таксама выконвае сваю «работу» — сінтэзу ферментаў, неабходных для ператраўлівання ежы. Калі яе няма, яны будуць ператраўліваць саму залозу. Таму чатыррохразовае харчаванне — падмурак здароўя нашай стрававальнай сістэмы ў першую чаргу.

— **Ірына Сяргееўна, Бешанковічы. Што такое пераэрознасць прадуктаў? Чула, што існуюць нават зямельныя тэсты на вызначэнне ідэнцічнасці, якія арганізм не пераносіць. У мяне раптам была досыць працягла дыярыя. Ці варта праходзіць такое даследаванне?**

— Сёння ў многіх медыцэнтрах ёсць спецыяльны харчовыя панэлі, па якіх можна абследаваць пераэрознасць таго ці іншага прадукту, вызначаць пачынаючую адчувальнасць арганізма на алерген. Такая адчувальнасць назапашваецца паступова... Працяглая дыярыя — не прыкмета нейкай пераэрознасці прадуктаў. Тэарэтычна гэта можа быць звязана, аднак, каб усталяваць прычыну, неабходна пачынаць з абследавання страўнікава-кішачнага тракта, магчыма, спартэрыя зрабіць лабараторнае абследаванне калу, рэнтгеналагічнае эндаскапічнае даследаванне тоўстага кішачніка.

І АДЗІН «ПЛЮС» ЛЯЧЫЦЬ ТРЭБА

— **Аляксандр Вікенцьевіч, Віцебская вобласць. Давалося шмат піць антыбіётыкаў па прызначэнні ўрача. Блізкі ўсё пахлолі дысбактэрыёзам. Якія дозы антыбіётыкаў могуць быць крытычнымі для здароўя кішачніка? Як спыніць дыярыю без шкодных наступстваў такога лячэння?**

— Усё індывідуальна. Самае важнае — ужываць антыбіётыкі строга па рэкамендацыі ўрача. Ускладненні ўзнікаюць пры парушэннях правілаў прыёму. Разам з тым нават на сярэдня тэрапейтычную дозу ў нейкага пацыента можа быць індывідуальна пабочная рэакцыя. Паняцьце «антыбіётыкасастанаваная дыярыя» існуе, але нельга сказаць, што гэты стан надта часта сустракаецца. У такіх выпадках перарываюць ужыванне прэпарата, і яго ўжо не прызначаюць. Што да дысбактэрыёзы, якая звязана са змяненнем мікробнай флоры, то сёння наогул гэтае слова не гздаецца ўрачамі. Жыццё кішачніка — гэта менавіта жыццё мікробнай флоры. Там ёсць карысная флора працэсу ператраўлівання мікраарганізмаў, але ёсць і шкодныя. Кішачная флора можа быць і патэгеннай, выклікаць запаленне. Але звязваць гэта з антыбіётыкамі не варта.

У выпадку з дыярыяй неабходна разабрацца, вострая яна або хранічная. Вострую выклікаюць, як правіла, інфекцыі, і для яе лячэння неабходна ўжыванне антыбіётыкаў. Хранічная абумоўлена хранічным пашкоджаннем унутраных органаў. Гэта можа быць як паталогія самога кішачніка, так і печані, падстраўнікавай залозы і інш. Значыць, неабходна абследавацца.

— **Марына, Клецк. Ці можна выльчыць гастрыт? Якім будзе лад жыцця, харчаванне дзіцяці, якому такі дыягназ паставілі недзе ў 5 гадоў?**

— Гастрыт не мае ніякіх клінічных праў, яго проста відаць падчас правядзення гастраскапіі. Гэтае даследаванне дазваляе ўзяць біяпсію слізвістай, усталяваць наяўнасць хелікабактарнай інфекцыі, якая падтрымлівае запалены працэс слізвістай. Калі такое даследаванне не выконвалася, то нельга весці размову пра такі дыягназ. Можа быць, размова ідзе пра функцыянальную дыспепсію? Тады трэба будзе прытрымлівацца дыеты.

— **Святлана Іванаўна, Мінск. Наколікі апраўданая парад спецыялістаў адносна ўжывання выключна тых прадуктаў, што ўжывалі продкі, што раслі на той зямлі, дзе ты жывеш? Усё ж такі вялікая колькасць людзей пераязджае жыць у іншыя краіны, дзе пачынае ўжываць самыя розныя экзатычныя прадукты...**

— З аднаго боку, сапраўды ёсць генетычныя адрозненні ў розных народаў. Так, прадукты, якія ўжываюць жыхары азіяцкіх краін, для нас могуць быць нават небяспечнымі. Многія прыправы, травы, спецыі, карэні для нас немагчымыя. Дыета сваёй мясцовасці апраўданая. З другога боку, наша тэрыторыя, напрыклад, эндэмічная па валулку. І нам патрэбны прадукты мора. Хоць мора побач і няма, і гэта не зусім «нашы» прадукты, але мы іх ужываем, каб атрымаць неабходны нам ёд.

— **Надзея, Мар'іна Горка. Чула шмат пра раздзелнае харчаванне, аднак не зусім разумею, ці сапраўды для нашага страўніка так важна, якім чынам будзе паступаць мяса з хлебам — разам ці паасобку?**

— У раздзельным харчаванні ёсць свой сэнс. Так, бульба, багатая на крухмал, а таксама пшаніца, хлеб, макарона не дазваляюць расчэпаляцца бялкам мяса, а значыць, мы не можам атрымаць з яго такі мікрээлемент, як жалеза. Такая ежа становіцца і некарэснай, і можа прыводзіць да павелічэння вагі. Разам з тым жалеза добра ўсмоктаецца з аскарбінавай і фоліевых кіслотамі. А іх шмат у шпінаце, салаце, зялёніве, гародніне. Відавочна цяпер, з чым лепей ужываць мясную страву.

— **Уладзімір Сямёнавіч, Магілёўская вобласць. Ці можна з дапамогай ультратрагуквое абследавання органаў брушной поласці западозрыць рак?**

— Ультратрагуквое абследаванне — гэта выкарыстанне фармаўтыкі і біяходныў у параванні з тым жа рэнтгенавым метады дыягностыкі. Дазваляе ацаніць памеры ўнутраных органаў, іх структуру, выявіць шчыльныя ўтварэнні, у тым ліку пухліны. Метад абсалютна змяненны пры выяўленні жоўці і мочакаменнай хваробы.

— **Аксана Алегаўна, Мінск. Гастрэадуаднааскапія не выявіла ніякіх парушэнняў у рабоце страўніка, аднак ёсць хелікабактар пілары, тры «плюсы». Ці можна нейкі час ігнараваць лячэнне гэтых «плюсоў», што яны азначаюць? І яшчэ: як адсутнасць зубоў улічвае на страваванне?**

— Калі ўрач бачыць на канкрэтным участку ўзятга падчас даследавання біяптату 20 і менш целуляў гэтай інфекцыі — хелікабактар пілары, то пазначае адзін «плюс». Два «плюсы» — гэта ад

«ГОДОВОЙ ОТЧЕТ ЭМИТЕНТА ЦЕННЫХ БУМАГ»
Открытое акционерное общество
«Швейная фабрика «Дината»

222310, г. Молодежно, ул. Ясенского, 36.
Тел. 8(0176) 78-07-47, тел./факс 8 (0176) 74-67-88, УНП 60001722

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
на 01 января 2015 года

АКТИВЫ	Код стр.	млн. руб.	
		31 декабря 2014 года	31 декабря 2013 года
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	4959	4764
Нематериальные активы	120	19	21
Доходные вложения в материальные активы	130	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	74	99
Долгосрочные финансовые вложения	150	-	-
Отложенные налоговые активы	160	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу I	190	5 052	4 884

ИТОГО по разделу II БАЛАНС	Код стр.	млн. руб.	
		31 декабря 2014 года	31 декабря 2013 года
СВОБODНЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
III. СВОБODНЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	45	45
Неоплаченная часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	372	308
Добавочный капитал	450	4524	4524
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	2443	2026
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	-	-
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	490	7 384	6 903

IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код стр.	млн. руб.	
		31 декабря 2014 года	31 декабря 2013 года
Долгосрочные кредиты и займы	510	-	-
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540	-	5
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-	-
ИТОГО по разделу IV	590	-	5

V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код стр.	млн. руб.	
		31 декабря 2014 года	31 декабря 2013 года
Краткосрочные кредиты и займы	610	4028	2650
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	5434	2601
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	-	-
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-
ИТОГО по разделу V	690	9 462	5 251
БАЛАНС	700	16 846	12 159

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ

Наименование показателя	Код стр.	млн. руб.	
		31 декабря 2014 года	31 декабря 2013 года
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	28672	21621
Собственность реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(25115)	(17412)
Валовая прибыль	030	3521	4209
Управленческие расходы	040	(1662)	(1148)
Расходы на реализацию	050	(18)	(2)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	060	1841	3059
Прочие доходы по текущей деятельности	070	381	152
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(629)	(261)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности	090	1593	2950
Доходы по инвестиционной деятельности	100	100	70
В том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	-	-
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-
проценты к получению	103	100	70
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	-	-
Расходы по инвестиционной деятельности	110	(7)	-
В том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	-	-
Прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	(7)	-
Доходы по финансовой деятельности	120	4	6
В том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	4	6
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности	130	(570)	(675)
В том числе: проценты к уплате	131	(568)	(673)
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	(2)	(2)
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	-
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	140	(473)	(599)
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) до налогообложения	150	1120	2351
Налог на прибыль	160	(239)	(430)
Изменение отложенных налоговых активов	170	-	(10)
Изменение отложенных налоговых обязательств	180	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли	190	-	-
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	-	-
ЧИСТАЯ ПРИБЫЛЬ	210	881	1911
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	-	379
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток) на акцию	240	881	2290
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250	1	1
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Количество акционеров – 2. В том числе: физических лиц – 2.

ИНФОРМАЦИЯ О ДИВИДЕНДАХ И АКЦИЯХ

Наименование показателя	Един. изм.	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года	
			млн. руб.	тыс. руб.
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	млн. руб.	400	-	-
Фактически выплаченные в данном отчетном периоде	млн. руб.	400	-	-
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	Руб.	466660	-	-
Дивиденды, фактически выплаченные на одну акцию (включая налоги)	Руб.	466660	-	-
Обеспеченность акции имуществом общества	Тыс.руб.	49230	-	-
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	Штук	-	-	-

Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, работ, услуг: швейное производство

Руководитель: Т.В. Турбарова
Исполнитель: Турбарова Т.В. Тел. 8 (029) 619-83-89

ООО «Форсолвер» (Организатор аукциона)
ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ОДНИМ ЛОТОМ СЛЕДУЮЩИХ ОБЪЕКТОВ, расположенных на земельном участке, предоставленном на праве постоянного пользования в водоохранных зонах водных объектов по адресу: Гомельская область, г. Ветка, ул. Комсомольская, 2, площадью 2,0517 га с кадастровым номером 320850100013000002:

- одностоящее кирпичное здание трансформаторной подстанции с надворными постройками: пятью емкостями с инвентарным номером 311/С-30565, площадью – 41,1 кв.м;
- одностоящее кирпичное с кирпичной пристройкой здание насосной со складом с инвентарным номером 311/С-30566, площадью – 26,5 кв.м;
- одностоящее кирпичное с шлакоблочной жилой пристройкой здание красильного чека с инвентарным номером 311/С-30596, площадью – 595,7 кв.м;
- одностоящее кирпичное с верандой здание котельной с инвентарным номером 311/С-30597, площадью – 317,4 кв.м;
- сооружение стального центрального отопительного котла с инвентарным номером 311/С-46243;
- сооружение стальной канализационной системы протяженностью 249,96 км с девятью колодцами с инвентарным номером 311/С-46244;
- одностоящее кирпичное здание трансформаторной подстанции с надворными постройками: пятью емкостями с инвентарным номером 311/С-30565, площадью – 41,1 кв.м;
- одностоящее шлакоблочное здание склада химикатов с инвентарным номером 311/С-30578, площадью – 118,8 кв.м;
- двухэтажное кирпичное административное здание, с надворными постройками: беседой с инвентарным номером 311/С-30581, площадью – 393,5 кв.м;
- двухэтажное кирпичное с кирпичной и шлакоблочной пристройками здание чека ОТК на надворными постройками: двумя навесами с инвентарным номером 311/С-30592, площадью – 954,3 кв.м;
- одностоящее кирпичное со шлакоблочной пристройкой здание склада с инвентарным номером 311/С-30584, площадью – 19,6 кв.м;

Начальная цена – 5 468 456 400 бел. рублей с НДС. Шаг аукциона – 5% начальной цены объекта. Задаток – 165 000 000 бел. рублей. Аукцион состоится 28 апреля 2015 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Староцерковная, 7а. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 24 апреля 2015 г. до 16.00 по указанному адресу. **Задаток перечисляется до подачи заявления на участие в аукционе на расчетный счет 301234265028 в ЦЕУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», ИДН 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ООО «Форсолвер», назначение платежа: задаток для участия в аукционе согласно извещению в газете «Звязда» от 25.03.2015 г.** Передать документы, необходимые для участия в аукционе, порядок проведения аукциона и оформления его результатов, дополнительную информацию об объекте аукциона размещены на сайте standart.by. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством.

ОАО «Лидапигментконцентраты»
БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2015 года

АКТИВЫ	Код стр.	млн. руб.	
		31.12.2014 года	31.12.2013 года
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства (01)	110	57244	60404
Нематериальные активы (04 минус 05)	120	41	55
Доходные вложения в материальные активы (03 минус 02)	130	64	66
В том числе: инвестиционная недвижимость	131	64	66
инвестиционная аренда (лизинга)	132	-	-
Прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы (08, 07)	140	4601	246
Долгосрочные финансовые вложения (06)	150	17	17
Отложенные налоговые активы (09)	160	7	7
Долгосрочная дебиторская задолженность (02, 02, 78 минус 03)	170	-	-
Прочие долгосрочные активы (97)	180	-	-
ИТОГО по разделу I	190	61974	60795

ИТОГО по разделу II БАЛАНС	Код стр.	млн. руб.	
		31.12.2014 года	31.12.2013 года
СВОБODНЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
III. СВОБODНЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал (80)	410	20617	20617
Неоплаченная часть уставного капитала (75-75-1)	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале) (81 показатель вычитается)	430	-	-
Резервный капитал (82)	440	4	4
Добавочный капитал (83)	450	33264	33279
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток) (84)	460	3891	3876
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода (99)	470	-	-
Целевое финансирование (86)	480	-	-
ИТОГО по разделу III	490	57776	57776

IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код стр.	млн. руб.	
		31.12.2014 года	31.12.2013 года
Долгосрочные кредиты и займы (67)	510	4871	2743
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам (76)	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства (65)	530	-	-
Доходы будущих периодов (98)	540	114	122
Резервы предстоящих платежей (96)	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-	-
ИТОГО по разделу IV	590	4985	2865

V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код стр.	млн. руб.	
		31.12.2014 года	31.12.2013 года
Краткосрочные кредиты и займы (66)	610	24919	26339
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	2118	1795
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	24414	20429
Обязательства, предназначенные для реализации (68)	631	19662	15417
по авансам полученным (62)	632	89	114
по налогам и сборам (68)	633	2032	2062
по социальному страхованию и обеспечению (69)	634	15	465
по оплате труда (70)	635	1593	1455
по договорам страхования (76)	636	906	51
по прочим кредиторам (71, 73, 66, 67)	638	117	865
Доходы будущих периодов (99)	650	25	39
Резервы предстоящих платежей (96)	670	-	-
Прочие краткосрочные обязательства	690	51547	48602
ИТОГО по разделу V	700	114308	109243

Наименование показателя	Код стр.	млн. руб.	
		31 декабря 2014 года	31 декабря 2013 года
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	152164	128090
Собственность реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	93044	83155
Валовая прибыль (010 – 020)	030	59120	44935
Управленческие расходы	040	23435	19059
Расходы на реализацию	050	18800	11940
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040 – 050)	060	16885	13936
Прочие доходы по текущей деятельности	070	7667	4436
Прочие расходы по текущей деятельности	080	10799	6608
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 – 080)	090	13753	11764
Доходы по инвестиционной деятельности	100	69	1756
В том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	14	105
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	2	1
проценты к получению	103	103	103
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	53	1650
Расходы по инвестиционной деятельности	110	8	457
В том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	1	261
Прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	7	196
Доходы по финансовой деятельности	120	2679	485
В том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	2679	485
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	131	10631	10190
проценты к уплате	132	3917	900
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	133	1	1
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	64	12
Чистая прибыль (убыток)	210	1033	1591
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	-	7924
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток) на акцию	240	1033	9515
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250	1	1
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Показатель	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Количество акционеров, всего	лиц	4534	4535
из них нерезидентов Республики Беларусь	лиц	2	2
в том числе: физических лиц из них нерезидентов Республики Беларусь	лиц	4532	4533
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	млн.рублей	864,28	509,90
Фактически выплаченные дивиденды в данном отчетном периоде	млн.рублей	8,80	681,01
Дивиденды, приходящие на одну акцию (включая налоги)	рублей	838,41	494,64
Фактически выплаченные дивиденды на одну акцию (включая налоги)	рублей	8,89	485,75
Обеспеченность акции имуществом общества	тысяч рублей	56,05	56,13
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук	0	0

Показатель	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	млн.рублей	152164,00	128090
Собственность реализованной продукции, товаров, работ, услуг	млн.рублей	135279,00	114154
Валовая прибыль (убыток) до налогообложения, всего	млн.рублей	2045,0	2457,0
В том числе: прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	млн.рублей	16885,0	13938,0
Прочие доходы и расходы от текущей деятельности	млн.рублей	-3132,00	-2172,00
В том числе: прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	млн.рублей	-11708,00	-9307
Налог на прибыль	млн.рублей	1012,00	866
Изменение отложенных налоговых обязательств, изменение отложенных налоговых активов	млн.рублей	1033,0	1591,0
Чистая прибыль (убыток)	млн.рублей	3891,00	3876
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	млн.рублей	0,00	0,00
Долгосрочная кредиторская задолженность	млн.рублей	4985,00	2865,00
Среднесписочная численность работающих	человек	381	394

Показатель	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Количество акционеров, всего	лиц	4534	4535
из них нерезидентов Республики Беларусь	лиц	2	2
в том числе: физических лиц из них нерезидентов Республики Беларусь	лиц	4532	4533
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	млн.рублей	864,28	509,90
Фактически выплаченные дивиденды в данном отчетном периоде	млн.рублей	8,80	681,01
Дивиденды, приходящие на одну акцию (включая налоги)	рублей	838,41	494,64
Фактически выплаченные дивиденды на одну акцию (включая налоги)	рублей	8,89	485,75
Обеспеченность акции имуществом общества	тысяч рублей	56,05	56,13
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук	0	0

Показатель	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	млн.рублей	152164,00	128090
Собственность реализованной продукции, товаров, работ, услуг	млн.рублей	135279,00	114154
Валовая прибыль (убыток) до налогообложения, всего	млн.рублей	2045,0	2457,0
В том числе: прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	млн.рублей	16885,0	13938,0
Прочие доходы и расходы от текущей деятельности	млн.рублей	-3132,00	-2172,00
В том числе: прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	млн.рублей	-11708,00	-

КАБ ВЯСНА ПАЧУЛА

Гушканне на арэлях абуджае зямлю.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
Хоць дагэтуль надвор'е радала небывалай для сакавіка цёпльнай, у гэты дзень нечакана пахаладала. На паўднёвым захадзе да музея ўвогуле пачулі надкрэваць дробны дожджык. Надвор'е хутчэй нагадала вясенняе, чым вясновае, магчыма, таму гукаць вясну людзей сёлета прыехала менш, чым у мінулыя гады. Затое заўважаюць аўтамабілі, на якіх прыехалі арганізатары і гасці. І хто тут паспрачаецца, што нават старадаўнія традыцыі можа быць жывой і здольнай да развіцця?

Народ шпачыраваў паміж прылаўкамі майстроў (дарэчы, кірмаш сёлета значна пашырыўся), у якіх можна было купіць тканяныя паясы, гліняныя свістулькі, посуд, кошкі, упрыгажэнні, лялек з тканіны, самаробных жараварончак з цеста і нават паветраныя шарыкі. Значную частку наведнікаў апетытнымі водарамі прываблівала кухня, якая сёлета таксама падавала і разнастайнасцю, і колькасцю. Бліны і пірагі з начынкам на лубы густ, самаробныя пірожныя, гарбата з зёлкамі і мёдам — пры такім выбары наўрад ці можна застацца галодным.

Тым часам дзвучаты са спеўных гуртоў «Горынь», «Рутыца», «Мярэжа», «Варган», «Княжыч», «Дайнава», «Гасцінец» разышліся па ўсёй ваколіцы і завялі песні-вяснянкі. Галасы пераключаліся і заварожвалі, здольныя калі не абудзіць усё жывое, то зачарваць — дакладна.

Спевы працягнуліся і тады, калі дзвучаты разам сабраліся на ўзгорку, адкуль неўзабаве папылі вясновыя карагоды. Сумаваць удзельнікам не даводзілася: ладзіліся традыцыйныя гульні для дзяцей і дарослых. Пры дапамозе дзвучат з грамадскай арганізацыі

«Ахова птушак Бацькаўшчыны» можна было выразаць з паперы і павесіць на дрэвах папярочных птушчак. Самы вясёлай часткай праграмы сталі скокі ад музыкаў з клуба традыцыйнага танца «SITA». Як і заўжды, арганізатары прасілі ўсіх быць не глядачамі, а удзельнікам, бо толькі так можна сапраўды адчуць і зразумець традыцыю, менавіта гэта стварае асаблівае атмасферу і настрой.

Печыва з Палесся, Падняпроўя, Пазар'я, Панямоння; карагоды, характэрныя для ўсходніх раёнаў, — на радзіме беларускага класіка аб'ядналася ўсё самае выдатнае ў традыцыі гукання вясны. Менавіта таму штогод сюды прыязджае шмат людзей, прывозяць дзетак, каб павадзіць карагоды, убачыць, якое культурнае багацце стварылі і захававалі для нас мінулыя пакаленні і спрычынілі да яго, адчуўшы аднацьце з прыроды і людзьмі, што побач.

— Мы не толькі робім абрад, які заключаецца ў тым, што маладыя жанчыны выходзяць на пагоркі і гукаюць вясну, а сумішчам яго з вясновым кірмашом. Гэта таксама было характэрна для вясновыя свят, калі збіраліся музыкі і людзі баявалі, частаваліся. Проста мы самыя важныя моманты аб'ядналі ў адзін фест, — распавяла адна з арганізатараў свята, сябра Студэнцкага этнаграфічнага таварыства Ганна СЛІВОНЧЫК.

Жаварончкі — прадвеснікі вясны.

На радзіме Янкі Купалы апантанна захавалі традыцыйны арганізуюць свята ўжо не першы год. І кожны раз прыдумваюць што-небудзь новае. Напрыклад, сёлета дзвучаты, якія спявалі, рабілі гэта па розныя бакі ракі, і атрымалася сапраўднае перагукванне паміж супрацьлеглымі берагамі. Працяглыя вясновыя вочкі падымаліся ў неба, адлюстроўваліся ў вадзе і разносіліся ў паветры, працінаючы ўсё навакол — вясна не магла не пачуць!

Увогуле ў беларускай традыцыі абрадавыя спевы — справа жаночая. Малыя дзвучат таксама далучалі да іх, бо менавіта спевы ў даўняе часы былі адной з частак сацыялізацыі дзяцей. Прыклад таму — дзвучы гурт «Кальханка» з Міханавіч (кіраўніца — Ларыса Рыжкова), што сёлета таксама ўзяў удзел у святкаванні. І вярта адзначаць, юныя гукальшчыцы нічым не аступілі сваім старэйшым каліжанкам ні ў прыгажосці строю, ні ў моцы галасоў.

— Асноўныя элементы гукання вясны — песні-вяснянкі, такі «ўплыў» на прыроду голасам, — расказвае аспрантка НАН Алена ЛЯШКЕВІЧ. Апроч таго, нашы продкі выкарыстоўвалі абрадавае

пачуццё, часцей за ўсё ў выглядзе птушчак, часам — у выглядзе бараны, сярпа і іншых сельскагаспадарчых прылад. Вельмі істотным пры гуканні вясны лічыцца цялесны «код» — хуткія імклівыя рухі, гушканне на арэлях, карагоды. Усё гэта рабілася для таго, каб ініцыяваць урадлівасць сілы зямлі, абудзіць яе, каб быў добры ўраджай.

Справа ў тым, што ў традыцыйнай культуры любы абрад мае пэўную функцыянальнасць. Нашы продкі верылі, што, напрыклад, змена сезона года адбываецца не таму, што Сонца ідзе па небе, а таму, што людзі правялі пэўны абрад. Гуканне вясны, якое, дарэчы, цягнулася два тыдні, а на Палессі — увогуле ад Грамніц (15 лютага), было таксама святкам аб-

наўлення. У гэты перыяд прынята было пазбаўляцца ад рознай старыны. У некаторых раёнах культуры і побыту момантам гэтай дзеі становіліся Саракі: лічылася, што ў гэты дзень, 22 сакавіка, на радзіму вяртаюцца 40 вярсяў. На Саракі, калі яшчэ быў снег, лялілі снежавікоў, а калі не было, з саломы рабілі бабу, якую потым разрывалі са словамі: «Ідзі, зіма, каб на дзевяці месяцаў ад нас пайшла!» Потым білі старыя гаршкі і пры абходзе двароў кідалі іх на парог са словамі: «Гаспадынька, кідай сваю пражу (бо перад пачаткам гукання з 13 сакавіка нельга было прасці). Зіма ўжо праганяна, адчынай свае дзверы, заві нас у гасці!»

Апроч таго, у гэты дзень належа па-асабліваму шанаваць свайго жыццёвага Калі гаспадар на Саракі паў сваю скацінку, то спачатку мыў свой твар — «каб жыццёва сплала яго і набіралася яго розуму». Дзвучаты адрознілі валасы з хваста ў каровы — каб косы раслі доўгімі, як яе хвост; кумар навязвалі прыгожыя стужкі — каб мужам стаў прыгожы клопец.

Аднак шмат дзе ў Беларусі асноўным «гукальным» днём лічыцца Дабравешчанне (7 сакавіка). Увогуле, «галунае» вясновае свята складае вылучыць, бо абраднасць «раскіданая» ў розныя мясцовасці нашай краіны па розныя дні.

Гуканне вясны для беларусаў было важнай падзеяй не толькі таму, што прыносіла надзею на новае жыццё, багаты ўраджайны год, а яшчэ і таму, што пасля зімовага сядзення на хатах людзі маглі нарэшце выйсці на вуліцу, паглядзець на прыроду, якая працінаецца ад сну, падымаць і павясцяцца. Чым не нагода для свята? Раней людзі ўмелі знаходзіць радасць у простых рэчах.

Дзіяна СЕРАДЗЮК. Маладзечанскі раён.

Выдаўча рубрыка Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

ПАМІДОРЫ НА ДВУХ КАРАНЯХ

Можна вырасіць большы ўраджай і эканоміць месца, калі памідоры пасадыць на двух каранях

У прыродзе не існуе форміці гатунку памідораў, якія маюць дзве каранёвыя сістэмы (два карані). Атрымаць такія расліны можна толькі штучным шляхам — прышчэпкай. Таму гаворка ідзе не аб «этаналогіі пасады», а аб прышчэпцы.

Такім спосабам прышчэпленая расада больш прыстасавана да нізкіх тэмператур, што дазваляе вырошчваць дынні і кавуны нават у паўночных раёнах.

Ёсць розныя спосабы прышчэпкі, але толькі прышчэпка

Прышчэпка — гэта спосаб вегетатыўнага размнажэння, які дазваляе атрымаць расліну, што складаецца з 2-3 больш частак, якія належаць да розных гатункаў і відаў. Такую прышчэпленую расліну складаецца з прышчэпкі — той часткі, на якую прышчэпляюць, і шчэпкі — часткі, якую прышчэпляюць. У якасці прышчэпкі звычайна выкарыстоўваюць устойлівыя да неспрыяльных умоў ці хвароб гатункі (віды). Часта, напрыклад, прышчэпляюць дыню і кавун на цвёрдакрыя гарбуз ці кабачок, бо яны значна больш устойлівыя да паніжаных тэмператур і маюць больш магутную каранёвую сістэму. Атрыманая

На градцы 4,5 м даўжынёй і 1,5 м шырынёй, у залежнасці ад сорта, можна вырасіць ад 16 да 45 раслін памідораў. Калі ранніспельны і сярэдніспельны вырашчаць па схеме 50х30 см, то на участку можна размясціць 45 раслін. Па схеме 45х45 — толькі 30 раслін.

Для высакарослых позніх сартоў плошча сілкавання павінна быць большай. Пры высацы на схеме 50х50 на участку змесціцца 27 раслін, а па схеме 90х50 — 18 раслін.

Даты Падзеі Людзі

25 САКАВІКА

1768 год — нарадзіўся (маёнтак Шчорыс Наваградскага павета) Адам Храптовіч, палітычны дзеяч, філантроп, мецэнат. Вучыўся ў

Галунаў школе ВКЛ (Віленскі ўніверсітэт), падарожнічаў па Германію, Данію, Англію. Удзельнік паўстання пад кіраўніцтвам Тадэвуша Касцюкі ў 1794 годзе. У сваіх удаданах адмяняў цялесныя пакарэнні для прыгонных сялян, зменшыў падаткі з іх. Пры яго маёнтку ў Шчорсах існавала буйная пачатковая школа сумеснага навучання, у якой займаліся вучні з асяродка прыгонных сялян. У вайну 1812 года ўказам Напалеона быў прызначаны членам адміністрацыі Віленскага дэпартаменту. У 1834-1836 гадах — прэзідэнт Віленскага дабравольнага таварыства, віцэ-прэзідэнт Віленскага друкарскага таварыства. Актыўна папаўняў старадрукаванымі і асабліва віленскімі выданнямі XIX ст. бібліятэку Храптовічаў. Памёр у 1844 годзе.

1935 год — нарадзіўся (вёска Сэнна, цяпер Наваградскі раён) Аляксей Паўлавіч Рагуля, беларускі літаратуразнавец, кандыдат філалагічных навук (1975), прафесар (1994). У 1957 годзе скончыў БДУ. Аўтар дасле-

даванняў па праблемах філасофіі культуры, гісторыі і метадалогіі культуры, творчасці беларускіх пісьменнікаў В. Быкава, І. Мележа, К. Чорнага і іншых. Аўтар манаграфіі «Імгненні...», зборніка літаратурна-крытычных артыкулаў «Пафас станаўлення», падручнікаў па літаратуры, метадычны выкладання і культуралогіі.

1938 год — адбылася першая перадача Маскоўскага тэлецэнтра. Першыя перадачы тэлевізійнага вываі былі ажыццэўлены ў Савецкім Саюзе яшчэ ўвосенні 1931 года. А праз сем гадоў увайшла ў эксплуатацыю і першыя даследныя тэлевізійныя цэнтры — у Маскве і Ленінградзе. Новы этап у развіцці перадачачай і прыёмнай тэлеветкі пачаўся ў сярэдзіне 1950-х. Калі ў 1953 годзе ў СССР працавалі толькі тры тэлецэнтры, то ў 1960-м ужо дзейнічалі 100 магнутных тэлевізійных станцыяў. Праз сем гадоў была адкрыта радыётэлевізійная перадачачная станцыя Міністэрства сувязі ССРСР. Адначасова ў Астанкіна стаў дзейнічаць агульнасаюзны тэлевізійны цэнтр. Пасля адбылася і першая каляровая тэлевізійная перадача.

Было сказана

Максім ТАНК, народны паэт Беларусі: «Цяжка расці сярод людзей, у якіх няма чаму павучыцца».

КАХАННЕ ТРЫУМФУЕ НАД АБСТАВІНАМІ

У прэм'еры Рускага тэатра

Гэта настолькі ж вечная дылема, які і аб'ект мастацтва: ахвяраваць сваімі інтарэсамі дзеля таго, як «павінна быць», ці кінуць усё, паставіўшы свае пачуцці на пастант. Застацца з мужам, да якога абьякавае, ці збегчы з каханым неўзабаве куды. І больш канкрэтна: маладой і мілавіднай Элізабэт жыць з багатым мужам Арнольдам ці сысці без грошай, але з любімим Тэдзі.

Драматычны тэатр імя Максіма Горкага 20 сакавіка прадставіў новы спектакль — «Кала каханья» па адным з самых дасціпных англійскіх пісьменнікаў — Уільяма Сомерссту Мозму, сапраўдную оду сапраўднаму каханню. Пастаноўшчыкам стаў запрошаны ржысёр — народны артыст Рэспублікі Паўночная Асецыя-Аланія Мадэст Абрамаў. І галоўны штрых гэтай

падзеі: спектакль прымеркаваны да юбілею народнай артысткі Беларусі Вольгі Клебановіч, якая сыграла ў пастаноўцы адну з галоўных роляў.

Сюжэт развіваецца ў гасціні багатага палітычнага дзеяча і яго жонкі. Перфекцыяніст Арнольд, амаль звар'яцелы на ідэі стварэння найлепшага дома ў наваколлі (настаўляючы лакея Джорджа пра «сваё» месца новага крэсла, перасоўвае яго на сантыметр-другі), не пеціць жонку праямай сваёй каханню і клопату. Маці Арнольда Кіці (яе сыграла Вольга Клебановіч) некалі кінула свайго мужа Чэмпіяна дзеля прыгожага Портэса.

У пачатку спектакля выяўляецца, што Элізабэт запрасіла ў гасці не проста свёра Чэмпіяна, але і свякроў Кіці разам з Портэсам. Гэта вызывае жах у Арнольда, які турбуецца нахот будучай сустрацы з былымі сужэнцаў, сваіх бацькоў.

Лырычная камедыя выкрывае яшчэ адзін факт: быццам бяскрыўдная Эліза-

бэт мела свой інтарэс у запрашэнні герояў гісторыі, якая «чамусьці так яе хвалюе». Тут свет прахэтару вярта накіраваць адну з галоўных роляў.

Чэмпіян — Кіці — Портэс, Арнольд — Элізабэт — Тэдзі. Так дзве гісторыі — адна ўжо спраўджаная, другая толькі абяцае вырашыць сваё далейшае развіццё — сустракаюцца ў адным сюжэце, у адным доме. Ці будзе Элізабэт улічваць вопыт старэйшых, ці зверне ўвагу на парады Кіці і што выбера — каханне ці вернасць мужу? І як прыйдзе да свайго выбару?

Уільям Сомерсэт Мозм, на той момант ужо вядомы літаратар, напісаў п'есу «Круг» у 1921 годзе; англійскі гумар, а часам і іронія ў яго творах удала суседнічае з псіхалагізмам і тонкім даследаваннем чалавека.

Новы спектакль Рускага тэатра пусціў сюжэт на вечным коле, сцвярджаючы, што вопыт мінулага і сучаснасць — дзве ўзае-

Варта паглядзець

Вольга КЛЕБАНОВІЧ у ролі Кіці.

мадзёйнай рэчы, толькі не ў традыцыйным «навучанні на памылках», а ў абсалютнай няэмансцы чалавечай сутнасці.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	7.01	19.32	12.31
Віцебск	6.50	19.22	12.32
Магілёў	6.51	19.22	12.31
Гомель	6.48	19.18	12.30
Гродна	7.16	19.47	12.31
Брэст	7.18	19.47	12.29

Месяц

Першая квадра 27 сакавіка. Месяц у сузор'і Бізніят.

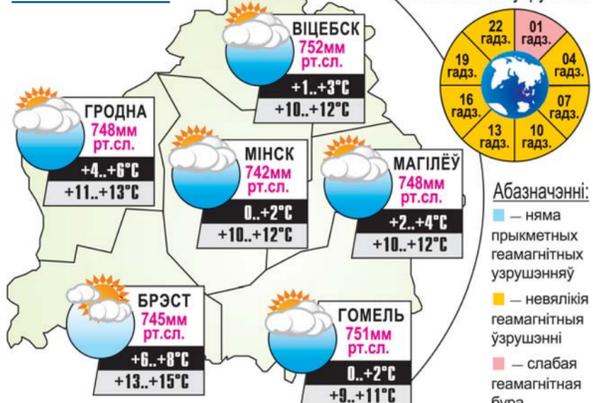
Імяніны

Пр. Івана, Рыгора, Сямёна, Уладзіміра. К. ЗВЕСТАВАННЕ ПАНА.

Фота Алякс. ВАРШАВЕЦА

ЗАЎТРА

...у суседзях

УСМІХНЕМСЯ

— Вова, што ты ад мяне зноў хочаш?
— Тата, дай мне грошай, я хачу сха-дзіць у заапарк, паглядзець на ўдава.
— Вазьмі лупу, ідзі ў сад, паглядзі на чарвяка!

Студэнты-медыкі, каб не падаваць прэстыж прафесіі, даюць клятву Гіпакрата.
Студэнты-харчавікі, каб не падаваць прэстыж прафесіі, даюць клятву, што не расказваюць людзям, з чаго зроблена каўбаса.

Сапраўдны мужчына павінен зрабіць у жыцці тры рэчы: запустіць верталёт на радыёкіраванні, сапсаваць чыесці лепшыя гады і вырасіць з ёй на агародзе бульбу.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Выдавец — галоўны рэдактар КАРПІОКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЬІЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.КІРЬЦЮК, А.ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага 10-а.

Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьму — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, аддзялення за выпуск дадатка: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнцтваў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zviazda.minsk.by, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх мераванні не заўсёды супадаюць з мераваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім мераванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адукувана ў Рэспубліканскім універсітэце прапраямства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку» ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.012. Індэкс 63850. Зак. № 1128.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 24 сакавіка 2015 года.